

BOCKEN

årsskrift

Utgiven av

KUNGLIG HÄLSINGE REGEMENTES KAMRATFÖRENING

1994–1996

ANSVARIG UTGIVARE 1994–1996
Redaktör:
Överstelöjtnant Knut Björkenstam
Telefon 08-15 69 34

Biträdande redaktör:
Överstelöjtnant Lars Ljungkvist
Telefon 026-53 26 33 (arb)

Annonser:
Byråintendent Björn Ellebo
Telefon 026-53 26 28 (arb)

Kassör:
Kapten Kurt Kvist
Telefon 026-18 47 06

Medlemsavgiften 100:– samt eventuell gåva kan insättas på postgiro 13 73 32-3, Kamratföreningen, I14, Gävle

Adress:
Redaktion Bocken, I14/Fo 21, Box 614, 801 26 Gävle

Adress när det gäller medlemsavgift och dylikt:
Kapten Kurt Kvist
Rodergatan 44 G
802 82 GÄVLE

ISSN 0347-299X

REDAKTION BOCKEN

försäljer årg. 1968–1984 för 5:–/bok, årg. 1985–1989 för 15:–/bok samt årg. 1990 och senare för 25:–/bok.

Bocken 1968 Arbrå kompani
Bocken 1969 Delsbo kompani
Bocken 1970 Järvsö kompani
Bocken 1971 Regementspräster och musikanter
Bocken 1972 Barberare, fältskärer och regementsläkare
Bocken 1973 Skalmejblåsare och regementstrumslagare
Bocken 1975 Trossbodar och trosskärror
Bocken 1976 Lottarörelsen
Bocken 1979 Bilkåren
Bocken 1980 Frivillig befälsutbildning
Bocken 1981 Frivilliga radioorganisationen
Bocken 1982 Röda Korset
Bocken 1983 Marma läger 100 år
Bocken 1984 Ladugårdsgärde, riksövningsplats
Bocken 1985 Minnen från övningarna köldvintern 1947
Bocken 1986 I 14 som arbetsplats för civil personal
Bocken 1987 Regementets musikkår – ett 30-årsminne
Bocken 1988 Kamratföreningen 50 år
Bocken 1989 Inflyttningen på Kungsbäck 1909
Bocken 1990 Beredskapstiden 1939–1945
Bocken 1991 Rekryteringsformer till vårt försvar
Bocken 1992 Hur övningsfältets vägar fick sina namn
Bocken 1993 Sista grundutbildningsbataljonen

Tillkommer fraktkostnad 20:– per bok, inklusive emballage.

Beställning sker enklast genom att beloppet insättes på postgiro 13 73 32-3, Kamratföreningen, I 14, Gävle, med angivande på talongen om önskad leverans.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sidan

Förord 7
av överstelöjtnant Knut Björkenstam

Regementschefen har ordet 9

Från brigadregemente till försvarsområdesregemente 11
av överstelöjtnant Knut Björkenstam

Rekryt 1930 ser tillbaka 13
av f.d. rekryten Gunnar Rulin

"Ljugars Gunnar" 23
av 255-60-29 Nilsson

Minnesstenen i Kattilasaari 29
av överste Tomas Bornestaf

Som krigsförbandschef inom Gävleborgs försvarsområde 37
av överstelöjtnant Bertil Nelsson

Bildkavalkad 1993–1996 43

Regementet och försvarsområdet 1996 61
av överste Tomas Bornestaf

Dagens soldat vid regementet 67
av kapten Ulf Laurén

Kungen 50 år 71
av kapten Stig Thureson

Försvarsområdesgrupp Gästrikland 75
av major Gunnar Åkerlund

Idrott och skytteverksamhet vid regementet
NOVOS 1996 *av kapten Krister Jönsson* 79

Övrigt

Krigsförbandsövning med transportledningsorganisationen 81
av major Lars Lundberg

Den kasernerade högskolan 85
av informationschef Lars Söderberg

Regementets byggnader, mark och övningsfält 93
av överstelöjtnant Lars Ljungkvist

Regementets minnesstenar 97
av major Lennart Sohl och kapten Kenneth Lundström

Sällskapet Hälsinge regemente 103
av överstelöjtnant Lars Ljungkvist

Föreningar vid regementet 107
av major Leif Larsson och kapten Ulf Laurén

Musik i Regementsparken 1996 117
av ingenjör Ingvar Pira

En dag med Kungl Hälsinge regementes musikkår 119
av musikledare Arthur Andersson

Hemvärnsmusiken inom Gävleborgs försvarsområde 123
av major Gunnar Åkerlund

Regementsmuseets samlingar 127
av kapten Östen Andersson och överstelöjtnant Knut Björkenstam

Officerare i kommunalpolitik 129
av kapten Ulf Laurén

Ur ett gammalt fotoalbum 131
av överstelöjtnant Knut Björkenstam

Kamratföreningens verksamhet 1994–1995 141
av kapten Östen Andersson

I 14 S verksamhet 1994–1995 143
av överstelöjtnant Knut Björkenstam

Reserapport från SMKR representatskapsmöte 1996 155
av överstelöjtnant Knut Björkenstam

Kamratföreningen

och

I 14 S

försäljer

Så levde man på Kungsbäck
Hälsinge regemente i Gävle 1909–1994

Huvudredaktör: Knut Björkenstam

Några omdömen: *". . .det rör sig om en utomordentligt intressant och innehållsrik bok. . . och inte minst redigeringen är synnerligen berömvärd".*

(Gefle Dagblad den 21/11 1994)

"Boken har fått en förnämlig yttre utformning, den är väl redigerad, lättläst och försedd med många goda illustrationer. Boken är väl värd att läsa – även av andra än f.d. Hälsingar".

(Fritt Militärt Forum nr 4 1995)

* * *

Pris: 200:–/st, tillkommer kostnader för emballage och porto à 30:–.

* * *

Behållningen av försäljningen går till:
Kamratföreningen och I 14 S;
postgiro 13 73 32-3 respektive 25 86 42-8.

FÖRORD

Så är det ånyo dags för **Bocken** att komma ut. Senast var det 1993. Uppehållet beror på regementets "omstrukturering" och att kamratföreningen på grund härav tvingats ägna tiden åt att klara ut hur den skall fungera framöver som en följd härav. Då detta nu är klart finns det all anledning att återuppta traditionen med en kamratföreningens årliga bok i form av **Bocken.** Som bok har den funnits sedan 1960/1961 men dessförinnan som tidning sedan 1938, det år då kamratföreningen bildades.

Inför utgivningen har strävan varit att så långt möjligt bibehålla den ursprungliga indelningen av boken. Vi tror oss ha lyckats med detta, vilket framgår av innehållsförteckningen. Kontinuiteten kommer att säkerställas genom att vissa kapitel/rubriker återkommer under ett antal år men med olika innehåll. Hur detta är tänkt framgår av årets bok.

Tidpunkten för utgivningen av **Bocken** har senarelagts till slutet av året från att tidigare ha skett i maj före de värnpliktigas utryckning. Det är rent praktiska skäl till denna förändring. Huruvida boken sedan skall komma ut varje år eller vartannat har kamratföreningen ännu inte tagit ställning till. Det hänger bland annat på tillgången på kamrater, som har möjlighet att engagera sig i det mycket omfattande arbetet med att få fram en bok. Och så är det en ekonomisk fråga.

Så en uppmaning till alla läsare: skicka in material till nästa nummer av **Bocken!** Det måste finnas mycket som många har att skriva om med anknytning till allas vårt regemente. Sänd också in gamla fotografier men glöm inte ange vad de föreställer samt fotograf!

Adress: Knut Björkenstam, Birger Jarlsgatan 102 A 1 tr, 114 20 Stockholm; telefon 08-15 69 34.

Till slut ett varmt tack till alla i och utanför redaktionen som bidragit till att **Bocken** åter kommit ut med ett nummer. Utan allas Er insats hade det inte blivit en "bock".

Knut Björkenstam
Redaktör

Kamratföreningen

och

I 14 S

försäljer
videofilmer:

I 14, Kungl Hälsinge regemente,
sista utbildningsåret 1992–1993
samt
Hälsinge regemente i Gävle
1909–1994

Den förstnämnda i huvudsak producerad av personal vid regementet med instick av äldre, historiska filmglimtar;
den andra en sammanställning av äldre filmbilder från 1938–1972 i redigering av Knut Björkenstam och Mikael Hedlund.

Produktion: Mirakel Film & TV AB.

* * *

Pris: 100:–/st, tillkommer kostnader för emballage och porto à 30:–.

* * *

Behållningen av försäljningen går till Kamratföreningen och I 14 S;
postgiro 13 73 32-3 respektive 25 86 42-8.

REGEMENTSCHEFEN HAR ORDET

Foto: S. Granström, Umeå.

När dessa rader skrivs känner vi inte slutligt vilka förändringar vårt lands försvar skall genomgå under de närmaste åren. När Du läser "Regementschefen har ordet" har riksdagen sannolikt tagit försvarsbeslutet och vi vet då vilka förändringar som står för dörren. Jag skall därför endast inrikta mig på att beskriva våra förhoppningar som de är nu i försommarens löftesrika dagar. Vi hoppas och tror att de förändringar som skall ske med Försvarsmakten ej än en gång skall drabba vårt regemente och försvarsområde i negativ riktning. Vi hoppas och tror att vi skall få verka till Sveriges och Gävleborgs försvar i minst samma utsträckning som idag. Vi har i vårt arbete inför ÖB beslut visat på **vår** förmåga, andra har beskrivit sin. Vi har ej genomfört någon kampanj eller på annat sätt sökt påverka dem som skall fatta de tunga besluten. Med korta, raka besked till CA och utredningsgrupperna har vi fört fram **våra synpunkter om oss och vår förmåga.** Vi ser med tillförsikt framtiden an.

Arbetet vid regementet och försvarsområdet har naturligtvis idag en annan prägel än den som utbildningen av 1000-talet rekryter årligen satte på Kungsbäck. Ändå kan vi som tjänstgör dagligen vid regementet känna att de tre enheterna stab, depå och fogrpenhet (bland annat hemvärns- och fri-

villigutbildning) på ett bra sätt, om än under avsevärt förändrade förhållanden, för vårt regementes stolta traditioner vidare. Att vi får arbeta med och öva våra krigsförband t ex hela den moderna transportledningsorganisationen (beskrivs i särskild artikel) känns särskilt tillfredsställande, i synnerhet som krigsförbandsövningarna inom hela riket är satta på en mycket snål sparlåga!

Med denna Bocken tar vi ny sats för framtida utgåvor. Strävan är att inom några år ha skapat något av en blygsam encyklopedi rörande vissa delar av regementet som helt eller delvis inte beskrivs i våra tidigare verk. I vissa fall t ex föreningslivet vid regementet är det hög tid att teckna ned en bild av de föreningar som lagts ned (står inför nedläggning) innan de personer som kan avge en sann utsaga försvunnit ur våra led.

Att hålla traditioner vid liv är ett nödvändigt värv, om än svårt och kanske ej alltid för stunden till fullo uppskattat och prioriterat, i synnerhet i förändringstider. Bocken är en sådan tradition, besöksdagar för kamratföreningens medlemmar och veteranmiddagar för regementets avgångna officerare är andra. Nu har vi haft välbesökta besök 1995 i maj från I 14/S och i juni 1996 från Gävleborgsföreningen. Vi ser fram emot att i all anspråkslöshet inbjuda till motsvarande besök i början av juni 1997.

Tomas Bornestaf

FÖR 100 KRONOR

blir Du medlem i Kamratföreningen

och erhåller dessutom "Bocken" för den avgiften.

Bevara på detta sätt kontakten med regementet och kamratföreningen.

Så småningom kommer Du att uppskatta detta.

Sätt därför in 100:– på postgiro 13 73 32-3, Kamratföreningen, I 14, Gävle.

Använd gärna förtryckt postgirotalong. Sådan finns på regementet samt bifogas Bocken vid utsändandet.

FRÅN BRIGADREGEMENTE TILL FÖRSVARSOMRÅDESREGEMENTE

Kanske verkar rubriken en aning kryptisk för läsaren. Regementet har ju varit försvarsområdesregemente – fo-regemente – sedan den 1 juli 1973. Ja, det är alldeles riktigt. Men mot bakgrund av den "omstrukturering" som regementet genomgått så är måhända rubriken inte alldeles felaktig. Mycket kortfattat skall det förklaras här nedan.

Vid mobiliseringen hösten 1939 kunde regementet sätta upp knappt ett fältregemente, allt en följd av tidigare försvarsbeslut. Som en följd av 1942 års försvarsbeslut kunde regementet vid krigsslutet mobilisera två fältregementen, nämligen I 14 och I 44. Med början 1950 omorganiserades de två fältregementena till brigader, Gästrike- och Hälsingebrigaderna – IB 14 respektive IB 44. Hälsingebrigaden upphörde i och med juni månads utgång 1992, Gästrikebrigaden gick samma öde till mötes två år senare. Det senare var en följd av det riksdagsbeslut som togs den 3 juni 1992. Det innebar att Hälsinge regemente med Gävleborgs försvarsområde – I 14/Fo 21 – skulle läggas ner den 30 juni 1994 och etablissementet avvecklas. Senast den 1 juli samma år skulle en försvarsområdesstab organiseras i Gävle. Den skulle benämnas Hälsinge regemente – I 14/Fo 21. Härmed markerades sambandet med det förgångna och traditionsarvet från såväl regementet som försvarsområdet. Brigaderna och grundutbildningen var nu ett minne blott.

Försvarsområdena skulle då de en gång organiserades endast fungera i krig. Men som en följd av 1942 års försvarsbeslut kom de att med sin stab bli en del av såväl freds- som krigsorganisation. För vårt vidkommande blev det Gävle försvarsområde med stab i Gävle – Fo 21 (se Bocken 1972/1973).

Under efterkrigstiden diskuterades med början under 1950-talet möjligheterna och vinsterna med att slå ihop regemente och försvarsområdesstab. På initiativ av dåvarande arméchefen, generallöjtnant Carl Eric Almgren, ägde mellan åren 1970–1972 försök rum i Gävle med att slå ihop de två myndigheterna till en. Det var de så kallade OLLI-försöken (organisation i lägre regional och lokal instans). För vårt vidkommande skedde så en sammanslagning den 1 juli 1973. Den nya myndighetens namn kom att bli Kungl Hälsinge regemente med Gävleborgs försvarsområde – I 14/Fo 21.

För oss som upplevt "det gamla regementet" och livet på Kungsbäck så är den stora skillnaden frånvaron av grundutbildning samt stora krigsförbandsövningar med regementets tvenne brigader, allt som satte sin djupa och allvarliga prägel på "livet på roten". Men i övrigt är det mesta sig likt. Regementschefen som försvarsområdesbefälhavare utövar alltfort regemente inom försvarsområdet med det ansvar det innebär såväl i fred som i krig. Kvar finns i dag Alfta kompani med cirka 30 förråds- och depåvärn-

pliktiga, som dock får sin grundläggande allmänna militära utbildning på Dalregementet. Under sin tid på Kungsbäck genomgår de fortsatt utbildning på skjutbanor och i övningsterrängen. Krigsförbandsövningar har genomförts med förband med krigsuppgift inom försvarsområdet. Bland annat har försvarsområdesstaben övats på sin krigsstabsplats något som av sekretesskäl inte ägt rum tidigare. Men det är klart: för oss som upplevt tiden före den 1 juli 1994 så är regementet inte det som det en gång i tiden var för oss, då vi tjänade på Kungsbäck. Känslomässigt känns det i alla fall så, åtminstone för författaren till dessa rader.

Hur ter sig då framtiden? Det är i skrivande stund ovisst men torde vara bekant då Bocken nått ut till sin läsekrets. Enligt ÖB förslag skall regementet vara kvar men med ett utökat ansvar för vårt västra grannförsvarsområde, Fo 53. I Gävle skulle det således bli ett "dubbelfo".

Oavsett utgången av riksdagens försvarsbeslut i december i år är det bara att hoppas på att militärt befäl inom Gävleborgs län och försvarsområde alltjämt skall utövas av Chefen för Hälsinge regemente med stabsplats på Kungsbäck.

Och med detta hoppas författaren ha klarat ut bakgrunden till rubriksättningen för detta kapitel.

Knut Björkenstam

Stagårdens kursgård

Vinter som sommar

- ☐ Hotellstandard
- ☐ Flerbäddsrum
- ☐ Välutrustade konferenslokaler
- ☐ Erkänt gott kök
- ☐ Fullständiga rättigheter
- ☐ Handikappvänligt

Vi tar gärna emot större sällskap, som bussresor, fest och bröllop.

Ring oss gärna på tel. 0278-136 82

Välkommen hälsar Karin Olsson med personal

REKRYT 1930
SER TILLBAKA

”Se här, så bekvämt dom har nu för tiden! Behöver bara gå utanför dörren för att gräva skyttegravar. På kaserngården! Vi fick minsann marschera ut till ”nn” i Johanneslöt och slita med våra små spadar.”

Yttrandet var naturligtvis ett skämt. Det fälldes i maj 1981 av 55:an. Han gjorde rekryten 1930. I de här ”skyttegravarna” skulle man lägga ner rör för fjärrvärme. Så någon jämförelse kunde det inte vara frågan om. Jämförelser skulle vi dock få göra. Det var väl mest för den skull, som vi återknöt bekantskapen med Kungsbäck.

Vi var nämligen 15 före detta soldater ur 1. plutonen av studentkompaniet 1930, som halvsekeljubilerade. Kvällen innan hade vi haft en sammankomst. Den här dagen, den 15 maj, fick vi se oss omkring på I 14. Som utmärkt guide hade vi major Richard Säfwenberg, son till vår före detta plutonchef.

Att konfronteras med sin gamla förläggning, 9. kompaniet i C-kasern, var i många stycken överraskande. Framför allt gällde det de sanitära förbättringarna. Vit kakel lyste överallt, där det förr enbart fanns grå cementväggar. Korridorerna var luftigare och ljusare. Gevärshyllorna var borta. Logementen var målade i andra färger. Skåpen var av ny och vettigare modell. Den gamla sängtypen med bandjärn och vassa kanter, som föranledde så många svordomar vid bäddningen, hade ersatts av en behagligare och mer ”språkvänlig”. Och har man sett – madrasserna var av skumgummi! Vi drog oss till minnes våra prasslande halmmadrasser, trinda som korvar när de var nystoppade och riskabla att ligga på, särskilt i översäng. Efter någon vecka hade väl ”bädden vänjt sig vid Solola”. Men ett par månader senare bestod stoppningen mestadels av hackelse och boss. Påslakanen var emellertid gamla bekanta. De hade premiär, då vi gjorde rekryten.

När vi sett oss omkring på våra gamla ”luckor” en stund, ville vår cicerон demonstrera soldatens utrustning av idag, och någon ropade ”Uppställning i korridoren!”. Minnet av detta kommandoord dök upp ur det förflutna. Man tyckte sig med ens förflyttad ett halvsekel tillbaka i tiden, skyndande ut i korridoren och nära nog inväntade ”Lystring!” jämte en kompaniorder e d. Men, som sagt, nu gällde det att titta på utrustningen.

Och den var ju helt olik vår. ”Maran” var utbytt mot ryggsäck. Patronbältet och mattornistern var borta. Kokkärlet hade ändrat utseende, och så vidare. Vapnen var helt andra än våra gevär m/96 och kg. Hela utrustningens vikt torde dock inte skilja sig nämnvärt från vår. Sedan är det en annan sak, om dagens soldat behöver marschera så mycket. Vi var aldrig bilburna, hade inte ens cyklar. Det fanns en ”velocipedordonnans” per bataljon (?) och den stackarn fick bära sin cykel under terrängmarscherna.

Demonstrationssoldaten, vår 50 år yngre vapenbroder, lämnade oss och försvann genom *norra* utgången. Det var en prima överraskning. På vår tid var den låst och dörren kamouflerad med gruppskåp. Ty på andra sidan fanns underofficerarnas bostäder. Som kompensation hade vi förstås möjligheten att fönsterledes flirta med fanjunkardöttrarna, ett nog så angenämt avbrott i det vardagligt enahanda.

Ett intressant jämförelseobjekt utgör munderingen, kläderna. Låt oss skärskåda dem och börja inifrån! Våra skjortor var av grovt bomullstyg och hade blyknappar. Ty plasten var inte uppfunnen. Med bästa vilja kunde man inte kalla dem figursydda. Kalsongerna – det fanns bara långa – hade också blyknappar och var ej av trikå. Vid vristen skulle de knytas ihop med band. Denna modell är enligt uppgift idag så utgången, att den inte ens finns kvar som museiföremål. Av övriga kläder erinrar man sig fotlapparna, som man lärde sig uppskatta. Finns de kvar månne? Finns halsskydd av ylle kvar? Och dito av bomull?

Munderingen är förstås uniformen, och i det fallet kan man tala om stor förbistring på vår tid. Se bara på fotografierna! Det ovanstående torde vara taget en lördagmiddag. Tre man har klätt sig i permissionsmunderingen, m/ä, och är på väg ut. Fyra bär m/10 med den trekantiga karolinerhatten. De skall förmodligen bli kvar på förläggningen. Kanske skall de gå på vakt. Kanske skall de ligga i beredskap. En av mannarna bär m/ä men har bytt ut uniformsrocken mot "grötrock", ett obligatoriskt plagg i matsalen. Sannolikt skall han äta, innan han ger sig iväg.

Det där med vakt, beredskap etc, var en historia för sig, som det köpslogs en hel del om. Hade man t ex bestämt träff med sin flamma och sedan åkte

på en vakttjänst eller korridorpostkommendering samma dag, var det ju en fruktansvärd missräkning. Men då fanns chansen att överlåta kommenderingen på någon kamrat, naturligtvis med rimligt ekonomiskt vederlag. Taxan var 2 kronor och uppåt, beroende på helgdagar, särskilda evenemang etc.

Titta så på det andra fotot! Det föreställer en grupp, just hemkommen från skjutbanan. Därom skvallrar om inte annat den medhavda armolkannan. Men se närmare på uniformerna! Gruppchefen, en stamanställd furir, bär m/10 men till denna mössa m/ä, en för ifrågavarande kategori tillåten blandning. Manskapet har m/10 men linnebyxor ("grötbyxor"), en kombination som också var tillåten under varma dagar. "Grötmunderingen", som egentligen var ganska behaglig, hade blyknappar i likhet med underkläderna.

Under varma dagar... Ja, det skall var och en veta, att det kunde vara pinsamt svettigt, särskilt i m/ä som var så hög och hård i halsen. Officerarna hade det väl inte bättre i sina m/23. Och under regniga dagar... Det där tjocka uniformstyget sög åt sig enormt med vatten. Det blev tungt och stelt. Ett par genomsura byxor m/10 kunde man nära nog *ställa* ifrån sig. Så nog ser man med viss avund på dagens soldater, när det gäller uniformen, både den fältmässiga och den till permission.

M/ä hade mässingsknappar, som skulle putsas och blänka, innan man fick lämna regementsområdet. Putsmedlet hette "Amor" och kunde inköpas på marketenteriet. Ganska snart konstaterade vi dock, att det gick lika bra att putsa med tandkräm. Modellen hade en annan lustig sak: fickorna i rocken satt baktill över korsryggen.

"Markis" (som vi sa med tonvikt på första stavelsen) var en enligt vår

mening underbar institution, dock fjärran från det förnämliga marketenteriet, som vi konfronterades med 1981. Vi rent ut imponerades av dess stilfulla inredning och konstnärliga utsmyckning. Skillnaden var påtaglig. Det kan nog också sägas om förhållandet mellan besökande och den kvinnliga personalen – enligt vår erfarenhet. Den förefaller öppnare och vänligare idag, kan "slänga käft", en egenskap som alltid uppskattats av det motsatta könet. Andan var en helt annan på vår tid. Peronalen var mer avvisande, vilket för all del också kunde ha berott på oss. Särskilt tvär tyckte vi nog, att kassörskan var. Hon hette Anna, och eftersom hon satt i kassan på markis, kallade vi henne för markisinnan Anna Casanova.

Vårt gamla markis var trots detta ett kärt tillhåll. Där kunde man för en mycket billig penning få ett extra mål mat – populärast var pannbiff med lök – om man så ville. En stor kopp kaffe med en stor holländare kostade 25 öre. En 20-ask Virginia-cigaretter kostade 1 krona, ett paket tobak, Tigerbrand eller "Greven", ungefär 1:25. Otroligt billigt! Javisst, men vi hade bara 50 öre om dagen. Efter 140 dagar fick vi 1 krona. Det var den största löneförhöjningen vi någonsin fått, 100% på en gång.

Om marketenteriet var en helt ny byggnad idag, så kände vi lätt igen matsalen från 1930. Nota bene exteriören. Interiören var en angenäm överraskning. Under rekryten brukade vi skämtsamt säga: "Inga servetter idag heller. Vi får göra som förut – torka oss på bordsduken." Båda dessa saker lyste givetvis med sin frånvaro. 1981 fanns både servetter och bordsdukar. Där fanns även trevliga bord och stolar men framför allt en hygienisk standard, skyhögt över den som vi fick, när vi ryckte in.

Den individuella utspisningen hade i likhet med påslakanen också sin premiär under vår rekryttid. När den infördes, fick vi ta våra stålbrickor och sätta oss på bänkarna vid de gamla långborden. Men dessförinnan fick vi marschera troppvis in i matsalen, ställa oss framför borden och invänta kommandoordet "Sitt ner!" Sedan fick vi vänta på kommandot "Börja!" Alltså fick vi börja äta. . . Ja, inte riktigt: den som hamnat vid bordsändan fick börja dela ut maten, varefter man individuellt fick börja äta. Maten hade av köksmalajerna placerats på borden i aluminiumbehållare. Bredvid stod en back för skulor, som alltid luktade pyton. Vi fick inte resa oss upp från bordet, förrän "Stå upp" hade kommenderats. Till sist måste vi också invänta order för att få marschera ut.

Vid ett par tillfällen fick vi taffelmusik. Jag minns inte av vilken anledning, men jag skall alltid minnas effekten. Hälsinge regementes musikkår hade placerat sig i ett hörn av matsalen, vars akustik med förlov sagt inte var den lämpligaste. När musikkåren klämde i med "Alte Kameraden", avstannade all meningsfull konversation av naturliga skäl. Där utvecklades så många decibel, att matsalen utan tvekan stod i samma klass som dagens s k inneställen.

Gymnastiksalen var vi inte in i, så några jämförelser gick inte att göra härvidlag. Den återuppväckte dock en del minnen. Där hade kompaniet inte bara gymnastik utan bland annat även en fest med inbjudna damer. Då framfördes också ett spex, vars främsta tillskyndare var de sedermera namnkunniga befälseleverna Gardar Sahlberg, Rune Wahlberg och Palle Granditzky. I spexet skojades det om det mesta, t ex om Blom som skötte svingården. En replik löd ungefär så: "Jag har alltid drömt om att få se en vingård i blom, men nu har jag ändå fått se Blom i en svingård".

Denne Blom var en före detta indelt soldat. Hans militära grad hade fallit totalt i glömska, sedan vi kommit överens om, att den måste vara grisjunkare. Han var något av procentare den filuren: lånade ut 25 öre till beväringarna mot att han fick 35 öre tillbaka på avlöningsdagen. För övrigt luktade han mestadels gris och var orakad. Ännu en gammal knekt fanns på I 14, furir Trygg. Han hade bland annat anförtrotts skötseln av materialboden vid skjutbanan. Han lär ha låtit sig anförtros en hel del annat också. Grov i mun var han under alla omständigheter.

Utanför gymnastiksalen hade vi brandövning en gång. Förutsättningen var, att det brann i taket. *Detta markerades med en röd skärm.* Att fientliga trupper, spaningspatruller etc markerades med olika skärmar, hade man nog fantasi att acceptera. men att det skulle behövas en skärm för att markera en imaginär eldsvåda, utmanade enbart löjet.

Bland företeelser i övrigt, som man som civil redan då tyckte var irrationella, hörde avsaknaden av telefonförbindelser mellan t ex kanslihuset och kompaniexpeditionerna. I stället var det ett ideliget springande med allsköns lappar kors och tvärs över kaserngården. Någon högtalaranläggning fanns inte heller. Skulle t ex översten tala till regementet eller en major till sin bataljon, bjöd anständigheten, att han satt till häst och skrek, så han blev röd i ansiktet. Likadant var det vid korum. Nå, nu förekom inte det under rekryten utan en gång under beredskapen 10 år senare. Någon högtalaranläggning fanns inte då heller. Vi var gott och väl 2.000 man på kaserngården, men fältprästen kunde knappast göra sig hörd bland mer än en tiondel av dessa. Och så passar det sig väl inte för en präst att skrika.

Nej, korum fick vi inte vara med om under rekryten. Däremot blev vi – något som näppeligen kan tänkas idag – en *söndag* kommenderade till Soldatkyrkan. Dit marscherade vi i trupp, för första och enda gången i tjänsten skrudade i m/ä. Högmässan blev dock icke, vad den borde vara. Ty "prästen var skral" och inte "drog han in på sitt tal" heller. Han var en skröplig predikant, som sett sina bästa år för länge sedan. Han tilltalade oss inte med "ni" utan "I", vilket snarast väckte munterhet. När han till på köpet blandade ihop begreppen befälselev och studentbeväring och mässade "I kallens ju beväringselever", förbyttes vår eventuella känsla av andakt definitivt till en stämning, som knappast var lämplig i högmässan.

Bredvid gymnastiksalen låg officersstallet på den tiden det begav sig. I dag tycks det vara bortrationaliserat. Förekommer inga ridhästar längre? eller är stallet bara flyttat? I jämnhöjd med stallet låg det likaledes numera bortrationaliserade dasset, en imponerande anläggning med plats för 16 fjölar i en rad. Det hade döpts till "De 16 rövarnas näste" av en, som förmodligen "hade sina rötter i Göteborg".

Civil personal fanns det mycket litet av på den tiden. Förutom damerna på marketenteriet och i köket fanns det en sjuksköterska. Civila män fanns egentligen bara utanför staketet, på skrädderiet, skomakeriet etc. Jo, på nedre botten i C-kasern hade en frisör sin salong. Han snaggade håret för 1 krona och gick tillhanda med "sjukvårdsartiklar". Ansa skägg behövde han inte göra, för något sådant fanns inte. Det enda, som möjligen skulle kunna anföras i detta sammanhang, var att en lång och rödhårig skåning på vårt kompani tågade in till kaptenen, "Lotta" Nordström, och frågade om han fick anlägga mustasch. "Om ni kan så", svarade kompanichefen. Det blev ingen mustasch.

Bland de mest iögonenfallande skillnaderna mellan då och nu får vi nog räkna grindbevakningen. Att den på vår tid skulle skötas av ett vaktbolag, var ju helt enkelt otänkbart. Då ingick det i rutinen för att inte säga medvetandet, att det skulle ropas "i gevär" och hojtas till översten att "ingenting av vikt passerat", när han själv passerade genom grind nr 1. Den låg öster om kanslihuset och var huvudentré. Under dygnets mörka del var den stängd liksom övriga grindar. Nattpermittenter fick gå genom vakten, som då inhystes i kanslihuset.

Den grind, som i vardagslag flitigast brukades av oss, var dock den västra mellan C-kasern och "sjukan". Genom den gick den genaste vägen till våra övningsområden, platser som idag är förändrade till oigenkännlighet. Omedelbart utanför kasernområdet låg på den tiden "landstormsförrådet" ensamt. I dag har det blivit omdöpt och fått sällskap med flera byggnader. "Lilla fältet", där vi hade våra framryckningsövningar m m, var inte att känna igen med allt det nya, som kommit dit. Skjutbanan hade moderniserats och bland annat fått regnskydd – jojo! – men den låg i alla fall kvar på samma plats. Vår "synvilla" återfanns dock icke, där vi var vana vid att råka ut för den, och "den punkt där vägen försvinner" hade försvunnit, så vi var nog en hel del desorienterade, när vi blev visade omkring bland alla nya byggnader och på alla nya vägar i Storhagen, vid kulsprutestallen o s v.

Så kunde vi inte undgå att göra en del reflexioner, när vi såg parkeringsplatserna utanför kasernområdet. Det var inte litet beväringsägda bilar, som där fanns! 1930 fanns det 1, säger en. Ägaren till denna (en öppen Hupmobile om jag minns rätt) betraktades allmänt som en hygglig och god kamrat, ehuru synnerligen bortskämd rikemansson. Att han – låt oss kort och gott kalla honom J – hade egen uniform, säger sig själv. Sina middagar intog han

oftast på Centralhotellet. Hans cigarett hette Abdullah, som på den tiden ansågs var det förnämligaste märket. Många av oss minns så väl ett tillfälle under Boden-manövern 1930. Vi låg som reserv i skogen norr om Gammelstad. Det var soligt men kyligt i luften. Vi hade allmänt ont om tobak, t o m ficklump fick duga – nästan. Våra pipor osade och fräste. Då tog J upp en 100-förpackning Abdullah och tände en cigarett. Man kände nog en viss avundskjuka då. Och fastän man visste, att han skulle bjuda, om man bad honom, var man för stolt för att göra det.

Strax därpå inträffade emellertid något remarkabelt. Fyra man – bland dem J – hade placerat sig runt en upp-och-nedvänd ränsel och spelade kort. De var så upptagna av spelet, att de inte märkte, att kompaniet hade fått besök, och inte av vem som helst utan av självaste kungen, Gustaf V. Plötsligt stod han bara där och sa: "Jaså, ni spelav kovt, gossav." Kvartetten fick se, vem det var, och kom kvickt upp i givakt. Klädseln var dock inte precis reglementsenlig. Och svaret från J, som stod närmast, blev synnerligen informellt: "Ä a jaää". Majestätet bara log och gick vidare med sin uppvaktning.

Boden-manövern blev på många sätt minnesvärd. Bara själva resan skulle det kunna skrivas mycket om. Ilastningen skedde en mörk och regnig höstkväll vid dåvarande Gävle Södra. Vi fick ligga på halm 40 man per finka. Förutom halmen var finkan utrustad med en vedkamin och en stearinljuslykta. Att det inte tog eld i halmen! På den tiden var det ännu ånglok. Resan tog två dygn. I de ångermanländska motluten gick tåget så sakta, att man kunde gå av och promenera bredvid på banvallen. En jutesäck med torrskaffning slängdes in i vagnen vid ett par tillfällen. Vid vissa stationer var det matuppehåll. Korven i Jörn lär väl ingen av deltagarna glömma. Den var direkt oätlig. Och som hämnd dekorerades hela stationsområdet med maträtten ifråga. Hur hygienen sköttes under färden, kanske vi skall tala tyst om. Det skall vi nog också göra om resultatet av kockarnas tilltag att blanda soda i bruna bönorna, när vi låg i Sunderbyn.

Vi hade väl besvärligheter och motigheter, som var värre än de här antydda. Men vi var alla besjälade av en kamratanda och en solidaritet, som gjorde det hela uthärdligt, för att inte säga roligt och inspirerande. Vi ville tillönska dagens värnpliktiga samma anda. Kanske den finns. Ett vet vi dock: våra pretentioner var mycket blygsammare. Vad hade vi för fritidsnöjen t ex? Transistorer och TV existerade inte. Radio, som för övrigt hade endast ett program, kunde vi inte ha på luckan. Höjden av evenemang var, när en kamrat tog med sin resegrammofon, och 30 man av oss salade med 10 öre var till en stenkaka. En sådan kostade 3 kronor. Skivvalet vållade ingen diskussion. Alla var eniga om "Champagnenätter" med sång av den nytända stjärnan Zarah Leander.

Det vore en blunder och en orättvisa att utelämna befälets roll i skapandet av den goda andan. Att vi på vår pluton var särskilt gynnade därvidlag,

är nog ingen överdrift att påstå. Vi hade genomgående hyggligt befäl. Men den, som satte sin prägel på avdelningen, var naturligtvis plutonchefen själv, löjtnant Säfwenberg. Låt mig bara återge ett exempel på hans fina och psykologiskt riktiga sätt att få kontakt med oss! Det var i början av rekryten, och vi hade rast i en skogsbacke. Då tog han upp ett paket tändstickor (10 askar), tände först sin pipa och delade sedan ut askarna bland manskapet med orden; "Jag hoppas, att jag aldrig skall bli utan eld, när vi rastar och rökning är tillåten. Skulle jag själv sakna tändstickor, förväntar jag mig, att någon bland befälseleverna skall förse mig därmed." Resultatet av denna vädjan uteblev givetvis inte, särskilt som tändstickstjänsten ofta kombinerades med en liten pratstund. Det var ju en enkel och effektiv pedagogik. Vi lärde känna varandra, och vi visade solidaritet med vår plutonchef. Det framkom vid tävlingar plutonerna emellan, vid inspektion av högre befäl och andra liknande tillfällen.

Ett halvt århundrade har gått sedan dess. Ändå var vi angelägna att få träffa just honom vid vårt jubileum. Jag skulle t o m vilja påstå, att Yngve Säfwenberg var det samlande namnet. Därför vänder vi oss till sist direkt till major Yngve Säfwenberg med orden: Ett varmt tack för gamla tider och för att vi fick träffa Dig igen! Detta tack kommer inte bara från dem, som står omkring Dig på trappan till Soldatkyrkan härovan, utan från alla på Din pluton 1930.

Ett varmt tack skall vi också rikta till major Richard Säfwenberg för hans utmärkta ciceronskap vid vårt besök på Hälsinge Regemente 1981.

På plutonens vägnar
Gunnar Rulin

Red anm: Denna artikel skrevs 1981 med avsikt att införas i Bocken. Av olika anledningar har det ej kunnat ske förrän nu. Red tycker att artikeln är intressant och trevligt skriven, varför den nu äntligen kan nå ut till en större läsekrets. Major Yngve Säfwenberg avled den 13 februari 1992, 97 år gammal.

RÖDA KORSET

rekryterar och utbildar till totalförsvaret

Civilsamariter och Hemvärnssjukvårdare

Röda Korset
erbjuder Dig en gratis sjukvårdsutbildning om 24 resp. 73 timmar som Du har stor nytta av i dag och en vettig krigsplacering – OM

Delar Du...
Röda Korsets grundvärderingar om
- alla människors lika värde
- medmänsklighet och humanitet!

Är Du...
- mellan 18 och 60 år
- svensk medborgare
- inte krigsplacerad

Tag kontakt med
RÖDA KORSET
GÄVLEBORGSDISTRIKTET
Besöksadress: Drottninggatan 5
Box 1441, 801 39 GÄVLE
Telefon 026-10 50 35

Hallbergs Bokhandel

GRUNDAD 1831

Den 8 augusti 1831 erhöll Erik Gustaf Hådén kommerskollegiets tillstånd att i Gävle driva handel med böcker och andra tryckta alster. Därmed fick staden sin första egentliga bokhandel. Gustaf Hådén avled emellertid redan 1837 — endast 36 år gammal — och bokhandeln övertogs av en av Gävles mångsidigaste män genom tiderna, Anders Petter Landin.

Anders Petter Landin var ursprungligen läkare men gav sig affärslivet i våld. Tillsammans med A F Wåhlin grundade han, således samtidigt som han övertog bokhandeln, ett boktryckeri. Startade Norrlandsposten som han utgav till 1870. Han anlade även den första torvfabriken i Gästrikland samt Gadöborgs pappersbruk i Mackmyra. Landin var mycket ideellt intresserad och var bland annat med om att bilda Gävle Museiförening samt Gävle Arbetarförening.

1862 ingick Landin kompanjonskap med Hjalmar Ewerlöf. När Landin 1864 flyttade till Stockholm blev Ewerlöf ensam ägare till bokhandeln. Denne var också en framstående man och var med om att stifta Svenska Sortimentsbokhandlarföreningen 1893 och blev sedermera dess ordförande. När Ewerlöf avled 1908 övertogs kommissionärskapet av medhjälparen Henrik Österberg. År 1915 blev firman aktiebolag och 1926 kom den i Gustaf Hallbergs ägo.

Gustaf Hallberg som kom till Gävle från Nyköping och som avancerat till förste man i Hedmans Bokhandel innan han övertog Österbergs bokhandel var mycket aktiv inom branschen. Han införde bland annat läsecirklarna i Gävle och från starten blev han Svenska Turistföreningens ombud.

Efter Gustaf Hallbergs bortgång år 1967 övertogs ledningen av företaget av sonen Björn Hallberg.

Bokhandeln flyttade 1971, efter ett kort gästspel på Norra Kyrkogatan i provisoriska lokaler, in i moderna och ändamålsenliga affärshuset Flanör under namnet Flanör Bokhandel AB. Den 1 maj i år återtogs emellertid det tidigare namnet Hallbergs Bokhandel AB samtidigt med att företaget

1831
Karl XIV Johan regerar i Sverige.

Sir John Ross placerar den 1 juni Union Jack, den brittiska flaggan, på den magnetiska nordpolen.

Den Franska Främlingslegionen upprättas för insatser i Nordafrika.

En fruktansvärd koleraepidemi sprider sig från Asien till Europa och kräver tiotusentals dödsoffer.

Strömsbro får sin första skola — i år äntligen renoverad.

"LJUGARS GUNNAR"

Vem var han rubrikens Gunnar? Jo, överstelöjtnanten vid Kungl Hälsinge regemente, sedermera översten i IV. militärområdets reserv, född 1881 och officer 1902. Rubriken var inget öknamn. Jag har hört honom använda det själv. Han påstod en gång, att ett brev från utlandet, med det namnet plus Sverige, hade kommit fram. Han hette i verkligheten Gunnar Fredrik G:son Nauckhoff.

Han var en legend medan han levde och otaliga är de skrönor som berättades om honom. Inte alla är lämpade för tryck och långtifrån alla sanna. De jag nu skall berätta är några, som jag själv hört honom berätta eller varit med om när det hände.

På tjugotalet fick hälsingepojkarna, de från Alfta, Delsbo och Forsa, åka i godsvagnar vid inryckningen till I 14. Det var allmänt förekommande också tidigare, men nu var det bara hälsingepojkarna, som färdades på detta sätt och det efter ett försök med tredjeklassvagnar. De inryckande, både till rekryten och till "mötena" hämtades på den tiden av militär personal från regementet. Meniga under befäl av en sergeant och en furir utgjorde hämtningsstyrka. Sergeanten var beväpnad med sabel och övriga med s. k. hirschfängare, ett stick- och huggvapen med kort, rak och bred klinga. Vid hämtningsstationen stod de inryckande i en klunga, omgiven av vänner och ofta rikligt förplägade med inte alltid systemets, brända drycker. Militären, särskilt underbefälen, var icke populära bland allmänheten. Det buades när furiren, under överinseende av sergeanten, ordnade de inryckande "på en rad" och vid fötterna det öppnade bagaget. Man sökte buteljer, med starkvaror, som i förekommande fall beslagtogs. Det var motbok på den tiden och man skulle i denna del av Sverige, vara fyllda tjugofem år för att inneha en sådan. All annan sprit, som påträffades hos de inryckande, var antingen hembränt eller "langad". När man såg att beslag befarades, skyndade man sig att dricka ur skvättarna, som skulle vara "färdknäpp", och nykterheten blev inte vinnande på den åtgärden. Det var ett livligt gäng som äntrade tredjeklassvagnarna och inget hände förrän nästa station och andra sockenpojkar steg på och in i samma vagnar.

Sockenfiendskapen var ärftlig sedan generationer tillbaka. Anledningen var glömd men fiendskapen bestod. Slagsmålet började. De första som åkte ut på den öppna perrongen var personal ur hämtningsstyrkan. Sergeanten satt i sin andraklasskupé och såg betänksam ut. Ingen ingrep och när man nästan slagit varandra halvt ihjäl fylldes tåget på med friska krafter vid nästa station. Sergeanten meddelade stationsinspektoren, att han skulle ringa dagofficeren vid I 14 och be honom beordra vakt från regementet att möta vid Gävle Central. Volontärskolan blev beordrad att möta. Stationen blev

avspärrad och vakt utposterad. De mötande militärerna hade stålhjälmar och hade gjort bajonett på inför uppgiften. Det lyckades att samla alla i något som man kunde kalla "tåg" och det traskade upp mot Kungsbäck omgivet av vaktstyrkan. De flesta direkt till sjukhuset. Hängande läppar måste sys liksom alla större blessyrer. Sår och svullnader ses över och behandlas efter vad behovet påkallade. Ingen hade varit i slagsmål. Läppen hade fått sitt när han skulle hämta ner en unicabox från hatthyllan. Någon hade oavsiktligt kommit åt honom och boxen hamnat på läppen. Liknande förklaringar hade alla och något våld hade ingen varit utsatt för. Av tredjeklassvagnarna återstod bara väggarna och hjulen. Resten måste förnyas. Utredningen lades ner och allt var frid och fröjd tills dagen för utryckning skulle äga rum. Då låstes "varje socken för sig" in i godsfinkor och alla kom levande hem.

Vid nästa transport in av "mötes"-värnpliktiga skrev någon politisk ungdomsförening till regementet och garanterade ordningen om hälsingepojkarna fick åka med tredjeklassvagnar igen. Hur det gick till vet jag inte, men jag såg de inryckande, när de taktfast marscherade in på kaserngården. Hela och rena. De hade ju rekryten och ett därmed sammanhängande "möte" bakom sig. Ordningen var mönstergill och när de svängde in på kaserngården stämde en sångkör i täten upp: "Att blott för en kort minut få va´ med dej i sjunde himlen". Nauckhoff stod på gården. Han hade gråten i halsen då han såg "söndagsskoleparaden". "Är detta mina hälsingepojkar? Regementets elitsoldater? Va fan sjunger dom? Me mej? Till sjunde himlen!" Enligt Nauckhoff skulle en soldat lukta svett och skit och antyda någon doft av vildhonung. Hälsingepojkarna var regementets stomme. Att dom slogs även i det civila var deras egen sak.

Axmar slott var den anrika byggnad i en underbar natur och en vacker park som frivilliga landstormsföreningen disponerade för utbildning. Den föreningen var föregångaren till FBU. Jag var elev i en plutonchefskurs som ingick i en högre utbildning av kompani- och bataljonschefer. Chef var överstelöjtnant Nauckhoff. Hans närmaste man major Nordström och instruktör var kapten Rickard Nilsson. Det gällde vinterutbildning och vi låg där efter jul och över trettonhelgen. Det spökade på Axmar slott och alla hade vi kommit i kontakt med slottsspöket någon gång. Det fanns de som tvivlade, men de hade inte varit så många gånger på slottet. En kväll då alla hade lagt sig klädde jag ut mig i lakan med apelsintänder och fasadbelyst spökanlete och började min vandring runt i slottsgemaken. Klockan 12 på natten uppvaktade jag en fänrik på hans rum. Han uppskattade inte uppvaktningen och anmälde det till majoren. Man frågade efter syndaren vid morgonuppställningen.

Jag erkände och blev beordrad inställa mig hos major Nordström. Denne uppmanade mig att se litet mer allvarligt på min utbildning till officer. Tret-

tondagsafton var sista kvällen. Trettondagen var det slutövning och hemfärd. På trettondagsafton hade vi ordnat dans i stora festsalen och unglottorna hade kommit ut. Radiogrammofon var lånad av en inbjuden lärarinna. Mitt straff blev att vara spöke klockan 12 på natten till trettondagen. Jag förstod att det var överstelöjtnanden som hittat på det. Dansen var slut klockan 12 och därefter tonades ljuset ner och spöket fick avsluta kvällen genom att skrida igenom festsalen.

Innan I 14 tillhörde Gunnar Nauckhoff I 13. Där var han regementets kvartermästare när regementet fick besök av sin hedersöverste änkehertiginnan av Dalarna, prinsessan Teresia, änka efter prins August, hertig av Dalarna och son till Oskar I. Innan besöket påminde Nauckhoff sin överste om att denne nu skulle säga "änkehertiginna" vid avlämningen och inget annat. "Säg nu inte änkekejsarinna eller något dyligt, kom ihåg, det skall vara änkehertiginna." Så kom dagen för avlämningen. Nauckhoff satt bakom översten på sin häst. Landån med kungligheten kom in och stannade framför fronten. Den nitiske regementskvartermästaren viskade fortfarande "Kom ihåg! Inte änkekejsarinna". Stunden var inne. Översten lämnade av och med hög röst kom det: "Änkekej, änketjej, hej. Djävla Nauckhoff."

Det var examen i musik inom regementets musikkår. Den leddes på den tiden, överstelöjtnant Nauckhoff var vid regementet, av Ivar Widner. Överstelöjtnanten var närvarande. Bland eleverna fanns en musiker, som förutom esskornett, även trakterade andra blåsinstrument med stor skicklighet. Han var vicekorpral och var värd befordran ansåg överstelöjtnanten. Detta höll Widner med om, men påpekade att korpralen var anmäld för en förseelse under tjänstgöring i kasernvakten, och skulle han straffas för den så var det ett hinder för hans befordran just nu. När han senare kom inför rätta så var Nauckhoff med och utredningen hade visat, att korpralen varit kommenderad som "påfösare" vid kasernvakten och avvikit från tjänsten en kväll efter det han skött sin syssla. Han hade icke återkommit vid nästa avlösning och vaktbefälhavaren, det hette så då, var själv tvungen sköta avlösningen. Korpralen hade lockats in av två flickor som arbetade på markan och som bodde på kasernen. De hade lockat honom med kaffe och bullar. Där hade han sedan somnat och försummat tjänsten. Straffet kunde bli förödande för hans framtid inom regementsmusikkåren. Man såg allvarligt på brottet.

Överstelöjtnanten tyckte synd om pojken och efterlyste förmildrande omständigheter. Själv ansåg han, att om flickan, som han somnat hos var vacker, så skulle det kunna räknas som förmildrande omständighet. En vacker flicka kunde en soldat falla för, men ej för kaffe med ett par kanelbullar. Han åtog sig själv av undersöka saken och rätten gjorde paus.

Efter pausen kom Nauckhoff åter. Han såg ledsen ut. Rapporten löd: "Nej inte med bästa vilja i världen. Det var kanelbullarna som drog." Domen föll.

tondagsafton var sista kvällen. Trettondagen var det slutövning och hemfärd. På trettondagsafton hade vi ordnat dans i stora festsalen och unglottorna hade kommit ut. Radiogrammofon var lånad av en inbjuden lärarinna. Mitt straff blev att vara spöke klockan 12 på natten till trettondagen. Jag förstod att det var överstelöjtnanden som hittat på det. Dansen var slut klockan 12 och därefter tonades ljuset ner och spöket fick avsluta kvällen genom att skrida igenom festsalen.

Innan I 14 tillhörde Gunnar Nauckhoff I 13. Där var han regementets kvartermästare när regementet fick besök av sin hedersöverste änkehertiginnan av Dalarna, prinsessan Teresia, änka efter prins August, hertig av Dalarna och son till Oskar I. Innan besöket påminde Nauckhoff sin överste om att denne nu skulle säga "änkehertiginna" vid avlämningen och inget annat. "Säg nu inte änkekejsarinna eller något dyligt, kom ihåg, det skall vara änkehertiginna." Så kom dagen för avlämningen. Nauckhoff satt bakom översten på sin häst. Landån med kungligheten kom in och stannade framför fronten. Den nitiske regementskvartermästaren viskade fortfarande "Kom ihåg! Inte änkekejsarinna". Stunden var inne. Översten lämnade av och med hög röst kom det: "Änkekej, änketjej, hej. Djävla Nauckhoff."

Det var examen i musik inom regementets musikkår. Den leddes på den tiden, överstelöjtnant Nauckhoff var vid regementet, av Ivar Widner. Överstelöjtnanten var närvarande. Bland eleverna fanns en musiker, som förutom esskornett, även trakterade andra blåsinstrument med stor skicklighet. Han var vicekorpral och var värd befordran ansåg överstelöjtnanten. Detta höll Widner med om, men påpekade att korpralen var anmäld för en förseelse under tjänstgöring i kasernvakten, och skulle han straffas för den så var det ett hinder för hans befordran just nu. När han senare kom inför rätta så var Nauckhoff med och utredningen hade visat, att korpralen varit kommenderad som "påfösare" vid kasernvakten och avvikit från tjänsten en kväll efter det han skött sin syssla. Han hade icke återkommit vid nästa avlösning och vaktbefälhavaren, det hette så då, var själv tvungen sköta avlösningen. Korpralen hade lockats in av två flickor som arbetade på markan och som bodde på kasernen. De hade lockat honom med kaffe och bullar. Där hade han sedan somnat och försummat tjänsten. Straffet kunde bli förödande för hans framtid inom regementsmusikkåren. Man såg allvarligt på brottet.

Överstelöjtnanten tyckte synd om pojken och efterlyste förmildrande omständigheter. Själv ansåg han, att om flickan, som han somnat hos var vacker, så skulle det kunna räknas som förmildrande omständighet. En vacker flicka kunde en soldat falla för, men ej för kaffe med ett par kanelbullar. Han åtog sig själv av undersöka saken och rätten gjorde paus.

Efter pausen kom Nauckhoff åter. Han såg ledsen ut. Rapporten löd: "Nej inte med bästa vilja i världen. Det var kanelbullarna som drog." Domen föll.

Gunnar Nauckhoff kunde svära. Inte genom att upprepa en massa fula ord, utan plocka in dem här och där, så det lät som en melodi. Man svor mer på regementena på Nauckhoffs tid. Ingen så "vackert" som överstelöjtnanten.

Det var, då som nu, ont om pengar och kasernvården var eftersatt. A-kasern var Nauckhoffs och i den blev alla uppgångarna ljust målade. Färgen kostade en del, det hade han kunnat utverka, målningen utfördes av malajer. Det gick långsamt men blev så småningom färdigt och prydligt.

Så var det någon eller några som, med svart krita, dekorerat väggarna med geometriska figurer av känt utseende utan förklarande text. Det såg för djävligt ut, för att använda ett enkelt uttryck. Nauckhoff kunde uttrycka sig tydligare. Bataljonen stod uppställd, med front mot kanslihuset, och Nauckhoff tog emot sittande på Golden Fox. Han beskrev först hur han haft besvär med att få detta jobb med målningen utfört. Han hade gjort allt detta för vår egen trevnads skull och han trodde vi skulle sätta värde på att åtminstone ha en hygglig entré till våra kompanilokaler. Så har nu några, sedan följde alla underjordens avgrundsandar, vid namn. Allt melodiöst kryddat och han avslutade med: "Jag trodde att jag hade med män att göra och inte med småpojkar som brukar roa sig med att rita", så följde "könsdelarna" med sina rätta namn, "på väggarna i skolans dass". Ytterligare en stunds avhyvling och därefter red han bort.

Det var dödstyst i bataljonen. Vi skämdes över denna absolut onödiga och meningslösa gärning. När vi samlats på kvällen kom beslutet. Följande dag uppvaktades fanjunkare Johansson, som bodde i A-kasernen och var vår kompaniadjutant och han lovade skaffa färg och penslar. Sedan målade vi själva, några av oss yrkesmän, om uppgångarna. De blev finare än förut. De var sedan orörda av vandaler. Tur för dem att de förblev okända.

På I 14 var Gunnar Nauckhoff omtyckt av alla. Det hade inte alltid varit så enligt vad han själv berättade. Som ung löjtnant hade han blivit påskjuten en natt, då han var på väg hem från I 13 till sin bostad. Han hade intagit skyddsställning bakom en häck och ålat sig under den för att se lönnmördaren försvinna bakom buskarna. Han ställde upp plutonen påföljande dag och berättade vad som hänt. "Att någon skjuter på mig rår jag kanske själv för och det kan jag förlåta, men att någon på min pluton bommar på helfigur på 25 meters avstånd kan jag inte förlåta. Vi får under den kommande tiden ägna oss mer åt skjutbanan." Det sköts aldrig mer på "Ljugars Gunnar".

255-60-29 Nilsson

Hagelins KASSASKÅPSFABRIK Etablerad 1857 GÄVLE

AB VÄRDESKYDD

Gefle Kassaskåp AB

PROFSAFE för traditionen vidare för Gävle som kassaskåps-byggarmetropol.

PROFSAFE bygger därmed vidare på en lång tidsera från 1857.

PROFSAFE har moderna lokaler, anpassningsbar produktions-utrustning och stor flexibilitet.

PROFSAFE har högt tekniskt kunnande och stark vilja för kundens bästa.

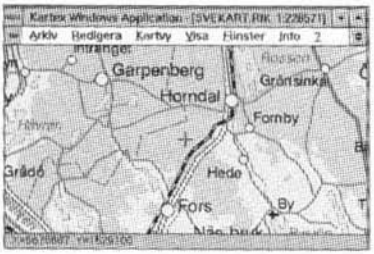
PROFSAFE vill att Ni hör av Er när det gäller säker förvaring. Vi löser de flesta förvaringsproblemen.

PROFSAFE finns i **Gävle telefon 026 - 18 95 06** och i **Stockholm telefon 08 - 600 07 70.**

PROFSAFE

Säkerhetsskåp • Serverskåp • Nyckelskåp
Värdeskåp • Redovisningsskåp • Kassaskåp
Dokumentskåp • Dataskåp • Diskettboxar

Vi har Sverige på CD-ROM

Med Sverigekartan på CD-ROM för Windows kan du planera dina bilresor, spara restid och bensinpengar.

På skivan hittar du även ett avancerat karthanteringsprogram som gör geografi till ett roligt nöje för hela familjen.

Sverigekartan på CD-ROM hittar du i bokhandeln, hos närmaste kartspecialist samt IKEA (Family).

KARTFÖRLAGET
801 83 Gävle

MINNESSTENEN I KATTILASAARI

Vid beredskapstjänstgöring under andra världskriget omkom inom krigsmakten mer än 700 befäl och soldater. Söndagen den 16 april 1944 omkom två unga män från Hälsinge regemente i östra Norrbotten. Vid en kontroll av beredskapen vid landsvägsbron i Kattilasaari, en mil NV Haparanda, inträffade en okontrollerad sprängning. Furiren Helge Pettersson från By i Dalarna och värnpliktige bilföraren Rune Hedström från Årsunda dödades. Värnpliktige Åke Klang från Sandarne skadades. De omkomna fördes till hemorterna och jordfästes i närvaro av hedersvakter från de kompanier de tillhört. I Bocken 1944 under rubriken "Fallna på sin post" återgavs bataljonschefens, Knut Fogelin, gripande minnesord över de omkomna: "Ni uträttade mycket, ni framträdde föga, ni voro mer än ni syntes vara".

Olyckan inträffade när en av kompanicheferna visiterade ställningarna inom bataljonsområdet. Visitationen under dagen sträckte sig över 60 km och han hade tilldelats bataljonschefens bil med förare, Rune Hedström, för färden.

Vid ankomsten till posteringen vid Kattilasaari beordras posteringschefen, furir Helge Pettersson, att besätta stridsställningarna och vidta vissa åtgärder med laddningarna vid bron. Pettersson och Klang arbetar vid laddningarna; Hedström står uppe vid bron. Det är en vacker dag med kraftig dagsmeja, det är föraning om vår i luften. Hedström skall rycka ut om tre veckor. Några pojkar har just cyklat över bron när en våldsam explosion inträffar. Pettersson dödas omedelbart. Hedström träffas i halsen av en spade,

Det sönderspängda brofästet. (Foto: Olle Eriksson, Torsåker)

pulsådern skärs av och han förblöder mycket snabbt. Klang överlever, kastas mer än tjugo meter från platsen och blir liggande med ett svårt sår i huvudet. Övriga i posteringen och ortsbor skyndar till, Klang tas omhand och förs till läkarvård.

Bataljonschefen Knut Fogelin och fältpastor Bertil Lindgren, Ljusne, skrev dagen efter olyckan var sitt brev till de omkomnas anhöriga. Breven till Årsunda har bevarats och finns idag hos Rune Hedströms yngre syster, Majvor Engström i Sandviken.

*

Under våren 1995 kontaktades Hälsinge regemente av Nedre Tornedalens hembygdsförening. Invånarna i Kattilasaari hade inte glömt hälsingarna från beredskapsåren och avsåg att i samband med en "hemvändarhelg" och nybildandet av Kattilasaari hembygdsförening 15–16 juli avtäcka en minnessten. Furiren Petterssons födelseort – By i Dalarna – förde hembygdsföreningen på villospår och man kontaktade Dalregementet. Från Falun kunde man ge bättre anvisningar och kontakt kunde etableras med vårt regemente som nu inbjöds att på något sätt delta.

Majoren Carl-Fredrik Elson inledde undersökningarna genom att kontakta några äldre officerare vid regementet. Inga spår! Annonser i lokalpressen!

EFTERLYSNING!

Hälsinge regemente I 14/Fo 21 i Gävle vill komma i kontakt med personer som vet något om minsprängolyckan i **Kattilasaari, Haparanda i Tornedalen den 16 april 1944.** Beredskapsförband ur I 14 tjänstgjorde vid den tiden i Tornedalen.

Hör av dig, helst före den 30/6, till I 14/Fo 21,
Carl-Fredrik Elson, tel. 026-53 26 42.

Nu börjar telefonen ringa! Anhöriga till Åke Klang kan meddela att han tillfrisknade helt och kom att genomföra en framgångsrik idrottsbana som brottare, men att han hade gått bort i början av 1990-talet. Rune Hedströms yngre syster sänder breven från bataljonschef och bataljonspastor! Värnpliktige mc-ordonansen Olle Eriksson, numera pensionerad lantbrukare i Torsåker, ringer och inbjuder till ett besök! Gävletidningarna och lokal-

radion tar upp tråden och Rune Hedströms syster Eivor Jonsson och Majvor Engström i Sandviken intervjuas i en omfattande artikel. Minnesorden i Bocken 1944 hittas nästan av en slump och tillsammans med de uppgifter som de båda systrarna och värnpliktskamraten lämnar när regementschefen besöker dem kan hembygdsföreningens önskemål om vidare information åstadkommas. Någon minnesceremoni på olycksplatsen ägde så vitt man i dag vet inte rum under beredskapstiden. De omkomna hedrades vid en ceremoni på avtransportstationen (Haparanda?). Artikeln i Bocken från 1944 säger endast "vederbörlig järnvägsstation" och Kattilasaari nämns naturligtvis inte vid namn. Det var ju fortfarande mer än ett år kvar av andra världskriget och ännu ett halvår innan de finsk-tyska striderna skulle äga rum längs Torneälven.

*

Regementschefen beslöt att delta i minnesstunden och mottog tacksamt hedersuppdraget att avtäcka minnesstenen. Vederbörliga kontakter togs med Nedre Tornedalens hembygdsförening och då främst dess ordförande Lennart Lindfors som var den aktive tillskyndaren av resandet av minnesstenen. Försvarsområdesbefälhavaren för Kalix försvarsområde överste Per Mohlin orienterades och kom att närvara vid ceremonien.

Efter en lång resa i ett sommarvackert Sverige är så stunden inne för minneshögtiden. Mer än 400 personer, alla med någon anknytning till byn Kat-

Fanborgen i minnestågets tät. (Foto: Fredrik Sundström)

tilasaari, samlas vid den f d skolan och tågar i en lång kolonn med svenska fanor, Hälsinge regementes fana förd och vaktad av byns hemvärn, lottakårens och Röda korsets fanor i täten knappa kilometern genom byn till den nya bron – på samma plats som den som skadades svårt vid explosionen.

Här håller en av byns söner, nu teologie studerande, korum och mäktig ljuder psalmsången i den vackra bygden i bästa sommarväder. Regementschefen talar, beskriver händelsen för 51 år sedan, jämför här i gränsbygden antalet dödade i den svenska krigsmakten under världskriget med de finska förlusterna – c:a 1% – men slår fast att oavsett antalet dödade var varje förlorad man ett offer för landet och en mycket stor sorg för familjen. Från de hälsingesoldater som kontaktat regementet framförde regementschefen en hälsning till byborna med tack för omtanke och gästvänlighet under de svåra åren. Regementschefen avtäcker minnesstenen i svart granit och framför regementets och de anhörigas tack till initiativtagare och hembygdsförening, kransar från Hälsinge regemente och Kattilasaari hembygdsförening läggs ned och ceremonien avslutas med nationalsången.

Kransnedläggning vid minnesstenen. (Foto: Fredrik Sundström)

Vid måltiden efter ceremonien visar det sig att ett tjugotal tillresta gäster med Kattilasaarianknytning kommer från Gävle och Söderhamn. Var säkra på att de särskilt uppskattade att Hälsinge regemente så aktivt tog del i min-

neshögtiden och hedrade sina förolyckade soldater. Vid ett besök hos Rune Hedströms syster på sensommaren 1995 kunde regementschefen i ord och bild skildra ceremonien och därmed fullfölja andan i bataljonschefens brev från april 1944 – ***Hälsinge regemente ansvarar för de sina.***

Tomas Bornestaf

Minnesstenen. (Foto: Fredrik Sundström)

Fallna på sin post

Ett av Hälsinge regementes fältförband drabbades den 16 april i år av en tragisk olycka, i det två av förbandets soldater omkommo vid en brosprängningsolycka i östra Norrbotten.

De förolyckade voro värnpliktige furiren 786—60—39 Helge Pettersson från By, Dalarna, och värnpliktige bilföraren 1452—14—42 Rune Hedström från Årsunda, Gästrikland.

Furir Helge Pettersson.

Furir Pettersson hade tillhört II. bataljonen I 14 sedan förstärkt försvarsberedskap intogs i september 1939. Han hade tjänstgjort som gruppchef vid

bl. a. jägarförband och var känd som en skötsam och duktig yngling, lugn och säker i sin befälsföring, försynt och sympatisk i sitt allmänna framträdande. Hans så hastiga frånfälle ter sig så mycket mera tragiskt, som furir Pettersson och hans unga fästmö stodo beredda att i sommar ingå äktenskap. De hade också redan till största delen sitt bo färdigt.

Bilföraren Hedström hade fullgjort första tjänstgöring och var ute på sin första beredskapstjänstgöring, då olyckan inträffade. Han var duktig bilförare, mån om att hålla sitt fordon i bästa skick och iakttog ett korrekt uppträdande.

Värnpliktige Rune Hedström.

Då stoften efter de båda förolyckade fördes från Norrbotten till hemorten hölls en högtidlig minnesstund vid vederbörlig järnvägsstation i närvaro av bl. a. överste Bertil Uggla. En dubbelkvartett bland kamraterna sjöng och fältpastor Bertil Lindgren, Ljusne, höll en varmhjärtad betraktelse. Bataljonschefen, major Knut Fogelin, yttrade bl. a.: Vad foster-

landet kräver och måste kräva av oss soldater är ofantligt mycket, ja ibland tycks det för mycket. Ni två, Helge Pettersson och Rune Hedström, ha föregått med bästa exempel, ej blott en gång utan ända sedan vi alla lärde känna er. För soldaten finns det mången svår stund. I sådana situationer fordras det av alla och en var, att de med hela sin personlighet utstrålar större inre styrka och förtroende än man tror vara möjligt för en man. Det finns dock icke någon vackrare belöning för en militär än känslan av att hans förmän, hans jämlikar och underlydande hysa absolut förtroende för honom. Värde och värdelöshet skiljas därvid strikt åt. Vi alla vid förbandet hyste ett sådant förtroende till er två. Och om er kan man säga: Ni uträttade mycket, ni framträdde föga, ni voro mer än ni syntes vara.

Förbandet har sorg. Men en sak måste dock bereda oss en inre glädje: att ni två, du Helge Pettersson och du Rune Hedström, stått i våra led, ni två, som alla tyckte om och som voro präktiga, ärliga och goda pojkar, som varmt älskade ert fosterland och offrade edra unga liv för dess väl. Detta stora offer helgar er, och vi alla skänka er i vördnad vår aktning. Därför är ni nu intimare förknippade med oss. Jag tackar dig Helge Pettersson och dig Rune Hedström.

Jordfästningen ägde sedermera rum i hemortens kyrkor, varvid närvoro hedersvakter från de kompanier, de bortgångna tillhört. Vid Rune Hedströms bår talade bataljonsadjutanten, fänrik V. Åhgren, och vid Helge Petterssons kompanichefen, löjtnant H. Frykman. Kransar hade sänts från förbanden samt kamraterna.

SOM KRIGSFÖRBANDSCHEF INOM GÄVLEBORGS FÖRSVARSOMRÅDE

Med författarens, överstelöjtnant Bertil Nelsson, medgivande återges ur "Regementen och vapenbröder - Militärliv 1940-1990", den del av kapitlet "Krigsförbandsliv", som berör vårt regemente. Boken utkom 1995.

Hälsinge regemente ligger i Gästrikland. Dess kaserner – av oskarisk modell men från 1909 – är belägna söder om Gavleån någon kilometer utanför stadskärnan i Gävle. Detta är typiskt för det svenska sättet att administrera Norrland. En rejäl residensstad med rådhus, alléer och stadsteater – en aning av Paris – skall ligga nära förbindelserna med Stockholm, helst så långt söderut som möjligt. Norrut eller nordväst ut ligger det land som skall styras med sina stora avstånd, sina skogar, forsar, bruk och sturska bönder. Gävleborgs län sträcker sig till Kårböle nära Härjedalen och når ända till Nordanstigs kommun några mil söder om Sundsvall.

Mellan I 14:s kaserner och ån utbreder sig en park, där det finns en klassisk musikpaviljong och ett gammalt soldattorp. Över en strid bäck, som porlar fram i en ravin leder en spång till andra sidan, där kungsgården Vall ligger. Det låter pampigt med en kungsgård, men byggnaden är ett gult tvåvåningshus av trä, knappast mer än en stor villa. Från huset har man på våren utsikt över blommande äppelträd och över Gavleån som här är bred och mäktig, hämmad av en dammbyggnad. På andra sidan ån ligger stadens stolthet – Boulognerskogen med Stadsparken. Den som blir inkallad till

krigsförbandsövning vid I 14 förläggs vanligen på hotell Triangeln, KFUM:s hotell i bortre änden av stadsparken. Under min tid på detta regemente promenerade jag gärna längs ån i den vackra parken till Vall, där försvarsområdesstaben hade lokaler. Under åtta år förde jag befälet över en s k försvarsområdesgrupp, som skulle försvara norra Hälsingland. Det var en härlig uppgift, som förde mig i kontakt med en av de vackraste trakterna i vårt land och med befäl och soldater som jag lärde mig tycka om.

På våren 1979 blev jag kallad till chefen för personalsektionen i Arméstaben, Jan Smedler. Han hade en ny krigsuppgift för mig. Smedler hade förut varit chef för Hälsinge regemente, nu fördes befälet av min KHS-kamrat Carl-Henrik Gåsste. Jag skulle bli fogruppchef och ta hand om den nordligaste delen av försvarsområdet. Den första befälsövningen utspann sig i underbart försommarväder. Alla från fogruppstaben jämte cheferna för alla förband som var avdelade till detta område samlades först i en hemvärnsgård sedan högt uppe på Storsvedjeberget ovanför Ljusdal som med sin blänkande blåa älv utbredde sig för våra ögon. Carl-Henrik Gåsste meddelade alla de ändrade förutsättningar som nu gällde. Vårt område hade vidgats från att endast ha omfattat Hudiksvall med närområde till att nu gälla hela norra delen av försvarsområdet ända till Los bort mot Härjedalsgränsen. Alla tidigare planer var upphävda. Ville fogruppchefen nu göra ett bedömande och meddela ett beslut i stort för försvarets förande?

Jag tänkte – så här gick det alltid till på våra officersskolor, inte minst på den tiden, då Gåsste och jag tillsammans hade Hugo Cederschiöld på gamla Krigshögskolan. Men CA hade just gett ut en bok som hette Ledarskap och som rekommenderade gemensamt tänkande i grupper, när man skall genomföra en uppgift tillsammans. Så jag bad min befälhavare om betänketid. Det fick gå ett par dagar av ivrigt rekognoserande, föredragningar av vad fienden kunde tänkas göra i olika skeden, av hur vi i olika alternativ kunde möta dessa onda anslag, hur vi borde gruppera oss, dels innan vi hade fått alla trupper som skulle försvara området och dels sedan de anlänt. Jag kände att jag prövade tålamodet hos min chef. Men när allt var klart kunde vi dra ett bedömande med en avsikt i stort för stridens förande som alla varit med om att skapa. Så fick alla direkt underställda chefer göra en detaljrekognosering och på den grunden fastställde vi en stridsplan. Allt föredrogs för vår chef. Alla hade deltagit i tankearbetet, vi hade en gemensam plattform, vad som än kunde hända.

Detta var ett område som motsvarade ett stort försvarsområde i södra Sverige. Alla försvarsgrenar och truppslag var representerade – utom pansar. Jag hade dock för vana att alltid bära min pansarbasker när jag rörde mig i området! Alltid kunde det lura någon! En mycket positiv faktor var hemvärnet. En torsdagskväll hade jag kallat en representant för varje hemvärnsområde, om möjligt chefen själv, till ömsesidig information. När tiden

var inne var samlingslokalen fylld av hemvärnsbefäl i uniform. Varenda hemvärnschef hade kommit och ett par till från varje område, från Hudiksvall till Los, från Iggesund till Gnarp. En mera positiv skara får man leta efter. Jag fick berätta om vår stab och dess uppgifter, om de olika truppförbanden, vad de kunde göra, men också ett och annat om vad de inte kunde göra. På varje punkt hade de förslag till lösningar med civila medel. På ett ställe behövde vi bygga en kilometer väg för att åstadkomma en anfallsriktning. "Den stumpen", förklarade hemvärnschefen på platsen, "bygger Johansson och hans pojkar på två dagar, de gör inget annat än bygger skogsbilvägar!" Bristen på moderna radioförbindelser, akilleshäl för armén på den tiden, lovade gubbarna från Iggesund att avhjälpa med bolagets kommunikationsradio. "Vi har radiosamband med våra maskiner och bilar varje dag ända till Sveg!" Möjligheterna att nå Gävle med budskap löstes lätt med sportflyg från Ljusdal eller Hudiksvall! Detta var upplyftande, särskilt för den som sett hemvärnets blygsamma början 1940.

Flera sådana försommarveckor for jag till Hudiksvall, Delsbo eller Järvsö. Ibland hade vi helikopter och flög lågt över trädtopparna för nöjet att plötsligt lyfta rakt upp över bergen och se Dellensjöarna liksom kasta fram sina blåa brickor för våra ögon. Någon gång flög vi med civilt flygplan längs kusten över Långvind, Agö och Hornslandet till Grans fyr och in över Bergsjö och Hassela till Färila flygplats. Men höjdpunkten i denna engagerande krigsuppgift var krigsförbandsövningen 1982.

Den hösten hade hela staben med stabspluton kallats in. Regementet hade i samma anda som jag en gång – tio år tidigare – påbörjat en omfattande planering för krigsförbandets räkning. Jag gjorde utbildningsavdelningen besviken genom att be att få planera övningen själv. Endast tre saker önskade jag: En dag med alla skjutbanor för all personal, en högskoleutbildad officer som kunde sköta ett spel med en invaderande motståndare, slutligen att både stab och stabspluton skulle få åka upp och öva i vårt eget område. Det senare hade man inte tänkt kosta på oss – det skulle bli för dyrt – alla övningar skulle vara i Gävle. Men jag insisterade och fick förklara min plan för Carl-Henrik Gåsste under hans sista månad i tjänst.

När de äldre officerarna inkallades skulle vi från början arbeta under läge: selektiv mobilisering, skarpt läge, allvarlig bakgrund. När övriga officerare kom in var det mobiliseringsförberedelser, när gruppchefer och motsvarande kom in, var det partiell mobilisering och stabsberedskap. Nu kunde det bli krig när som helst. När alla var inkallade rådde allmän mobilisering. Alla skulle skjuta in sina vapen på skjutbanan.

Så blev det. Skjutbanedagen upplevde jag som en fest. Alla var med, alla vapen sköt i alla hörn av området. Det egna befälet hade fått förbereda skjutningen. Själv ledde jag pistolskjutningen, vi sköt naturligtvis med bägge händerna (som det nu är allbekant genom actionfilmerna), automatkarbi-

ner och kulsprutor smällde på samma bana, alla var engagerade. Under gruppchefsveckan hade vi förberett två alternativ: staben i tält eller staben i hemvärnsgård (motsvarande). Professorn i farmakologi Lars Terenius från Uppsala var skyddsingenjör i min stab och övade oss med framgång i skydd mot gasstridsmedel m m. Vår präst klarade både det andliga, personalvården och att vara vakthavande befäl i stridsledande situation. Jag minns en basketspelare som var nästan två meter lång. Han hade en otrolig förmåga att placera en kastantenn högst upp i det högsta trädet, så att vi kunde få maximalt samband med våra enkla radioapparater. Stabschef var majoren Bertil Jonsson från Jämtlands fältjägare, som gav stabsarbetet ordnade former även när jag lät en kaotisk situation uppstå. Stridsledningschef var Olle Andersson, kapten i reserven och bonde i Forsa utanför Hudiksvall. Olle var en ovärderlig tillgång för staben, kunde området som sin egen ficka. För något år sedan gick han, knappt femtioårig, bort i cancer. Staben framförde sin sorg och sin saknad efter honom.

Tredje veckan for vi med folkvagnsbussar, motorcyklar och lastbilar till området för vår krigsuppgift, där alla fick lära sig att hitta från kusten och in emot Ljusdal. Under marschen till området fick vi veta att ett ryskt s k professorsfartyg med många antenner just då passade på att besöka Hudiksvall. Vi såg en parkerad TIR–bil i närheten av vår första stabsplats. Jag kallade på min stabsutbildade "fienderepresentant" Lars-Åke Swärdenholt. Vi ändrade spelet så, att flera egna brigader och starkt artilleri från olika håll sattes in mot vårt område. Jag kallade på stabsplutonchefen Leif Hägg och ordnade en vidgad radiorekognosering för att fördunkla sambandsbilden. Vi gick inte heller någon enda gång till den förberedda stabsplatsen.

Annars körde vi ett spel över ytan, som tvingade oss att byta stabsplats, leda strid under förflyttning, anpassa och höja beredskap medan vi skyddade oss mot flyg. I Nordanstigs kommun satt en underlydande spelgrupp med överstelöjtnanten Urban Gjerulf och drev spelet från en tidtabell som omfattade egna truppers rörelser. I mörkret förvandlades de till motståndare. Vår vaktgrupp sökte överlista denna stab och de i sin tur var ute efter vår skalp. Men den kreative Hägg hade mig ovetande från ett kompaniförråd på I 14 hämtat ut den moderna nattkikaren (ljusförstärkaren), så ingen kunde överlista våra poster. Han hade avslöjat en sanning för oss, som utbildats att tro att mörker var lika med skydd. Även i mörkret måste man numera ligga lågt och gömma sig i buskarna.

Sista natten vi tillbringade i vårt område låg vi i campingstugor på näset mellan de två Dellensjöarna alldeles intill en sänka, som en gång förvärvat namnet "Blodmyren". Staben väcktes i gryningen av flyganfall, larm blåstes med sirener och bilhorn och alla for ut i halvmörkret. Ännu ett par timmar drevs spelet, innan vi avbröt för att sluta med kaffe och tårta på stranden. Personalvårdsassistenten Sättlin hade inhämtat vad som stod på en

minnesten alldeles bortom Blodmyren. Detta upplästes för den samlade styrkan. "Här slog hälsingarna under Erik Olofsson år 1432 en dansk strövkår". Jag fann anledning att komplettera med detta: I hela världen fanns det ytterst få trakter som detta Hälsingland, som aldrig någonsin varit ockuperat av utländsk makt.

Nästa vecka var vi tillbaka på I 14:s övningsfält, där vi fick flytta omkring ömsom i tält, ömsom i hemvärnsgård och med några nattliga överfall. Det hela kändes avslaget för stabsplutonen som gett allt där uppe i norr, men själva staben fick ytterligare några nötter att knäcka. När veckan var slut skiljdes vi åt med förhoppning att ses igen, kanske på en riktig Hälsingemanöver 1986. Det var den 30 september 1982. Vid en enkel ceremoni framför kanslihuset såg jag hur Carl-Henrik Gåsste avtackade regementets personal. Han hade varit ett med Hälsinge regemente i över 14 år, till och med bott i ett hus intill Vall.

Själv for jag både före och efter vår stora övning då och då norrut för att se på "mina" förband ur marinen, flygvapnet, luftvärnet och trängen, när dessa repövade i området. Särskilt minns jag en luftvärnsbataljon under Benno Jangeborg, som söderifrån nådde Sundsvall med alla sina kanoner och oväntat möttes av vinkande folk längs alla gator. Av en ren händelse nådde de staden samtidigt med att en främmande ubåt rapporterats i vattnen utanför. Bataljonen skulle egentligen skjuta skarpt från Åstöns skjutfält längre ut, men fick i stället ställa upp sig med skarpladdade pjäser runt hela Sundsvallsbukten.

När jag kom för att hälsa på dem en vecka senare hade bataljonen lämnat Sundsvall och just grupperats i Ljusdalsområdet. Man väntar sig sällan särskilt mycket pli av luftvärnssoldater. Det är för mycket väntan i beredskap och alltför specialiserade uppgifter för att man skall kunna upprätthålla gnistan under längre tid. Men Jangeborgs bataljon var annorlunda. Deras upplevelser under ubåtsjakten hade kommit dem att skärpa sina sinnen och det var en sann fröjd att se dem skjuta. Fast de endast sköt med ljudlös laser och alla träffresultat kom per remsa, var det tydligt att de Viggar som stimulerade anfall mot deras skyddsobjekt skulle ha haft det svårt i verkligheten.

Hösten 1986 skulle jag ha lett min sista krigsförbandsövning. Jag avsade mig dock uppgiften, då jag året efter skulle fylla sextio år, än så länge militär pensionsålder. De fyra dagarna 21-24 oktober 1985 blev därför min sista tjänstgöring i krigsbefattning. Lajos Gredinger hade då tagit över efter Bertil Jonsson som stabschef. Cheferna för stridsledning, underhåll och personal fick hålla alla föredragningar för översten Ingemar Arnhall som efterträtt Gåsste som chef för Hälsinge regemente. I Vall hade dessa dagar samlats företrädare för kommun, hemvärn, polis, hamnar m m. Min sista dag som chef för norra gruppen spelades ett beredskapsspel för att samstämma

civila och militära funktioner i området. Då det nu var verkligt ont om pengar och knappast skulle bli någon reputbildning för lokalförsvaret insåg jag också att detta nog var sista dagen. Så snart som möjligt skulle översten Gorm Wigfors ta över. Jag var glad att lämna över till rätt man. Jag förstod också att Lajos skulle kunna sköta överlämningen utan min hjälp.

Jag sprang lika lätt på min morgontur i Boulognerskogen som tre år tidigare, men för mig var det en principsak att inte några sextioåringar skulle ha ledande uppgifter ens i det lokala försvaret. Det är när man råkar ut för en infektion eller har sovit för lite, som man märker att man blivit äldre; återhämtningen tar längre tid. Alla skotten och detonationerna under ett långt militärliv har också berövat många liksom mig en del av hörseln. Detta kan vara avgörande för att ta emot meddelanden och påverka striden per radio under brus. Därför skall vi ha så unga chefer som möjligt i krigsorganisationen. Vi har haft exempel på brigadchefer som klamrat sig fast vid uppgiften t o m efter en hjärtinfarkt. Därför behövs bestämda åldersgränser – och ingen ny pensionsåldershöjning – tack!

"Allt för krigsförbanden!" hade Erik Bengtsson gett ut som sin personliga lösen när han tillträdde som CA våren 1984. Samma höst hade jag medverkat i en lednings- och utbildningsstudie som lade förslag till höjd kvalitet för armén. Ungdomliga chefer var det som kostade minst att ge åt krigsförbanden! Vad jag inte hade förutsett var att stegen, när jag lämnade Vall och gick genom den höstliga Boulognerskogen längs Gavleån skulle kännas så tunga. På något sätt hade jag präglats av de kärva orden i gamla "Krigsmans erinran": "Hans oavlåtliga strävan skall vara att väl bereda sig för krigets värv".

Nu var det slut med detta! Visserligen hade de uppgifter jag haft i fredsorganisationen fyllt majoriteten av gångna dagar. De hade sannerligen varit omväxlande. Sällan hade jag under mitt militärliv gjort samma sak två dagar i följd! Men en del av livskänslan hade, förstod jag plötsligt, varit förknippad med krigsuppgifterna. Det blev tomt i en av hjärtats kammare. Tomrummet blev saknad. Höstlöven föll längs Gavleån.

Bertil Nelsson

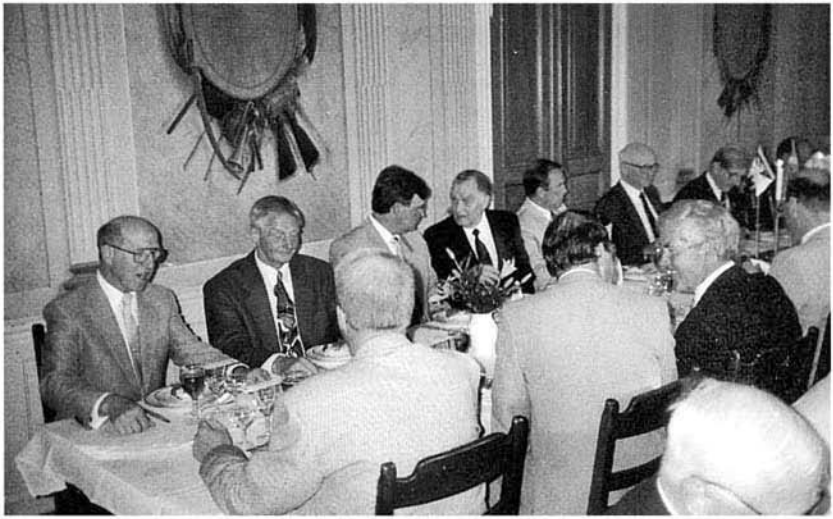

BILDKAVALKAD 1993–1996

1993

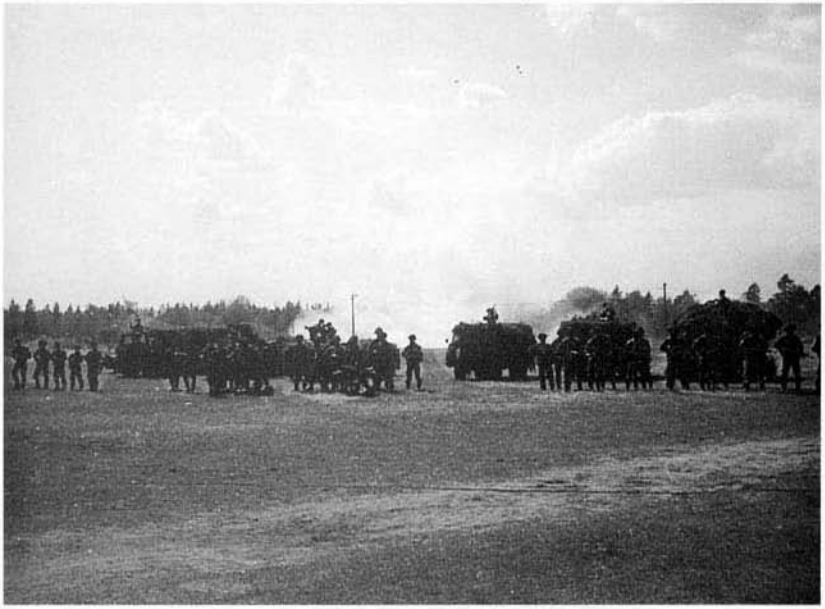
Kaserngården som många minns den. Foto: K Björkenstam.

Från sista veteranmiddagen på gamla officersmässen den 14 maj. Fr v: Folke Nilsson, Bengt Nilsson, Anders Åstrand, Gunnar Fredriksson, Lars Söderberg, Carl-Henrik Gåsste, Carl Björeman. Med ryggen mot kameran fr v: Pär Roth, Arne Järvestad, Torsten Kjessel, Hans Beminge, Richard Säfwenberg. Foto: K Björkenstam.

Sista Regementets Dag den 15 maj. Lunch i personalmatsalen med bl a fr v: Rune och Margareta Sundler, Sven Söderhjelm, Dag Stiernspetz, Paul Strömberg, Åke Bendrik, Lennart Kindström. Foto: K Björkenstam.

Ovansjö kompani av år 1993 i aktion. . .

. . .och dess föregångare av år 1700 i form av Smålands karoliner.
Foton: K Björkenstam.

Gästrikebrigadens chefer avtackas den 10 och 11 juni inför brigadens nedläggning. Bl a bjuds på kaffe och tårta. Foto: K Björkenstam.

Samling i Regementsparken före kvällens högtidsmiddag på mässen. T v ses bl a förre brigadchefen Ivan Österblad samt i mitten även förre brigadchefen Gorm Wigforss. Foto: K Björkenstam.

Från middagen. Bortre långsidan fr v: Sigge Hallendorff (T1), Karl Forssberg, Hans Berndtson, Ivan Österblad, Lars Rehnberg (Ing 1), Bengt Berlin, Börje Wallberg. Med ryggen mot kameran fr v: Peter Bäckström, Anders Grönlund, Tony Persson. Foto: K Björkenstam.

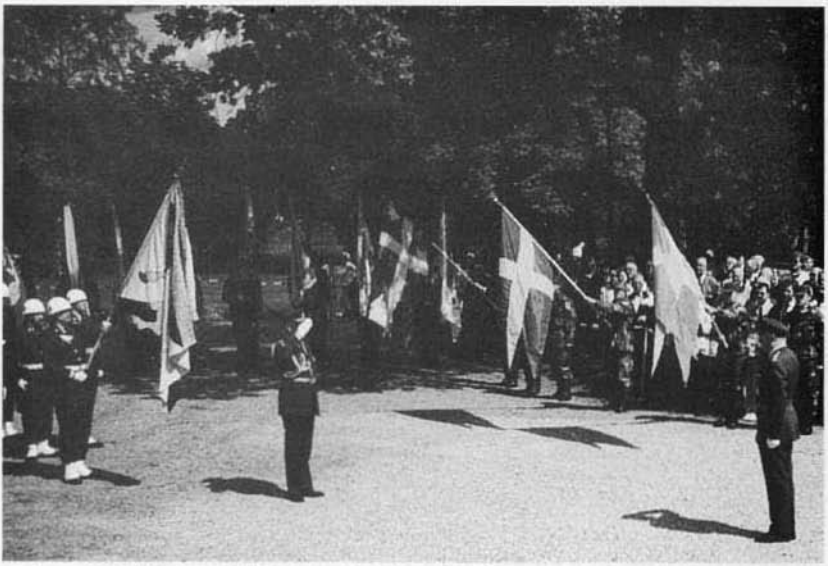
Regementschefen, överste 1. Hans Berndtson, inviger det nya kanslihuset, f d sjukhuset, strax före jul genom att klippa av det blågula bandet.
Foto: Evald Wiberg.

1994

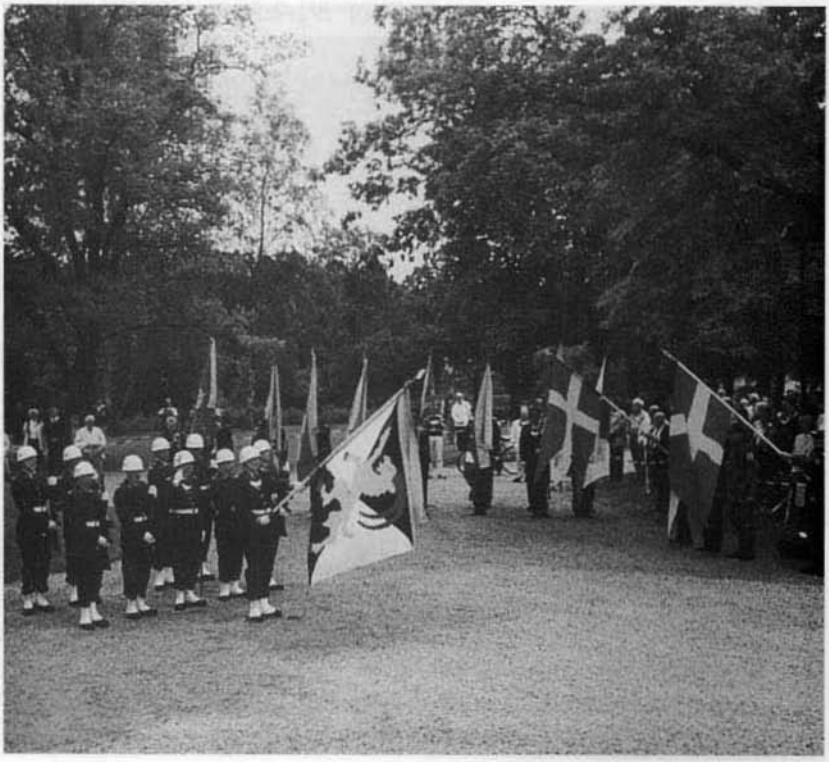
Från minnesceremonin den 18 juni inför regementets omstrukturering den 1 juli.

Två fanförare, överstelöjtnant Erik Persson och kapten Östen Andersson.
Foto: Evald Wiberg.

Avlämning till arméchefen, generallöjtnant Åke Sagrén (ovan) samt (nedan) spelas regementets marsch. Foton: K Björkenstam.

Från avtäckningen av minnesstenen vid Soldathemmet. Arméns musikkår spelar. Foto: K Björkenstam.

Efter avtäckningen. Fr v: kapten Björn Henriksson, major Carl-Fredrik Elson, regementschefen, överste Sven Borgvald (F15), landshövding Lars Eric Ericsson. Foto: Evald Wiberg.

1995

Mobiliseringsförråds-, depå- och bevakningsvärnpliktiga "muckar" våren 1995. Foton: Evald Wiberg.

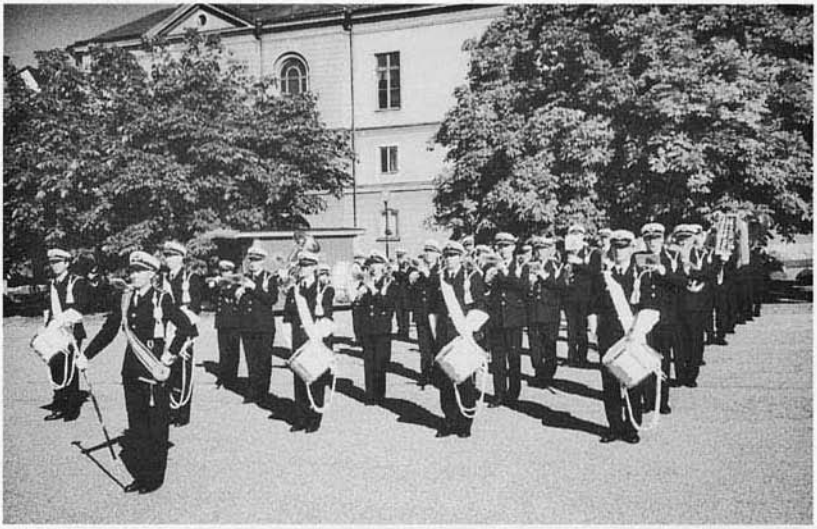
I 14 S gästar regementet på inbjudan av regementschefen den 20 maj. Här samling vid soldattorpet. Fr v: Carl-Fredrik Elson, Tage Lundberg, ?, Anne-Marie Walker, Ingvar Pira, Knut Eliasson, Agneta och Knut Björkenstam, Tomas Bornestaf, Bo L Grawe, Ulla Gotthold, Lennart Littorin, Nils-Olof Lundgren, Svante Karén, Carl Eric Engblom, Gösta Dahl, Marie-Louise Engblom, Jonas Neikter, Margareta Dahl, Claes-Henrik Lagerström, Vera och Hugo Sööder, Peder Andersson.

Foto: tillhör K Björkenstam.

I augusti genomförs allmänmilitär utbildning av civil personal. Ovan försvar av förläggning. Fr v: Lena Broman, Birgitta Eriksson, Kerstin Åberg. Nedan utbildning i skyddstjänst. I mitten drifttekniker Lars-Göran Englund. Fr v: Bo Forsberg, Bengt Hägglund, Christer Falkenström. På båren Stefan Antonsson. Foton: Evald Wiberg.

Flygvapnets hemvärnsmusikkår Gävle spelar i högvakten den 23–24 september. Här konserterar kåren på Arménusei gård. Flottiljtrumslagare: Sanna Thonström. Foto: K Björkenstam.

Gruppfälttävlan med militär och civil personal. Regementschefen instruerar inför kommande moment. Foto: Evald Wiberg.

Major Rolf Svanbom har genomgång före skjutmomentet med fr v: Helena Hasselgren, Birger Eriksson, Karl-Gunnar Åkerlund, Bertil Munther, Per Söderblom. Foto: Evald Wiberg.

Högtidlighållande av FN-dagen den 24 oktober. Regementschefen talar till "massorna". Regementets FN-veteraner bär "basker blå".

Foto: Ewald Wiberg.

Regementet deltar i Försvarsmaktens hyllning av H M Konungen på dennes 50-årsdag den 30 april. 1. fanförare kapten Stig Thureson, 2. fanförare löjtnant Daniel Nordvall. Förövning på Riddarholmen timmarna före. . .

. . .förbimarschen på Skeppsbron nedanför Logården.

Foton: K Björkenstam.

Bockens redaktion vid ett av sina sammanträden. Fr. v.: Knut Björkenstam, Lars Ljungkvist, Björn Ellebo och Evald Wiberg. Foto: Carl-Fredrik Elson.

Från Hästival 96 på Lilla fältet: Regementschefen och major Elson diskuterar frågor kring regementets medverkan. Foto: Evald Wiberg.

F. d. majoren vid regementet och olympiaryttaren Olle Barkander är "still going strong". Foto: Evald Wiberg.

Hästivalen genomförs den 19 juli. Här ses medeltida riddare visa upp sig.
Foto: Evald Wiberg.

Klockstapeln renoveras under sommaren. Foto: Evald Wiberg.

Rätt från början!

– när vi projekterar
och bygger

Kulturhistoriskt värdefulla byggnader och anläggningar gör vi värdefullare!

Siab

– Ditt lokala byggföretag –

Drottninggatan 6
Box 1004, 801 34 GÄVLE
Tel. 026-51 53 50 • Fax 026-14 35 89

REGEMENTET OCH FÖRSVARSOMRÅDET 1996

1992 års försvarsbeslut har medfört att många tror att Hälsinge regemente och Gävleborgs försvarsområde helt försvunnit och att all militär verksamhet i länet med Kungsbäck i Gävle som bas har upphört. Detta är fel.

Grundutbildningen av värnpliktiga har upphört och Gästrikebrigaden har avvecklats. Merparten av de civila och officerarna vid det gamla regementet har fått söka sig till en annan verksamhet inom eller utom försvaret. I dag är vi 100 personer som har vår dagliga gärning på Kungsbäck, fördelade på en tredjedel av vardera värnpliktiga, civila och officerare. Våra kaserner är nu utrymmen för Gävle/Sandvikens Högskola. Vi har flyttat till en mindre del av det gamla kasernområdet.

Försvarsområdesstaben arbetar i dag med samma uppgifter som tidigare det vill säga krigsplanering och samverkan med andra militära förband och totalförsvarets alla övriga delar.

Depån arbetar bland annat med mer än 150 mobiliserings-, utrustnings- och ammunitionsförråd över hela länet.

Fogruppenhetens verksamhetsområde utgörs bland annat av arbete med vårt hemvärn och våra frivilligorganisationer. Verksamheten har utvecklats starkt. Vi har nu en så god rekrytering till hemvärnet att man måste gå långt tillbaka i tiden för att finna en motsvarighet. Samverkan mellan fogrupper och kommuner utvecklas i mycket rask takt som en följd av kommunernas ökade ansvar för totalförsvarsfrågor.

Det militära länsbundna försvaret, Fo 21, handlar idag som tidigare om att i samverkan med och med stöd av det civila samhället skydda och försvara territoriet för att:

- skydda befolkningen mot en fiendes våldshandlingar och övergrepp
- utgöra en del i försvaret av riket
- upprätthålla väg- och järnvägsförbindelser genom länet till mera utsatta områden som till exempel huvudstadsområdet eller gränsen i norr
- skydda flygbaser och möjliggöra uthålliga flyginsatser över hela riket
- skydda infrastrukturen i länet till exempel telefonkommunikationer och kraftförsörjning så att man kan leda, samordna och stödja totalförsvarets alla delar.

Gävleborgs försvarsområde tillhör Mellersta Militärområdet, Milo Mitt. Länet är stort, milots till ytan näst största, och har näst största befolkningsmängden, Stockholms län och Östergötlands län undantagna.

Säkra förbindelserna genom länet blir allt viktigare när våra mest slag-

PEPPARN'S

Bistro

Hemlagad Lunchbuffé

vardagar 08.00 - 15.00

400 nöjda Kunder varje Dag!

S. Kungsgatan 30
Tel. 026 - 51 64 72

Välkommen med Er beställning

Från det nya kasernområdet. Foto: Evald Wiberg.

kraftiga arméförband blir allt färre och måste kunna snabbt flyttas mellan Norrland – Svealand – Götaland. Teleförbindelserna och kraftförsörjningen för hela landet har sårbara punkter i vårt län och kräver skydd inte minst vid ett överraskande angrepp på Sverige.

Flygvapnet har baser inom försvarsområdet. Flygförbanden utgångsgrupperas spridda över riket och kan snabbt föras till och nyttjas i mest hotade riktningar. Skyddet av dessa är därför viktigt.

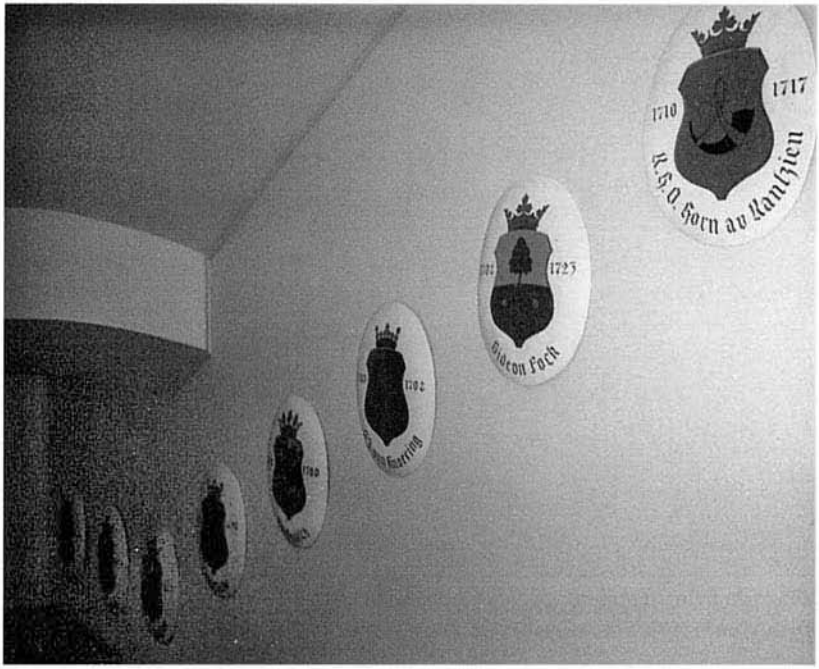
Hamnområdet Gävle, Ljusne/Vallvik och Hudiksvall har stor kapacitet och måste beaktas i försvarsplaneringen. I direkt anslutning till dessa hamnområden finns flygfält med kapacitet att ta emot en flygtransporterad fiende, ett faktum som förstärker karaktären av infallsport till exempel Gävle hamn och Rörbergs flygplats.

Det värnpliktiga territorialförsvaret kan indelas i:

- infanteriförband för försvar, skydd och bevakning
- ingenjörförband för upprätthållande av förbindelser, broar och färjor
- luftvärnsförband för skydd mot flyg och
- underhållsförband för att klara av försörjningen.

Till detta kommer vårt hemvärn, driftvärn, en mycket aktiv FMCK-avdelning och övriga frivilligorganisationer med mer än 3000 kvinnor och män.

Här finns de snabbast tillgängliga enheterna som inom timmar kan vara på plats och lösa de mycket viktiga uppgifterna att inledningsvis skydda teleanläggningar, delar av flygbaser och viktiga militära förråd.

Trapphuset i nya kanslihuset är sig likt jämfört med det i det ursprungliga.
Foto: K Björkenstam.

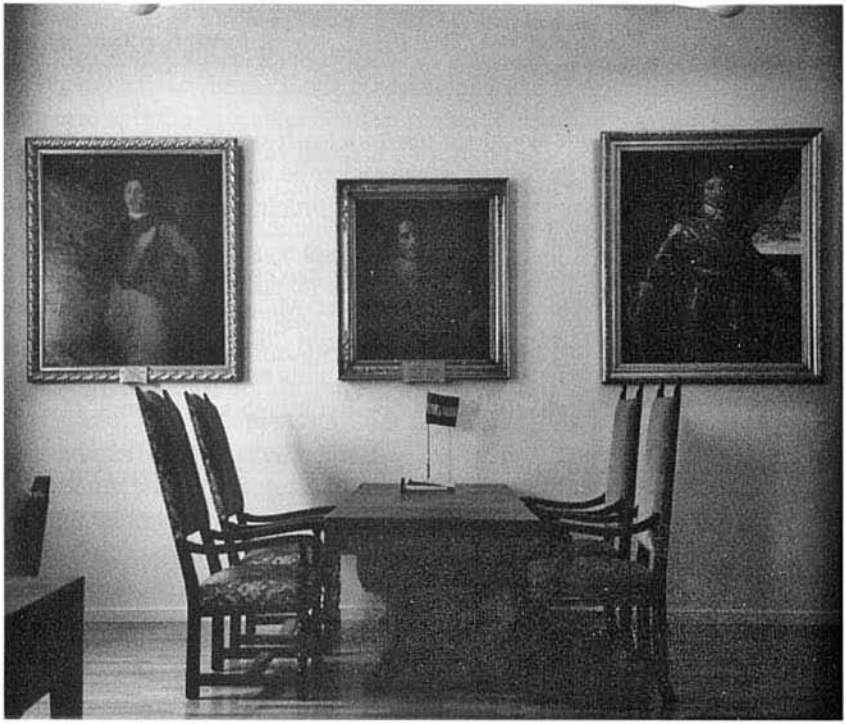
Våra förband utgör ett skydd för territoriet och skulle avgörande krigshandlingar komma att äga rum i vårt län räcker de naturligtvis inte alls till. Då måste nu som tidigare ytterligare förband, fördelningar, tillföras från andra då mindre hotade delar av riket.

Den militära verksamheten som redovisats kan endast komma till stånd genom ett avsevärt stöd av det civila samhället. Människor, materiel, sjukvård, transporter och förbindelser, allt måste vi "bruka" tillsammans. På samma sätt måste det civila samhället i krig erhålla ett aktivt stöd av det militära försvaret för att kunna lösa sina uppgifter att i vidaste mening skydda befolkningen.

Tomas Bornestaf

Interiör från regementschefens tjänsterum. Många inventarier känns igen från gamla officers-/personalmässen. Foton: K Björkenstam.

Interiör av ordersalen. Foto: K Björkenstam.

REGEMENTSLEDNING

Regementschef	Öv Bornestaf, Tomas
Fostabschef	Mj Wallgren, Börje
C Fogrpenheten	Övlt Callenmark, Jan
C Depå	Övlt Ljungkvist, Lars
C Perssekt	Mj Elson, Carl-Fredrik
C Ekonomiavd	Mj Åhs, Staffan

FOSTAB

Chef	Mj Wallgren, Börje
Regexp	
Chef	Bint Ellebo, Björn
Stf	Ass Näslund, Anniemo
Ledningssekt	
Chef	Övlt Wallin, Arne
C Sbavd	Mj Eriksson, Ingmar
C Und/Säkavd	Mj Pettersson, Håkan
Uhsekt	
Chef	Mj Malm, Sölve
C Mtrlavd	Mj Larsson, Leif
C Tpl/Mobavd	Mj Lundberg, Lars
Tff	Mj Hegrelius, Jan
Perssekt	
Chef	Mj Elson, Carl-Fredrik
C Persavd	Kn Munther, Bertil
Tff	Kn Andersson, Östen

FOGRPENHET

Chef	Övlt Callenmark, Jan
Tff	Mj Svanbom, Rolf
Admavd	
Chef	Kn Jönsson, Krister
Ass	Uhr, Gun
Ass	Röjd, Karin
Fogrp Gästrikland	
Fogrphandl	Mj Åkerlund, Gunnar

Fogrphandl	Kn Kvist, Gunnar
Fogrp Hälsingland S	
Fogrphandl	Mj Larsson, Göran
Fogrp Hudiksvall	
Fogrphandl	Mj Bohlin, Peter
Fogrphandl	Kn Olsson, Inge
Fogrphandl	Kn Lööw, Torbjörn
Frivavd	
Chef	Mj Froste, Bengt
Utbintendent	Hasselgren, Helena

DEPÅ

Chef	Övlt Ljungkvist, Lars
Ekonomiavd	
Chef	Mj Åhs, Staffan
Kameral	
Chef	Kn Söderblom, Per
Kameral	Ass Broman, Lena
Inköp/resor	Bint Helling, Gunilla
Lön	Bint Herre, Britt
Förrådsavd	
Chef	Kn Laurén, Ulf
Redovisning	
Chef	Bint Eriksson, Birgitta
Ass	Söderlund, Anette
Service/Fredsförråd	
Chef	Fdmäst Isaksson, Lars
Stf	Fdmäst Öberg, Kerstin
Krigsförråd	
Chef	Kn Sundell, Ove
Områdeschef	Fdfm Ekström, Marie
Områdeschef	Fdfm Frisk, Anders
Områdeschef	Fdfm Falkenström, Christer
Mobservice	Fdmäst Hägglund, Bengt
Tff	Fdm Tannemark, Kjell-Ove
Alfta komp	
Chef	Kn Thureson, Stig
Am	Fdfm Antonsson, Stefan
Tff	Lt Nordvall, Daniel
Tekn avd	
Chef	Mj Holmberg, Ulf
Depåing	Kn Johansson, Kjell
Systled GPL	Kn Blomqvist, Hans
Systled inf	Kn Eriksson, Ove
MAL-avd	
Chef	Kn Lundström, Kenneth
Driftchef	Jarnulf, Omar
Maskin	Degerman, Stig
Drifttekn	Lindberg, Leif
Drifttekn	Englund, Lars-Göran
Drifttekn	Forsberg, Bo
Drifttekn	Jägbrant, Magnus
Lokalv	Holm, Ing-Britt
AMS-avd	
Chef	Johansson, Sigvard
Tff	Andersson, Leif
Marma	
AMS-exp	Karlsson, Nils

ALFTA KOMPANI

Kompaniets vapen är grundat direkt på det månghundraåriga Alfta sockensigill. Sigillet ifråga framställer en ål slingrande i gräset, förmodligen på Voxnans strand. Vid vapnets framställning fick den gröna färgen symbolisera gräset medan den starkt stiliserade ålen förlorade sin svarta färg och istället blev en vit albinoål för att synas bättre.

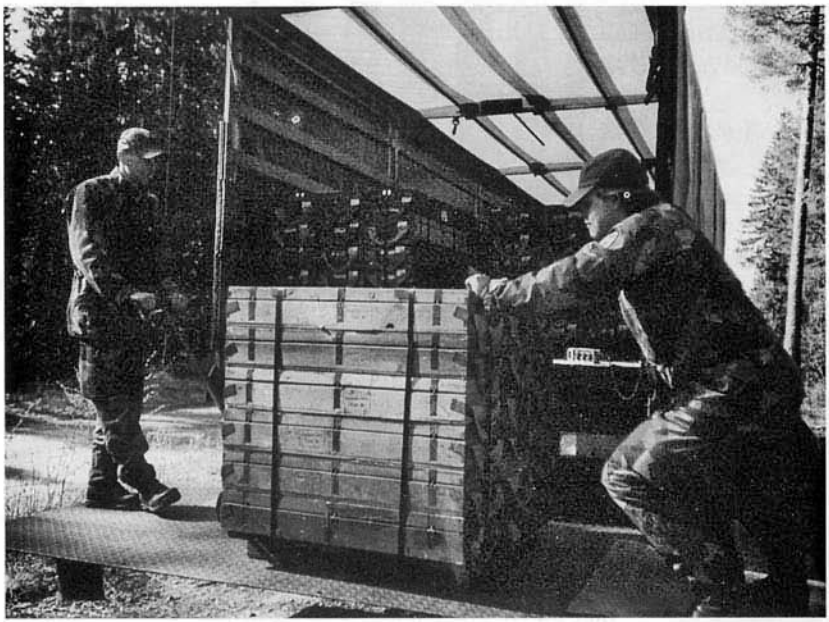
DAGENS SOLDAT VID REGEMENTET

”Man saknar inte kon förrän båset är tomt”. Så lyder ju ett gammalt ordspråk. Vid Hälsinge regemente fick vi lära oss att detta gamla talesätt är nog så sant. Jag tänker i detta sammanhang på den situation som uppstod vid nedläggningen av värnpliktsutbildningen 1993. Vi som är kvar vid regementet insåg snart att ett fredsförband utan värnpliktsutbildning är tämligen tråkigt och ödsligt. Med glädje minns vi den tid då kaserngården och omgivande terräng kryllade av unga män under soldatutbildning. 1000 st 19–20-åringar fanns ständigt förlagda vid Hälsinge regemente under åren 1909–1993. Så med ens blev allt tyst och öde!

Inte fullständigt tyst dock. Till all lycka tjänstför för närvarande cirka 30 värnpliktiga åt gången vid regementet. Det rör sig dels om mobiliseringsvärnpliktiga, dels om depåvärnpliktiga. Dessa genomgår sin grundläggande

soldatutbildning vid Dalregementet och anländer därefter till oss för befattningsutbildning inom respektive tjänstegren. Mobiliseringsvärnpliktiga utbildas för att krigsplaceras i plutonsförband avsedda för insatser före och under mobilisering samt vid beredskapshöjningar. Mobiliseringsvärnpliktiga tillhör kategori PB, GB och E.

De depåvärnpliktiga är avsedda att ingå i biträdesfunktioner inom fostaben.

Värnpliktiga under förrådsarbete. Fr. v. vpl Andersson och vpl Vanke.
Foto: Ove Sundell.

Befattningsutbildningen för depåvärnpliktiga innebär i huvudsak tjänstgöring i olika servicefunktioner vid I 14 i Gävle. Det rör sig bland annat om tjänst i växel, repro- och budcentral, vid FogrpE och i serviceförrådet. Det har av och till anlänt väsentligt fler depåvärnpliktiga till oss än vad som varit betingat av de faktiska behoven. Detta har då och då medfört lite väl låg aktivitet för de aktuella soldaterna.

Beträffande mobiliseringsvärnpliktiga så finns, eller rättare sagt fanns, betydande farhågor för slitningar mellan de civila arbetsledarna och de värnpliktiga. Farhågorna grundade sig på det förhållandet att mobiliseringsvärnpliktiga i sin befattningsutbildning övertog en stor del av de arbetsuppgifter som tidigare sköttes av civila förrådsmän, personer som blev uppsagda från sina arbeten i samband med den stora omstruktureringen som genomfördes 1992—1994.

Värnpliktiga under stridsuppdrag. Fr. v. vpl Wadelius och vpl Ek.
Foto: Ove Sundell.

Dessbättre har de ovan beskrivna farhågorna visat sig klart överdrivna. Samarbetet mellan de civila arbetsledarna och dessa värnpliktiga fungerar mycket bra. En stor del av förtjänsten för detta ligger just hos arbetsledarna. Förutom den direkta ledningen av förrådsarbetet skall de även genomföra utbildning av de värnpliktiga, en uppgift som de klarar mycket bra.

Sammanfattningsvis vågar jag påstå att det är synnerligen värdefullt för oss gamla truppbefäl att det fortfarande rycker in unga soldatämnen vid Hälsinge regemente. Därigenom undviker vi befäl (vilka nästan alla är i 50-årsåldern!) att förvandlas till en samling håglösa äldre herrar som sitter vid kaffeborden och framhåller att allt var bättre förr! Båset är alltså inte tomt, tack för det!

Till sist något om den närmaste framtiden för värnpliktsutbildningen. Det är ju, som bekant, i skrivande stund oklart beträffande Dalregementets framtid som utbildningsförband, och utfallet av regeringsbeslutet i detta ärende (13 december 1996) kommer att påverka utbildningen av våra värnpliktiga. Det är inte uteslutet att en totalnedläggning av verksamheten i Falun resulterar i att vi ånyo genomför fullvärdig utbildning av ett visst antal värnpliktiga här vid Hälsinge regemente. En sådan utveckling skulle minst sagt vara intressant.

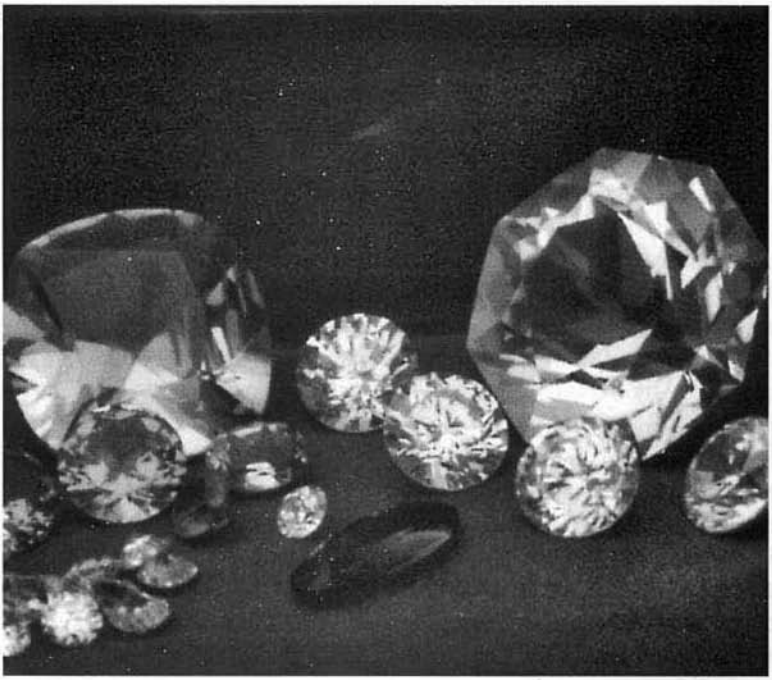
Ulf Laurén

Tore Petterssons Guldsmide

Reparationer och omarbeten i egen verkstad.

Tillverkar smycken med egen profil.

Telefon 026-6891 90

KUNGEN 50 ÅR

– Daniel, sista april fyller kungen 50 år, skriker Stig, när han kommer in i förrådsavdelningens del i byggnad 64.

– Jasså, är han så gammal han, replikerar Danne.

– Javisst. Och nu skall I 14 vara med och representera, säger Stig.

– På vilket sätt då? frågar Danne.

– Med en liten fanvakt, svarar Stig.

– Sätt inte in mig, säger Danne med bedjande ögon.

– Du, Danne. Var så säker på att Du, jag och fyra värnpliktiga skall lösa den uppgiften, säger Stig leende.

– Nej, nej aldrig, gnyr Daniel.

– Jo, men det förstår Du själv, säger Stig. Vem skall annars lösa det. Titta på fogrp, Bulan, Charlie, Inge m fl. Vill Du att dom skall representera oss?

– Nej, det går inte, svarar Danne förstående.

– Nej, och titta på fostaben, Börje, Hegga, Leif och de andra, va. . .

– Nej, det går heller inte, kommer det från Danne.

– Nej, och vem på depån skulle klara det tror Du, Laurén, Holmberg eller Kenneth?

– Nej, det går heller inte, gapskrattar Daniel och Stig faller in i skrattet.

– Där ser Du, det finns bara två representativa officerare här, så chefens val är väl inte svårt, konstaterar Stig.

– Du har som vanligt rätt, säger Daniel nöjt.

Mycket riktigt. Ordern kom. Marschträning påbörjades. Vapenrörelser övades. Ett problem uppstod – bajonettfästen!!! Detta löstes nere på sta´n med hjälp av en liten firma, som tillverkade fästen år oss efter Arvidsjaurmodellen.

Ceremonihandboken, AR I m fl reglementen lästes. Daniel övade med sabeln, Stig övade i vårdhallen med fanan. Uniform m/60 provades, dåligt med storlekar. Det blev m/87. Det "vita" putsades. Livremmen spändes. Stigs livrem kortades. Den var för lång. Till sist såg förutom Daniel och Stig även de värnpliktiga och utrustningen representativa ut.

Efter någon timmes träning tyckte han sig se att "Detta klarar ni". Den 26 april genrep inför fobef. Full utrustning – sabel, fana, hjälm, damasker, bälte, vantar och sist men inte minst m/87 med blå skjorta och virkad slips. Repetitionen påbörjades efter lunch. Vissa åskådare hade infunnit sig för att njuta av det vackra. Man riktigt såg hur flickorna rös av välbehag. Marsch, hälsning med fana och sabel uppvisades. Hälsning till höger och vänster för vi var osäkra på vilken sida kungen skulle stå. "Täten till vänster respektive höger marsch!" övades också. Efter en stunds marscherande, hälsande m m var fobef nöjd med fanvakten. Han var säker på att vi skulle klara uppgiften.

Det var vi också.

Så blev det helg.

Måndag den 29 april. Hämta Caravellen, lasta materiel, kontroll – inget glömt. Mot I 1. Inkvartering på I 1 i logement tillsammans med värnpliktiga från P 10 och F 15. Vapenförvaring, vital del, fixades. Daniel och Stig på befälshotellet à 150:–/natt. På kvällen in till sta´n. Rek av plats där vi skall samlas dagen efter. Hamburgare, fotmarsch, fika, tidning, fotmarsch, fordon med kungliga gäster upplevdes under kvällen. Vid Operan såg vi, när den kungliga familjen gick in till galaföreställningen. Mycket folk. Feststämning. Kl 21.30 samling till bilen (Caravellen). P-böter à 450:–. Mot I 1.

Tisdagen den 30 april: Kungens födelsedag. Kl 08.00 samling vid kasernvakten för alla förband som bott på I 1 för gemensam fordonsmarsch till Riddarholmen. Vi fick en bra parkeringsplats.

Väl framme, på med utrustningen, lite egen förövning. Därefter blev det milovis förövning. Vår plats var mycket långt fram. Vi skulle gå två fanvakter i bredd. Vi hade P 10 till höger om oss. Det blev en sådan förövning. Tid till mer fanns ej. Vid förövningen hade vi musik av Arméns trumkår. Bra.

Därefter fick vi en påse med bl a banan, äpple och dricka att stilla suget i magen med.

Så var det dags. Nu gäller det. Uppställning, inrättning. Vapen, fana, sablar på plats. Satt det "vita" rätt? Musiken drog igång, marschen startade, till en början "på stället". Men sedan bar det iväg. Naturligtvis blev det till att "hoppa om" tre gånger innan det blev något så när till marsch. Ja, det var inte vi som gick fel, utan de andra framför oss.

Så blev det "halt". Det skulle saluteras från två kustkorvetter som låg förtöjda nedanför Slottet, och flygvapnet skulle göra en hyllning. Mycket snyggt. Mycket folk.

Så var det då dags för förbimarschen. Klockan var 12.04 den 30 april 1996. Musik, marschanträde, nu fanns ingen återvändo. Takt, hoppa om igen. "Djävlar att dom inte kan gå, dom där framför oss". Koll åt höger mot P 10. Vi skulle rätta oss åt höger. Takt, ja, det "funkar".

Där står kungen. Tio meter innan det skall hälsas. P 10 ger tecken. Nu – upp med fanan, sabeln mot marken. Marschera så. Kungen passerades, han hälsade på oss. Tillbaks med fana och sabel. Marschen fortsätter mot Slottsbacken.

Vid Slottsbacken, uppställning för den kungliga kortegen. I 14 som vanligt högst upp med ryggen mot Storkyrkan. Den beridna eskorten ur K1 passerar framför oss, så även försvarsministern. Men han tittade inte ens åt "sina" fanvakter.

Så – musik, aktivitet av den beridna polisen, hovklapper. Nu var det dags igen. Vad skulle vi göra? Jovisst hälsa och skyldra. Den beridna eskorten

Från förövningen på Riddarholmen. Foto: K. Björkenstam.

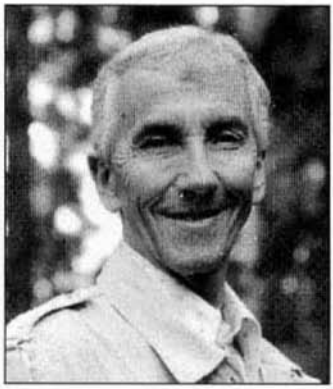
kommer. Vackert. Dom passerar oss. Därefter kommer en vagn. Kungen och drottningen. Jag kommenderar "Skyldra gevär!" och hälsar. En vagn till – kronprinsessan med sina syskon. Vi står kvar i samma ställning. När alla passerat "Vid sidan gevär!" och "Lystring ställ!". Skönt. Vi lyckades.

När så allt var klart var det återmarsch till Riddarholmen. Då blev marschordningen: Musikkår, I 1, I 3, I 14, bakom oss vet jag ej. Bra marsch. Väl framme vid Riddarholmen tog vi snabbt av oss "prylarna" och ordnade fanan, hoppade in i bilen och iväg.

Ytterligare en upplevelse och ett minne, upplevt i detta jobbet, att lägga till handlingarna och ta fram på ålderns höst.

Stig Thureson

Sedan många år bedriver vi ett omfattande och framgångsrikt samarbete med skogsägare i Mellansverige, inkl. I14/Fo 21.
Till oss kan du sälja ditt virke på det sätt du själv väljer.
Vi kan köpa din avverkning som rotpost, på olika typer av uppdrag eller som leveransvirke.
Välkommen att kontakta mig så vi kan diskutera just Dina behov.

Bo Brodin
Virkesköpare i Älvkarleby och Tierps kommuner exklusive Hållnäs. Västra delarna av Österlövsta och Tegelmora församlingar samt Hedesunda församling öster om Dalälven.

STORA SKOG
Tallbacksvägen 16
810 60 Söderfors
Tfn: 0293-309 10
Bil: 010-206 73 60
Bostad: 0293-307 63

Kvalitets GALLRA®
PENGAR PÅ STUBBEN!
STORA SKOG

Både Ekonomiskt och Framsynt.

STORA SKOG

Strömsbergs Skogsförvaltning, Strömsberg, 815 92 Tierp Telefon: 0293-410 62

FÖRSVARSOMRÅDESGRUPP GÄSTRIKLAND

Försvarsområdesgrupp (fogrp) GÄSTRIKLAND eller GÄSTRIKE-GRUPPEN som den också kallas, är en av de fogrp som är underställd försvarsområdesbefälhavaren för försvaret av Fo 21.

Att skildra våra uppgifter under ett verksamhetsår är inte så lätt. Vårt arbete är mycket skiftande i såväl tid som rum.

Man kan säga att arbetet består av **tre** huvudkomponenter. Den första komponenten är förberedelse för kriget, som vi alla inte vill skall komma men som kan komma. Om – då skall vi vara väl förberedda.

Detta arbete omfattar krigsförbandsövningar (KFÖ), fältövningar samt särskilda befälsövningar (SÖB). Det vi gör på dessa övningar är bl a översyn av vårt planverk och aktualiserar dessa om det behövs. Och det brukar behövas.

Terrängkännedom. Har terräng förändrats? Vi övar i vissa funktioner som t ex fältarbete, ledningsfunktion. Vi lär oss också nymodigheter på t ex vapensidan och ledningssidan. Dessa övningar är oerhört viktiga för krigsförbandet Fogrp GÄSTRIKLAND liksom för alla förband. Tappar man för mycket i kunskap och färdigheter under årens lopp så tar det lång tid att få ett fungerande krigsförband igen. Vi försöker att årligen ha någon fältövningar eller SÖB. KFÖ ligger i våra planer vart fjärde år. Tyvärr räcker inte pengarna just nu för KFÖ. Fältövning respektive SÖB genomföres dock planenligt.

Den **andra** stora komponenten i vårt arbete är planering, genomförande samt uppföljning av **hemvärnet** i GÄSTRIKLAND.

Detta arbete är oerhört stimulerande och roligt.

Att få träffa alla dessa glada, vetgiriga, intresserade hv-män under övning på något viktigt objekt känns **aldrig** fel. Denna verksamhet är koncentrerad till tidiga höstar och sena vårar då vädret är som bäst. Några inomhusövningar äger rum på vintern – främst stabsövningar och befälsövningar.

Krigsförbandet hemvärnet omfattar även frivillig personal t ex bilkårister, stabslottor och sjukvårdare ur Svenska Röda Korset.

Hemvärnet är också en **förening** där normal föreningsverksamhet äger rum.

Krigsförbandet hemvärnet har mycket hög beredskap. Det innebär att om "hemvärnslarm" föregås av "hemvärnsberedskap" kan huvuddelen av hemvärnsförbanden vara på plats vid sina viktiga objekt inom **två timmar.**

Hemvärnet bevakar bara **viktiga** objekt eftersom det alltid är på plats först av alla krigsförband. Exempel på viktiga objekt kan vara transformatorstationer, broar, ammunitionsförråd, mobiliseringsförråd, vissa byggnader, radarstationer o s v.

Att "gå med i" hemvärnet är frivilligt. Men när man är med så har man också förbundit sig att göra kontrakterad tid. Denna tid varierar beroende på om man är befäl eller menig. 34 timmar respektive 20 timmar per år är man skyldig att göra enligt detta kontrakt.

Hur går då utbildningen till inom hemvärnet?

Vissa övningar hålls ihop centralt och leds av Fogrp GÄSTRIKLAND. Exempel på sådana övningar är större förbandsövningar, större stabsövningar, grundläggande skjututbildning enligt arméns nya skjututbildningssystem PEK (**P**ansarskott, **E**ldhandvapen, **K**ulsprutor) samt introduktionsutbildning för nya hemvärnsmän.

De flesta övningar leds av respektive hemvärnschef. Exempel på sådana övningar är objektövningar. Hemvärnspluton (motsvarande) övar vid sitt krigsobjekt. Man lär sig där att utifrån olika scenarier bevaka alternativt försvara sitt krigsobjekt mot främst sabotage. Alla i krigsförbandet är utbildade skyddsvakter och agerar med skyddslagen som stöd.

Dessa övningar är kanske de allra viktigaste för krigsförbandet hemvärnet. De skall genomföras på respektive objekt minst en gång/år.

Andra övningar som leds av hemvärnschefen är mindre stabsövningar, vissa vapenövningar, gruppfälttävlan, mineringsövningar, skyddstjänst, sjukvårdstjänst, muntliga stridsövningar, befälsträffar.

Det är endast fantasin och i viss mån ekonomin som begränsar genomförandet av dessa övningar.

Med tanke på alla skriverier och allt som hänt där hemvärnsmän varit inblandade så ägnas vapenhantering och förvaring av vapen stort intresse från vår sida.

Numera får ingen hemvärnsman ut sitt vapen för att förvara det hemma förrän han varit aktiv i hemvärnet minst ett år och hemvärnschefen bedömt honom lämplig att vara en fullgod medlem i hemvärnet. Där ligger ett stort ansvar på hemvärnschefen.

Den tredje komponenten i vårt arbete är den intensiva **samverkan** som har utvecklats mellan militära förband och länsstyrelse/kommun.

Sedan kommunerna fick ta över ansvaret från länsstyrelsen 1/7 -95 vad beträffar kommuninvånarnas skydd (lagen om civilt försvar) så har samverkan med kommunen ökat högst väsentligt. Redan före övertagandet av ansvaret så åkte vi tillsammans med länsstyrelsen runt till alla kommuner och klarade ut hotbilden i just den kommunen och klarlade ansvarsfrågan och i viss mån lämnade förslag på arbetsmetoden.

Utifrån sin egen riskanalys så har en kommun skrivit planer för hur den skall agera i händelse av kris och krig. Alla detaljplaner är inte klara.

Räddningstjänsten och hemskyddet är väl de "tjänstegrenar" som kommit längst i planeringen i respektive kommun.

Detta är i huvudsak vad vi arbetar med under ett utbildningsår på Fogrp

GÄSTRIKLAND. Det finns givetvis mycket annat också, som vi arbetar med, men det ovan redovisade är de områden där vi lägger tyngdpunkten av arbetsinsatserna.

Gunnar Åkerlund

VÄLJ SJÄLV

KOM MED I SVERIGES TUFFASTE KVINNLIGA NÄTVERK!

Tror du på ett starkt, oberoende Sverige? Vill du uppleva kamratskap och spänning i en av Sveriges största kvinnliga föreningar? Då ska du välja Lottorna och själv bestämma hur du vill engagera dig i vårt försvar.

I Lottorna får du intressant och utvecklande utbildning. Du får del i kårgemenskapen. Och du får vänner för livet.

Vi har uppgifter för alla, oavsett intresse, utbildning eller ålder. Varje kvinna som fyllt 16 år och som är svensk medborgare kan bli lotta.

Välj själv du också! Kom med i Sveriges tuffaste kvinnliga nätverk!

Lottorna

Ring till oss i Gävleborgs lottaförbund på telefon 026-53 26 43, månd.- tisd. 09.00-13.00,

MER ÄN BARA KOPIERING...

TELEFAX
DATORER
SKRIVARE
OH-PROJEKTORER
POSTHANTERING

STORT URVAL AV LASERTONER OCH FÄRGBAND TILL SKRIVARE.

COPY CONSULT

Din kontorspartner

Kryddstigen 8, 802 92 Gävle, Tel 026-10 52 90. Fax 026-10 12 11

IDROTT OCH SKYTTE-VERKSAMHET VID REGEMENTET

NOVOS 1996

NOVOS (Norrländska Officerskårers Vandringspris för Orienteringslöpning på Skidor) stiftades den 2 mars 1902 i Kungl. Norrlands dragonregementes officersmäss i närvaro av dåvarande inspektören för kavalleriet H K H Prins Carl och en del övriga för skidsporten intresserade korporationer och enkilda personer. Förslaget kom från dåvarande chefen för nämnda regemente, översten m m G A Löwenhielm.

NOVOS ändamål skulle vara "att befordra den militära skididrotten och därmed fältdugligheten inom de norrländska officerskårerna, samt att skapa tillfällen för dessa på så vid yta förlagda kårer att sammanträffa".

I årets upplaga har Hälsinge regemente deltagit med ett sjumannalag. Där ingick Jan Callenmark, Rolf Svanbom, Arne Wallin, Lars Lundberg, Bertil Munther, Bengt Froste och Krister Jönsson.

Major Rolf Svanboms "fighting-face" under NOVOS 1996.
Foto: Staffan Åhs.

Tävlingen genomfördes tisdagen den 16 april i Blåkölenområdet cirka sju mil norr om Boden med MekB 19 som arrangör. Banlängden var 29 km med en sammanlagd stigning på 450 till 570 m beroende på vägval.

I tävlingen deltog 23 lag som alla tävlade i samma klass. Sammanlagt deltog 255 yrkesofficerare. Endast sex patruller överskred maxtiden på fem timmar. Medeltiden var 4 timmar och 15 minuter.

Vårt lag där alla var veteraner (50 år eller äldre) var det som hade den högsta sammanlagda åldern av alla lag. Vi behövde 4 timmar och 58 minuter på oss för att fullfölja tävlingen.

Efter frukost 04.00–06.30 åkte de tävlande till startplatsen. Under denna färd ökade oron för att det i stället för skidorientering skulle bli en vanlig orientering, eftersom det varit ett ovanligt snöfattigt år samt att en varmfront under påsken gått hårt åt den lilla snö som fanns. Vädret på startplatsen var cirka –1° och det var molnigt. Snötemperaturen var –4°. På startplatsen vallades flitigt. Efter starten uppstod ett mindre problem då man förväxlat namn på A- och C-kontrollen. Detta löste dock alla deltagare snabbt.

Vid besökskontrollen serverades lagledarna helstekt ren och mellantider. Spåren var mycket bra med hänsyn till den lilla snömängden. Vid målet serverades deltagarna köttsoppa, frukt, varm saft med mera. Efter en promenad på cirka 1000 meter transporterades vi i bussar till Boden för dusch och ombyte till uniform m/87 inför middagen.

Middagen avnjöts på MR Tre Renar där också prisutdelningen genomfördes. A4 tog sin tredje inteckning i NOVOS-statyetten och erövrade därmed vandringspriset för gott. En minnesgåva utdelades till deltagarna i form av renskälla med MekB 19´s ren och texten "MekB 19 – Novos 1996".

Resan från Gävle och Falun till Boden och åter samordnades mellan dalkarlarna och hälsingarna i flygvapnets transportplan.

Krister Jönsson

ÖVRIGT

Årets idrotts- och friskvårdsaktiviteter inom Hälsinge regemente har varit i stigande. En starkt bidragande orsak till detta är bildandet av en ny personal- och idrottsförening vars yttersta syfte är att värna om Hälsinge regementes traditioner inom det idrottsliga området och stärka ett gott kamratskap.

Här följer en sammanfattning över aktiviteter där regementet representerats med deltagare:

armémästerskapen i budkavleorientering, Fockska kannan – skytte, fälttävlan, Gävle-joggar, MidM dag OL, MidM mästerskap skidor H55, MidM skidor och orientering, mörkerorientering RegM, NOVOS, prisskjutning – k-pist, grovpistol, luftpistol, skidor RegM, skytte MidM, Stockholm Maraton, Öppet spår Wasaloppet, RegM nattorientering, Tjurruset, Vårruset och golf.

KRIGSFÖRBANDSÖVNING MED TRANSPORTLEDNINGSORGANISATIONEN

Eftersom pengarna och inte behovet av utbildning har varit en "regulator" för att genomföra krigsförbandsövningar (KFÖ), så såg vi med stora förhoppningar fram mot att få genomföra den KFÖ som fördelningschefen avdelat över 1 miljon kronor till under 1996.

När antal krigsförband minskar genererar det större behov av rörlighet. Förbanden skall på mycket kort tid på landsväg kunna flyttas, från Skåne till Norrland eller tvärtom. Eftersom landsväg är huvudtransportsättet kommer våra koncentreringsvägar (koncvägar) att vara hårt trafikerade under ett koncentreringsskede (kraftsamling – eller förstärkningsalternativ). Förband innehållande 10 000-tals soldater, fordon, maskiner, materiel med mera kommer varje dygn att förflyttas längs varje koncväg.

Behov av transportledning (tpl), trafikreglering, drivmedel, reparation, sjukvård, mat, förläggning och inte minst information har därmed ökat väsentligt.

För att möta ovanstående behov har en ny organisation skapats – transportledningsorganisationen (tplorg).

Transportledningsgrupper (tplgrp) finns av två typer: transportledningsgrupp större (tplgrp S) och transportledningsgrupp mindre (tplgrp M).

Tplgrp består av tretton respektive sex man och har till sitt förfogande 3–4 personbilar med husvagnar samt en mycket god sambandsutrustning, bland annat mobitex som är ett krypterat mobilt textöverföringssystem.

Tplgrp S står till försvarsområdesgruppchefens (fogrpch)förfogande och har vanligtvis en till fyra tplgrp M sig underställd. Vanligtvis är tplgrp S samgrupperad med fogrpch och tplgrp M finns utgrupperade vid "vägkanten".

För ledning av tplorg inom Fo 21 finns i försvarsområdesstaben (fostaben) en transportledningsavdelning (tplavd).

Då jag som försvarsområdestransportledare (fotpl) vid jul -94 fick klartecken om att pengar avdelats sammankallade jag mina reservofficerare till en krigsförbandskurs över en helg.

Vi drog tillsammans upp riktlinjerna för övningen och bestämde olika utbildningsalternativ med hänsyn till utbildningsståndpunkt samt till hur långt pengarna skulle räcka. Slutsatsen blev att om hela organisationen skulle få övas, räckte anslaget till 1–2 veckors utbildning. Vi var också överens om att alla i hela tplorg skulle inkallas eftersom detta var första gången en som någon övning genomfördes med "ny" tplorg i sin helhet.

Särskild övning för befäl (SÖB) med reservofficerare (resoff) som var

krigsplacerade i tplorg genomfördes en vecka under hösten -95. Sambandsrekognosering och orderarbete tog större del av veckan i anspråk.

Så äntligen startar övningen.

Måndag vecka 23 inryckning av resoff. Övningsledningsgenomgång, utbildning på nya sambandssystem, slutlig rekognosering m m.

Lördag v 23 ryckte ca 20 man in på I 14/Fo 21. Det var gruppchefer (grpch) och sambandspersonal ur tplavd och tplgrp S för att framförallt utbildas i mobitex och det nya datasystem som användes för transportuppföljning. Utbildningen bedrevs i Gävle lördag–söndag med bland annat inlånade lärare från Falun och Skövde.

Söndag v 23 ryckte mobiliseringsförberedare in vid respektive mobiliseringsförråd. Deras uppgifter var att förbereda måndagens inryckning av huvudstyrkan.

Måndag v 24 var det inryckning för huvuddelen. Inställelse skedde till tre platser, Gävle, Bollnäs och Ljusdal där respektive fogrpch tog hand om de inryckande och transporterade ut dem till deras mobförråd. Där tog förbandschefen (C tplgrp S) över och med hjälp av mobförberedaren blev de inkallade soldaterna utrustade med personlig utrustning samt gemensam grupputrustning. Fordonsutrustningen till varje grp är 3–4 personbilar med husvagn/släpvagn. Detta medför att ca 30 husvagnsekipage hade inhyrts för denna övning. Efter det att soldaterna hade erhållit sin och gruppens utrustning vidtog utbildning på den nya materielen.

Innan kvällen var till ända intog varje tplgrp sin utgångsgruppering och förberedelser för transportledning vidtogs med bland annat inkoppling på telefon och sambandsprov på samtliga "sambandsvägar". Eftersom varje grp är en fristående enhet samt att det inte finns någon underhållsfunktion som servar gruppen så blev det till att svara för sitt eget uppehälle. Färskvaror fanns att "köpa över disk", konserver medfördes och möjligheter att tillaga mat fanns ju i husvagnen. Genom att "sovutrymme medfördes" så kunde grp klara sig helt på egen hand.

Tisdag v 24 startade ett transportledningsspel. Förutom "speluppgifter" hade varje grp ett antal rekognoseringsuppgifter att lösa.

Spelet gick ut på att ett stort antal förband efter mobilisering skulle förflyttas under ett antal dagar från norr ner till Mälardalen. Enligt uppgjord transporttablå skulle förband passera respektive tplgrp med en till två timmars mellanrum. Förbandschefen (här spelad av hemvärnet) anmäler sitt förband på varje transportledningsplats (tplpl) för order, information eller om behov uppstått hjälp med reparationer, drivmedel mat m m.

Tisdag kväll sammandrogs alla tplgrp till tre centrala utbildningsplatser, Gävle, Bollnäs och Ljusdal, detta för att kunna intensifiera spelet och lättare kunna utbilda/övervaka tplgrp arbete.

Onsdag–torsdag "rullade" spelet vidare med de problem som troligen

uppstår vid en stor förflyttning av förband. Broar slås ut av fientligt flyg, förband kör fel väg, förbandschefer anmäler tanknings-, reparations-, förplägnadsbehov m m, problem som tplgrp måste kunna lösa. Samtidigt bedrevs befattningsutbildning och skjututbildning.

Fredag morgon skedde sammandragning av tplgrp till mobpl för vård, inlämning/förrådsställning samt efterhand utryckning av huvuddelen. Lördagen var avdelad för slutredovisning och slutdiskussion (chef tplgrp S och mobförberedare).

Under hela övningen fanns tplavd ur fostaben centralt grupperad för att ge de övergripande order och åtgärder som krävdes för att få samtliga transporter att rulla så "smärtfritt" som möjligt genom Fo 21 område.

Att observera:

Med datorns och de nya sambandssystemens "inmarsch" inom tplorg har marsch och transport fått helt nya visioner.

Nu kan till exempel fördelningschefen runt Mälaren med hjälp av sin dator hela tiden hålla sig underrättad om var marscherande förband befinner sig och därvid göra beräkningar när de är möjliga att insättas i strid. Om de är på marsch från Boden eller Ystad har ingen betydelse, genom tplorg och den nya tekniken går det ständigt att ha minutaktuell kontroll på marscherande förband.

Slutresultat:

Från övningsledningens sida tycker vi att det har varit en mycket givande övning. Vi har fått öva en ny organisation, vi har övat med ny materiel, vi har utbildat/övat **all** transportledningspersonal på plats i "krigsterrängen". De utbildningsmål som var uppsatta uppnåddes med god marginal. Vi har skaffat oss en mängd erfarenheter av hur en sådan här övning skall bedrivas för att få bästa möjliga utbildningsresultat.

Vad tyckte då de inkallade soldaterna?

Av 100 soldater finns det alltid också 100 synpunkter, men helhetsbilden var mycket positiv och de tyckte det hade varit en bra och lärorik övning. De tyckte också att det var bra att få träffa hela förbandet från högste chefen ner till den enskilde bilföraren.

Hör och häpna – många tyckte övningen var för kort.

Många civila, värnpliktiga och befäl har tagits i anspråk för att kunna genomföra årets KFÖ, jag tackar Er alla för Er insats.

Lasse Lundberg
Fotpl

utbildningsvetenskap, teknik, humaniora och samhällsvetenskap, ekonomi, matematik, natur- och datavetenskap,

DEN KASERNERADE HÖGSKOLAN

Så här ser den gamla kaserngården ut i dag. Foto: K Björkenstam.

Den 4 oktober 1993 togs det första spadtaget för den nya högskolan på Kungsbäck. Det byggarbete som därmed startade var under en tid den största byggarbetsplatsen i Norrland. Om- och tillbyggnaden av det gamla kasernetablissemanget utfördes av JM-Bygg AB. Arkitektfirma har varit White Coordinator i Stockholm och där närmast ansvarig arkitekten Bengt Svensson. Fastighetsägare är Akademiska Hus i Uppsala. För en kostnad av 260 miljoner kronor har vi fått Sveriges modernaste högskola som invigdes den 10 februari 1996.

I de gamla kasernerna huserar i dag drygt 5 000 studenter som studerar på något av skolans 25 utbildningsprogram eller läser någon av de 550 kurser som erbjuds. 250 personer är anställda som lärare eller administratörer vid skolan. Högskolan Kungsbäck är egentligen ett sammanfattande namn på de båda högskolorna, Högskolan i Gävle-Sandviken och Vårdhögskolan Gävle.

I Regementsparken, ja den heter fortfarande så, har högskolan fått en fantastisk närmiljö som sjuder av liv med framförallt studentaktiviteter av olika slag. Regementsparksmusiken fortsätter som vanligt och bidrar på ett fantastiskt sätt till att en del av de gamla traditionerna bevaras.

För att få ett riktigt campus krävs att det finns studentlägenheter. Gävle kommun kommer att bygga sådana, antingen söder om skolan på den öppna platsen i anslutning till handelsträdgården som finns där sedan tidigare eller i anslutning till Valls herrgård beaktande den fina miljön som självklart skall bevaras.

Områdena i anslutning till skolan såsom t. ex. Lilla fältet är självklart intressanta för företagsetableringar i framtiden. Den gamla hinderbanan är riven och har gett plats för ett ridstadion som har internationella mått. Där genomfördes i juli "Hästival -96", ett arrangemang inom ramen för Gävles 550-årsjubileum som lockade många besökare och ett tusental hästar. Det genomfördes tävlingar av högsta klass i ridsportens samtliga discipliner.

Som framgår av bilderna efter denna artikel har det skett en stor om- och tillbyggnad av vårt gamla regemente som kommer att ha en avgörande betydelse för Gävles framtid. När vi nu ej fick fortsätta grundutbildningen av värnpliktiga på vårt regemente så kan vi trösta oss med att platsen även framgent kommer att användas för utbildning av unga människor.

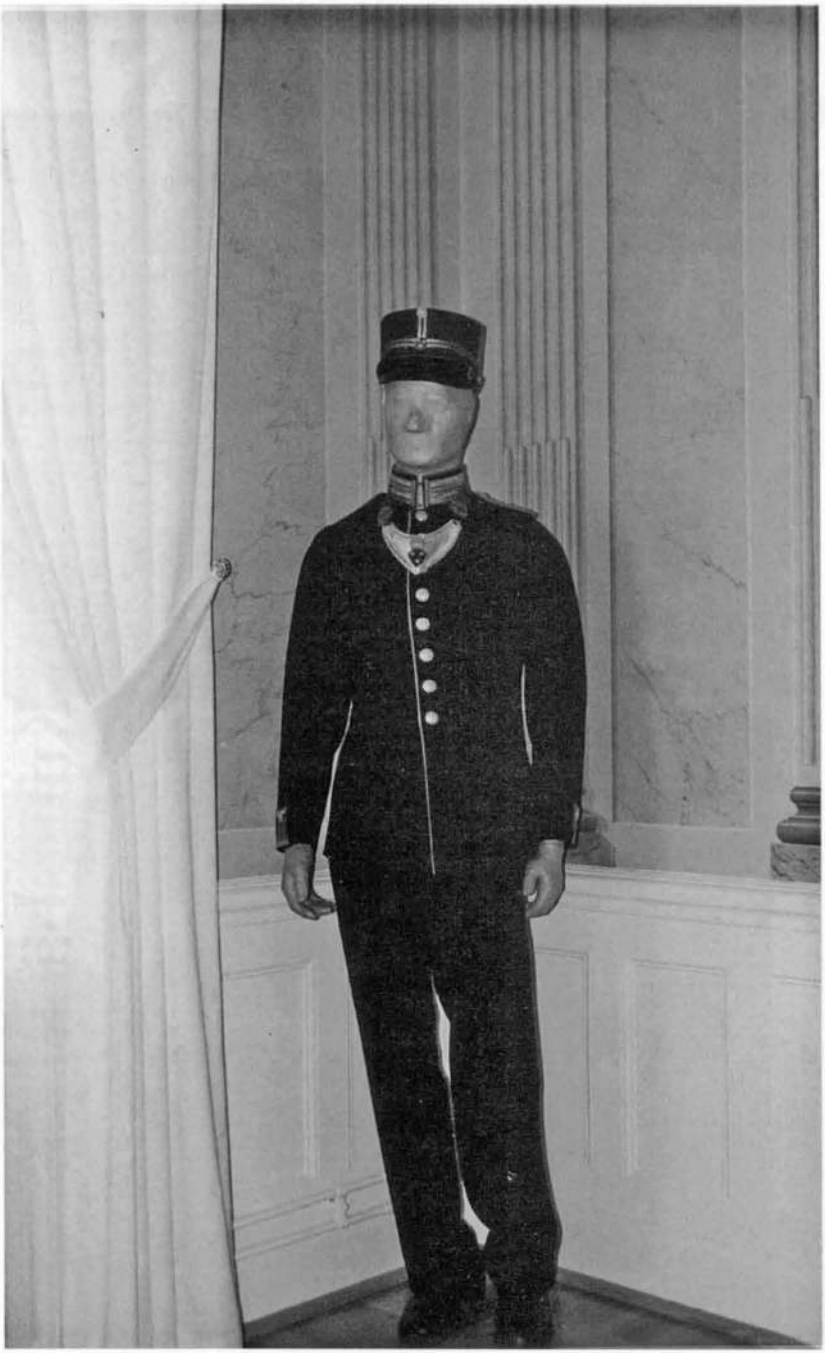
På central plats i skolan finns en dagofficer i full mundering som skänktes av Hälsinge regemente vid invigningen den 10 februari 1996. "Han kan vara bra att ha till hands om det skulle uppkomma oro bland studenterna", sade regementschefen överste Thomas Bornestaf och fick därefter den varmaste applåden av alla när han avslutade den långa raden av invigningstalare.

Lars Söderberg
Informationschef vid högskolan
F. d. major vid regementet

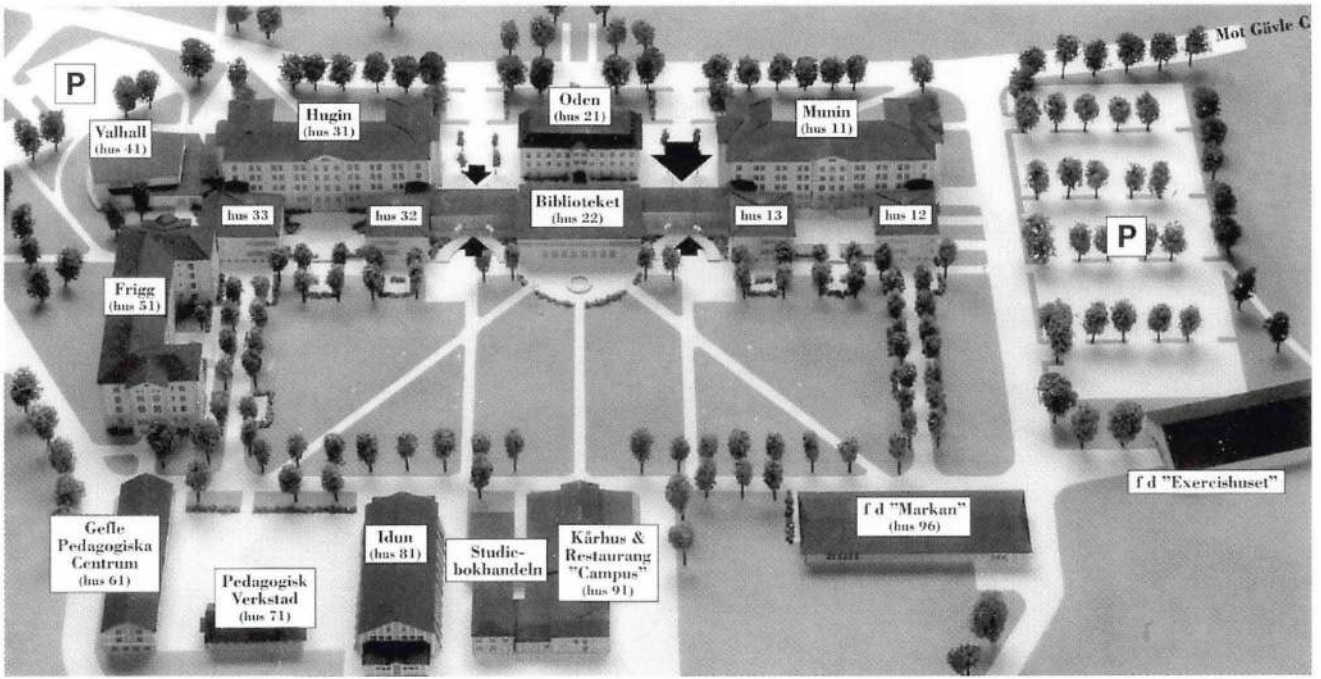
Hårvården
Stortorget

GÖRAN LAGERBERG
N Kansligatan 8 A, 803 20 GÄVLE
Tel 026–18 55 22, bost 026–18 54 45

Regementets gåva till högskolan. Foto: Evald Wiberg.

Högskolan Kungsbäck

Huvudentré med reception

Övriga entréer

Så här kommer du till Kungsbäck

Om du kommer med bil, kör mot Gävle C och följ sedan skyltningen mot högskolan.
Om du kommer med tåg, ta buss nr 15 som trafikerar Järnvägsstationen - Rådhuset - Kungsbäck. Bussresan tar ca 13 min. Avståndet är ca 2 km

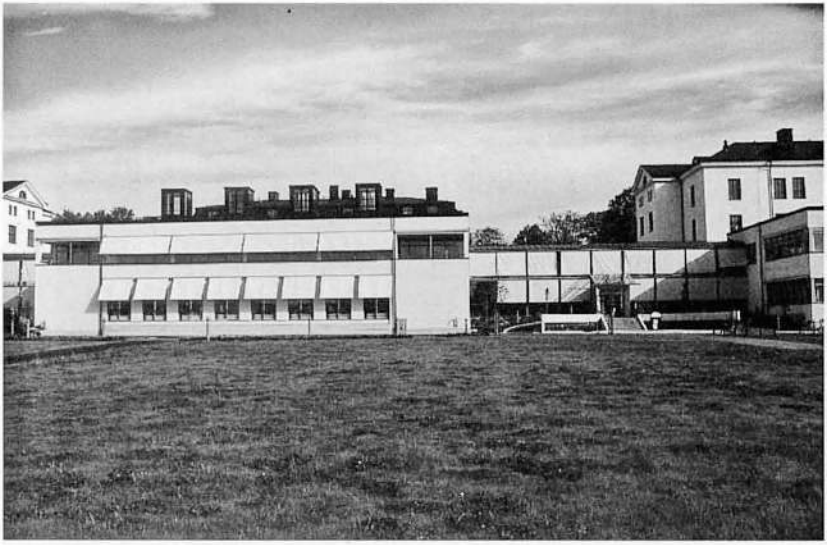
Foton: Evald Wiberg.

Vy genom grinden mellan A-kasernen och kanslihuset.

A-kasernen, numera Munin. . .

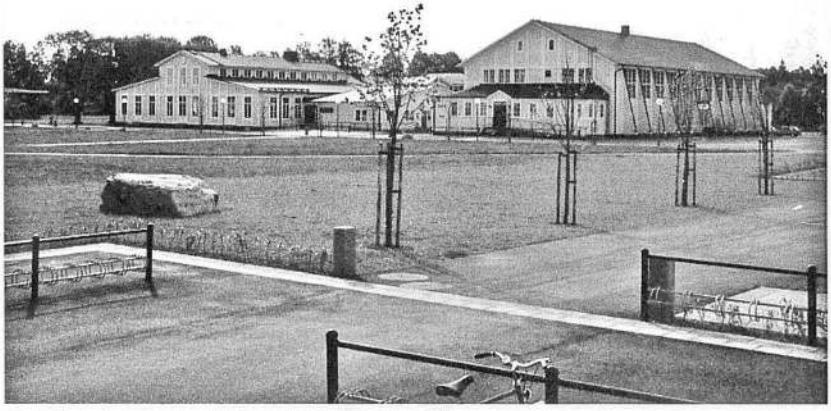
det förbyggda kanslihuset, numera Oden. . .

B-kasernen, numera Hugin, allt sett från "skolgården".

Högskolans aula, Valhall, mellan B- och C-kasernerna, den senare numera Frigg.

Vy mot gamla matsalen, alltfort matsal, och gymnastiksalen, numera Idun.

Gamla huvudförrådet, numera Gefle Pedagogiska Centrum.

REGEMENTETS BYGGNADER, MARK OCH ÖVNINGSFÄLT

Under ett antal år framöver är avsikten att i varje nummer av Bocken skriva om några av de byggnader m m, som regementet nyttjat och i några fall ännu utnyttjar. Inför "omstruktureringen" 1994 gjordes en omfattande inventering av byggnadsbeståndet. Varje byggnads "historia" tecknades ner så långt det nu var möjligt att göra detta. Den skriftliga dokumentationen kompletterades med fotografier. Om möjligt skall de valda byggnaderna ha koppling till någon eller några artiklar i samma nummer av Bocken. (Red.)

Foto: Evald Wiberg.

Stabsbyggnad
(byggnad 5, f. d. sjukhuset)

I väntan på riksdagsbeslutet om att Hälsinge regemente skulle omstruktureras, påbörjades planläggningen för det nya mindre förbandet, som skulle vara upprättat senast 1994-07-01. Eftersom kanslihuset inte kunde behållas fann man ganska snart att det gamla sjukhuset skulle kunna lämpa sig som stabsbyggnad.

Planeringen påbörjades omgående och under 1993 genomfördes en omfattande ombyggnad. Vid årsskiftet 93/94 stod byggnaden klar och inflyttning i de nya lokalerna genomfördes.

Lokalerna har en mycket bra standard och ett väl fungerande PC-nätverk sammanbinder i stort sett alla arbetsplatserna i byggnaden.

På bottenvåningen finns regementsexpedition och telefonväxel, MAL-avdelningens administrativa delar, tekniska avdelningen och delar av förrådsavdelningen. Här finns dessutom ett lunchrum med spis, mikrougn, kyl- och frysskåp, diskmaskin, TV och radio.

Under årets varmare del kan man direkt från lunchrummet ta sig ut till trädgårdsmöblerna och njuta av kaffet i solen.

I källaren finns omklädningsrum, dusch, toaletter och bastu.

På mellanvåningen huserar regementschefen, delar av depån och personalsektionen. Här finns också ordersalen.

På övre plan finns fostaben.

Byggnaden (sjukhuset) uppfördes 1908 och är ritad av Erik Josephsson. Byggnaden har sockel av huggen granit, en slätputsad gul fasad med utspringande vita fasaddetaljer. Taket är av svart skivtäckt plåt.

Ursprungligen var fasaden mot kaserngården försedd med verandor i mittpartiet vilket skapade ett intryck av en byggnad med två flyglar. Dessa verandor försvann vid en ombyggnad på 40-talet då även stora förändringar inomhus genomfördes. Nya fönster sattes också in.

Huset tillhör gruppen av stenbyggnader runt kaserngården vilka samtliga bidrar till områdets arkitektoniska stramhet och monumentalitet. Trots senare ombyggnader, som ändrat på både fasad och användning, utgör byggnaden ett betydelsefullt inslag i miljön runt det gamla kasernområdet.

* * *

Regementsmuseum
(byggnad 31, f. d. musikkasern – "musikladan")

1859 bildades den första lantbruksskolan i Gävleborgs län. Kungsladugården Vall med tillhörande mark arrenderades för en period på 30 år. Utbildningen var tvåårig och innehöll både praktik och teori. Förutom rena jordbruksbyggnader som till exempel ladugård, smedja och verkstad uppfördes undervisningslokaler.

Nuvarande regementsmuseet uppfördes sannolikt i samband med lantbruksskolans etablering 1859. De höga fönstren ger ett intryck av att byggnaden använts som skolbyggnad.

Regementsmuseet av i dag har i stort samma rumsindelning som tidigare.

Regementets musikkår hade sin hemvist i denna byggnad fram till 1957 då kåren lades ner. Det större rummet med de höga fönstren fungerade som repetitionslokal. En mindre sal innanför denna var förbehållen musikunderofficerarna. Ett mindre rum på bottenplanet var musikdirektörens expedition.

Foto: Evald Wiberg.

Huset har en traditionell uppbyggnad med liggtimmerstomme och faluröd stående locklistpanel. Sockeln är av huggen natursten med senare betongifyllningar. Taket är klätt med tvåkupigt tegel.

Huset genomgick en ombyggnad 1954 då trappan fick sitt nuvarande läge och utformning.

Lars Ljungkvist

Audi

SCANIA

Bilmetro

GÄVLE

Telefon 026-65 71 00

REGEMENTETS MINNESTENAR

I likhet med vad som skedde med regementets byggnader genomfördes inom Gävleborgs försvarsområde en noggrann inventering av minnesstenar med militärhistorisk anknytning, således inte bara minnesstenar med direkt anknytning till regementet. Även denna dokumentation har skett i ord och bild. Tanken är att under de närmaste tre årgångarna av Bocken berätta om dessa minnesstenar stridsgruppsvis. Försvarsområdet är indelat i tre stridsgrupper, nämligen Gästrikegruppen, Hälsinglands södra och Hudiksvallsgruppen. Då det i år är Gästrikegruppen, som informerar om sig och sin verksamhet, är det minnesstenar i Gästrikland, som beskrivs. Avsikten är att i samband med stridsgrupperna enbart ta med de minnesstenar, som har direkt anknytning till regementet. Det fjärde året kommer övriga militärhistoriska minnesstenar att beskrivas. (Red.)

Vid Hälsinge regemente har upprättats en förteckning över minnesstenar som har försvarsanknytning. I Riksantikvarieämbetets register, som består av kommunvis och sockenvis upprättade fornminnespärmar, som finns samlade vid länsmuseet i Gävle, finns fornminnena beskrivna och registrerade med ett nummer. Det finns inget register, som tar upp exempelvis minnesstenar, utan fornminnena är registrerade i löpande följd.

Vård och ansvar åligger som regel respektive kommun, hembygdsförening eller någon annan organisation, som rest stenen. Många stenar är resta av någon försvarsorganisation och finns inte med i fornminnesförteckningen. Vård och underhåll av dessa stenar åvilar förmodligen Försvarsmakten.

I den nu upprättade förteckningen finns 20 stycken minnesstenar med försvarsanknytning dokumenterade. Denna dokumentation omfattar belägenhet, utformning, fornminnesnummer, vem som är underhållsansvarig, text på stenen och foto.

Förteckningen gör ännu inte anspråk på att vara fullständig. Förslag på ytterligare objekt kan lämnas till MAL-avd, Hälsinge regemente.

Följande stenar finns nu dokumenterade:

1. Gravsten på Nya kyrkogården vid Eviga Livets Kapell, Gävle.
2. Sten vid Vall SV Stora Vall, I 14/Fo 21, Gävle.
3. Sten i Regementsparken, I 14/Fo 21, Gävle.
4. Sten vid Soldathemmet, I 14/Fo 21, Gävle.
5. Sten Ö om vägen, som går förbi nya korthållsbanan, I 14/Fo 21, Gävle.
6. Sten vid marinens anläggning vid Utvalnäsvägen.
7. Sten på Limön i Gävlebukten.
8. Sten vid Mohed.

9. Sten Kårböle skans.
10. Sten Norrbo skans.
11. Sten över soldaten Jonas Borg, Färila.
12. Sten vid Fredriksskans, Gävle.
13. Sten över Forsa kompani med trossbod.
14. Sten över Jerfsö kompani, Kramsta.
15. Sten över Delsbo kompani med trossbod.
16. Sten över Arbrå kompani, tavla vid skjutbana.
17. Sten över Alfta kompani.
18. Sten över Ovansjö kompani.
19. Sten över Frivilliga skytterörelsen, Strömsbro, Gävle.
20. Sten över Norrlands artilleri, Kungsgården, N om Söderhamn.

Lennart Sohl
Kenneth Lundström

Gravsten

Belägen:	på Nya kyrkogården i Gävle 300 m NVV Eviga Livets Kapell.		
Utformning:	gravsten i granit med text samt inhägnad med kedjor på järnstolpar.		
Ej registrerad som fornminne.			
Underhållsansvarig:	I 14/Fo 21.		
Text (framsida):	F.S. Wallentin	*1891	† 1929
	A.T. Åkerlind	*1913	† 1933
	P.O. Thimrén	*1893	† 1942
	E.V. Johansson	*1906	† 1943
	A.J. Ek	*1876	† 1949
	H.O.G. Bergh	*1919	† 1952

Minnessten

Belägen:	i parken 100 m SV byggnaden Stora Vall, f d bostad för regementschefen samt stabsbyggnad för I 14/Fo 21 fostab, Gävle.
Utformning:	natursten belägen på gräsbevuxen kulle. Registrerad som fornminne nr 76.
Underhållsansvarig:	I 14/Fo 21. Gävle kommun.
Text (framsida):	Gustaf 19 12/7 24

Minnessten

Belägen:	i Regementsparken vid I 14/Fo 21 i Gävle.
Utformning:	stor natursten belägen på kulle. Registrerad som fornminne nr 57 i Gävle kommun.

Underhållsansvarig:	I I4/Fo 21. Gävle kommun.
Text (framsida):	Med Gud för Konung och Fosterland. Till minne af tappre som under Kunglig Hälsinge Regementes ärorika fanor offrat lif och blod. NOVGOROD 1611. WARSCHAU 1656. FREDRIKSODDE 1657. BÄLT 1658. HALMSTAD 1676. LUND 1676. LANDSKRONA 1677. NARVA 1700. DÜNA 1701. JANITSKIJ 1702. JACOBSTADT 1704. GEMÄUERTHOF 1705. LJESNA 1708. GADEBUSCH 1712.
(Baksida):	Befäl och trupp reste stenen år 1911.

Minnessten

Belägen:	25 m SV kyrkan/soldathemmet vid I 14/Fo 21, Gävle.
Utformning:	stor natursten belägen på kulle. Ej registrerad som fornminne.
Underhållsansvarig:	I 14/Fo 21.
Text (framsida):	HÄR PÅ KUNGSBÄCK UTBILDADES KRIGSMÄN 1909–1993. FASTHET – FÖRMÅGA – FÖRTROENDE
(Baksida):	HÄLSINGE REGEMENTE RESTE STENEN JUNI 1994.

Minnessten

Belägen:	på sluttningen i skogen 50 m N om vägen som går förbi nya korthållsbanan.
Utformning:	låg grå natursten uppe på höjdsträckningen. Ej registrerad som fornminne.
Underhållsansvarig:	I 14/Fo 21.
Text (framsida):	SOLDATEN N 31 JOHAN ERIK GADD FORSA KOMPANI FÖDD 3/12 1871 DOG HÄR 24/5 1939.

Läkerol®

Makes people talk.

SÄLLSKAPET HÄLSINGE REGEMENTE

Stiftelsen Sällskapet Hälsinge Regemente bildades interimistiskt 1992-12-02 vid ett traditionsmöte med regementets föreningar i Honnörssalen i f. d. kanslihuset.

Redan ett drygt år tidigare hade tanken väckts att skapa ett traditionsområde med soldathemmet och soldatkyrkan i centrum. Formerna för hur detta traditionsområde skulle drivas utreddes och slutligen beslutades att bilda en stiftelse.

Chefen för armén gav 1992-12-21 i uppdrag till fortifikationsförvaltningen att överföra Hälsinge regementes soldathem och kyrka till stiftelsen. 1994-05-03 undertecknades köpeavtalet innebärande att stiftelsen skulle erlägga en köpeskilling av 1 krona. Tillträdesdagen var 1994-05-01.

Redan i maj månad 1993 insändes till länsstyrelsen uppgift om stiftelsens styrelsesammansättning och stadgar i syfte att stiftelsen nu skulle bli formellt tagen under länsstyrelsens tillsyn.

Länsstyrelsen saknade dock lagfartsbevis och kunde därför inte anse att stiftelsen var bildad innan bevis fanns, att den anslagna egendomen hade överförts till stiftelsen.

Först 1994-12-19 anlände inskrivningsbevis avseende lagfart och därigenom kunde länsstyrelsen formellt anse att stiftelsen var bildad och därvid utöva sin tillsyn.

Instiftare är: Hälsinge regementes kamratförening
I 14 S
Sällskapet Hälsinge underofficerare
F. d. Hälsinge regementes officerskårs enskilda kassa
Hälsinge regementes yrkesofficerskår
I 14 Skytteförening
I 14 Idrottsförening
Soldathemsföreningen med soldattorpets vänner
Helsingeofficerarnas jakt- och fiskeklubb
Officerarnas Riksförbund avd vid I 14

Ändamålet med stiftelsen är att äga och åt framtiden bevara Hälsinge regementes soldathem med kyrka. Ändamålet är av allmänt intresse men syftar också speciellt till att tillvarataga anställdas och f. d. anställdas vid Helsinge regemente intresse av att bevara byggnaderna och kamratskapet vid Hälsinge regemente.

Finansieringen av stiftelsens verksamhet sker dels genom tillskott från stiftarna samt frivilliga bidrag och gåvor, dels genom uthyrning av soldathemmet, kyrkan och mässen på övre våningen.

Stiftelsens fasta hyresgäster är Heliga Trefaldighets församling, som nyttjar lokalerna dagtid för sin barn- och äldreverksamhet samt soldatkyrkan för gudstjänster, Hälsinge regemente som nyttjar lokalerna för personalinformation, grupparbeten och samkväm, sångkören Gefle Drängar som nyttjar lokalerna för övning.

Fredags- och lördagskvällar uthyrs lokalerna till enskilda för fester av olika slag och dagtid dessa dagar samt söndagar hyrs Soldatkyrkan ofta ut till bröllop, dop eller begravning.

Uthyrningsverksamheten bidrar till att driftskostnader, kostnader för slitage m m samt personallöner täcks.

En viktig del i finansieringen av det framtida underhållet av byggnader och större iståndsättningar av lokaler har Stödföreningen Sällskapet Hälsinge Regemente under ordförandeskap av f. d. landshövdingen Lars Ivar Hising. Medlemskap i stödföreningen av enskilda och företag ger ett gott stöd och tillskott till den fond som byggs upp för att klara kommande underhållsbehov.

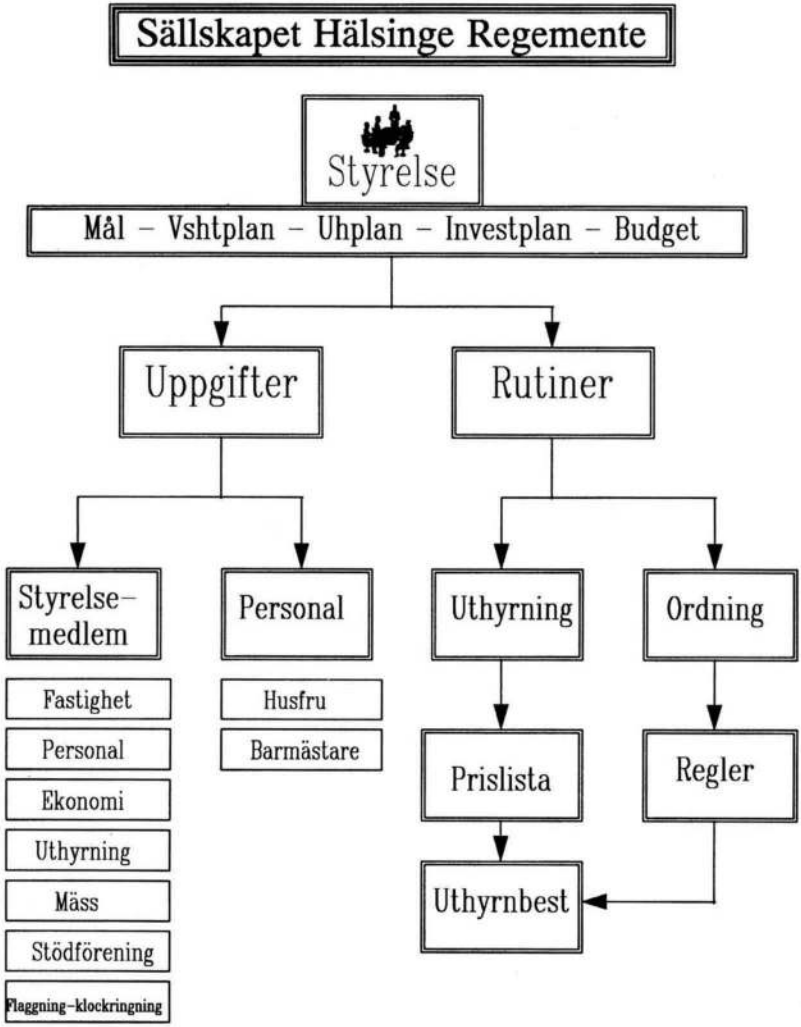
Stödföreningen har flera aktiviteter vår och höst i form av föredrag, musikstunder m m. Medlemmar får dessutom lägre hyreskostnader när de hyr sällskapets lokaler.

Styrelsen för stiftelsen Sällskapet Hälsinge Regemente har 1996 följande utseende:

Befattning	*Namn*	*Utses av*
Ordförande	övlt Lars Ljungkvist	Yrkesofficerare vid Hälsinge regemente tjänstgörande i Gävle
Ledamot	kn Östen Andersson	Kamratföreningen
Ledamot	mj Carl-Fredrik Elson	Chefen för Hälsinge regemente
Ledamot	övlt Lars Ringqvist	Chefen för Hälsinge regemente
Ledamot	kontraktsprost Stefan Nilsson	Heliga Trefaldighets församling
Suppleant	mj Leif Larsson	Yrkesofficerare vid Hälsinge regemente
Suppleant	kn Per Söderblom	Chefen för Hälsinge regemente

Styrelsearbetet bedrivs i stort enligt vidstående skiss.

Lars Ljungkvist

Sällskapet Hälsinge Regemente
Styrelse
Mål – Vshtplan – Uhplan – Investplan – Budget
Uppgifter
Rutiner
Styrelse-medlem
Personal
Uthyrning
Ordning
Fastighet
Personal
Ekonomi
Uthyrning
Mäss
Stödförening
Flaggning-klockringning
Husfru
Barmästare
Prislista
Regler
Uthyrnbest

telia

ERICSSON

MOBILE PHONES

RING UP telebutik

Intelligensen

TELEKOMMUNIKATION

Kryddstigen 18. Tel. 026-12 72 70

BÄST PÅ MODERN KOMMUNIKATION

FÖRENINGAR VID REGEMENTET

Det har sedan slutet av förra seklet funnits ett flertal föreningar vid regementet. En del finns alltjämt kvar, andra har av olika skäl lagts ner eller slagits samman. Även här är tanken att under några år framöver berätta om dessa föreningar. Vi skall börja med föreningar, som upphört med sin verksamhet, för att sedan fortsätta med övriga. – De föreningar, som har funnits och finns vid regementet, har varit av skiftande slag. De kan ha haft anknytning till de olika befälskårerna som ekonomiska föreningar eller fackliga sådana, de kan ha varit av typen jakt- och fiskeföreningar eller föreningar för att främja skytte, ridsport och idrott. Det är bara några exempel. Men över till "årets" föreningar. (Red.)

Kongl. Helsinge regementes officerskårs enskilda kassa

Kongl. Helsinge regementes officerskårs enskilda kassa, på senare tid i dagligt tal kallad Officerskassan eller Enskilda kassan, har sitt första reglemente (stadgar) antaget den 30 juni 1889 och tryckt vid Geflepostens tryckeri 1890.

Kassan avvecklades 105 år senare 1994-06-30 samtidigt med "utbildningsregementet". En längre tids diskussioner hade då förts om att kassan var otidsenlig, stod för gamla värderingar och att dess funktion tagits över av andra organisationer varför vissa länge ansett den borde avvecklas. Omstruktureringen av regementet innebar att den ekonomiska grunden för kassans existens skulle försvinna varför det var lämpligt att avveckla kassan vid denna tidpunkt. Ett första beslut om avveckling togs av årsmötet 1993 och ett andra av årsmötet 1994.

Sannolikt är att det fanns någon organiserad ekonomisk förening för att ta hand om officerarnas gemensamma intressen och försörjning vid regementets möten före Enskilda kassans tillkomst. Detta antagande grundar författaren på att reglementet inleds med "Helsinge regementes Officerskårs enskilda kassa som tillkommit genom öfverenskomna afgifter af deltagarne, äfvensom af räntan å utlånta kapitaler m m. . ." vilket ju talar för att någon verksamhet motsvarande kassans förekommit tidigare eftersom den "tillkommit".

Reglementet stadgar att kassan "skall handhafva:

1:o) Officerskårens gemensamma inkomster och utgifter samt vården om officerskassans medel;

2:o) Sådana frågor som afse byggnader på mötesplatsen, anskaffande af

husgeråd och inventariepersedlar derstädes, inköp af böcker och kartor för kårens bibliotek m m;

3:o) Tillsyn, vård och underhåll af delegarnes gemensamma tillhörigheter."

Kassan skall ". . .så länge ett Helsinge Regemente finnes ega bestånd. . ." och "Delegare i officerskassan äro regementets samtlige officerare och deras vederlikar, hvilka vid befordran till officer eller civilmilitär befattning af officers grad inom regementets erlagt den inträdesafgift. . .".

Inträdesavgiften var då 75:– och årsavgiften 4:–.

". . .afgifter afdragas af delägarnes löner utaf Regementsintendenten." Cirkeln slöts och från 1989 till kassans upphörande var det intendenten, C ME Leif Larsson, som skötte avdragen.

"Officerskårens gemensamma angelägenheter behandlas och afgöras, . . . å allmänt sammanträde." Sammankallande skulle regementschefen vara och protokoll skulle föras av auditören. Vid ett sådant möte "föres ordet af den till tjensterangen främste närvarande delegaren."

Del av den gustavianska gruppen har placerats i bottenvåningen i Sällskapets lokaler. Flankeras av speglarna från kyrkoherdebostället i Valbo. I fonden den oljemålning som tidigare satt vid gruppen i mässen. Målningen är en gåva från konstnären Jette och heter "Utsikt från Olberget, Mohed" (mot Florsjön). Foto: Evald Wiberg.

I den gamla silverkistan som finns på bottenvåningen skall rostfria bestick lämnas ut vid uthyrning. Pokalen från I 23 som är av silver och från 1911 märkt "Från Jämtlands fältjägarreg officerskår för visat kamratskap 1903–1911 "förvaras i övre våningen sedan dess värde konstaterats. Tavlan på bilden, "Vägen över mon", är målad av Nils Söderberg och är en gåva från Gävle lottakår till Soldathemsföreningen. Foto: Evald Wiberg.

Vid "omröstning öfver fråga" hade regementschefen 15 röster, en kapten av 1:a klass och Reg:ts-Intendenten 6 röster samt en kapten af 2:a klass och Reg:ts Qvartermästaren 5 röster.

Man valde årligen revisor för Officerskassan, ledamöter och suppleanter i kassadirektionen samt en kassaförvaltare. Den senare skulle uppbära 5% av kassans ränteinkomster i arvode.

Ur kassan kunde delägare då få låna en summa motsvarande årslönen och den skulle då återbetalas med "minst en femtedel jemte ränta årligen." På senare tid begränsades lånen som regel till 20 000 kr.

1912 fastställdes stadgarna för begravningskassan. Där stadgades att 500:– skulle utbetalas till dödsboet genast vid dödsfallets bekantgörande. Inga officerare efter 60-talets kurser var med i denna del av kassan men författaren har som kassaförvaltare haft det tvivelaktiga nöjet att i modern tid snart efter ett dödsfall "ringa på" och överlämna 500:–.

1914 stadgades att man vid omröstning röstade efter "hufvudtal". En delägare – ett huvud – en röst! 1914 tillfördes ett "Messreglemente" där det

framgick att delägare i officerskassan var medlem i det gemensamma hushållet anordnat i Kungl. Hälsinge regementes officersmess. I messreglementet nämnas att officerskåren väljer en "Messofficer" att under kassadirektionen sköta mässen.

Under årens gång tillkom olika fonder t ex:

– Ansvarsfonden som skulle bestrida utgifter p g a moraliskt eller juridiskt ansvar mot person anställd för officerskåren.

– Hjälpfonden skulle vid jul utbetala mindre belopp till änkor samt fader- och moderlösa barn efter Hälsingeofficerare.

– Porträttfonden skulle bestrida utgifter för anskaffade av konstnärligt utförda porträtt i olja av avgående regementschefer.

– Garanti- och reservfonden ett modernare namn på ansvarsfonden ovan.

– Försäkringsfonden, som egentligen utgjorde kassans kapital, skapades genom att varje officer betalade 60 kr/år som accumulerades och förräntades. Om vederbörande avled medan han ännu var i aktiv tjänst utbetalades 4000 kr till dödsboet. Pengarna togs av det av vederbörande inbetalda kapitalet plus upplupen ränta kompletterat med en uttaxering av återstoden till 4000 på övriga fonddelägares inbetalda delar. Den som överlevde tjänsteåren vid regementet fick då han lämnade tjänsten och därmed kassan tillbaka inbetalt belopp jämte ränta minus eventuella uttaxeringar under åren han varit medlem.

– Minnesfonden ett modernare namn på ovan nämnd begravningskassa avvecklad enligt beslut 1990 och 1991. Till då levande andelsägare utbetalades 500:–.

En plakett infördes som hedersgåva från och med 1935.

En silversamling byggdes upp genom att officerare i samband med sitt inträde i Kassan skänkte delar till ett bestick i gammalt silver med en variant av regementets vapen och donatorns namnteckning i faksimile. I silversamlingen ingick också ett par antika kandelabrar tillverkade 1884 och förvärvade 1947, ett par silverljusstakar anskaffade 1964 och en jardinjär märkt "Till Helsinge reg:tes officerscorps från major P F Michelson. . .", m m.

Till silversamlingen kan också räknas "Fockska kannan", ett dryckesstop med lock. Kannan är utförd av silver och är ett ständigt vandrande vandringspris i pistolskjutning inom officerskåren (= Enskilda kassan). Kannan förvaras i officersmässen och försågs tidigare med gravyr omfattande årtal, namn och poäng för segraren i den pistolskyttetävling som uppsattes 1923 av översten C. A. Fock. Skjutningens stadgar har efter hand anpassats till vapenutvecklingen. Numera skjuter alla officerare i regementets regi om samma kanna.

Prissamlingen efter Nils Frykberg förvaras i vitrinskåp i mässen. Ovanpå skåpet placeras de två silverljusstakarna med svart trä i foten. Dessa stakar inköpte kåren 1966 för det man fick när man lät smälta ner plaketter ur sam-

"Rosenbaum-skåpet" från 1840-talet, ritat av stadsingenjören i Gävle för Mohed, stod länge efter flyttningen därifrån i kanslihustrappen på Kungsbäck innan det hamnade i officersmässen omkring 1970, där det fick tjäna som barskåp en tid. Nu finns skåpet i bottenvåningen i Sällskapets lokaler och i det förvaras diverse priser. Foto: Evald Wiberg.

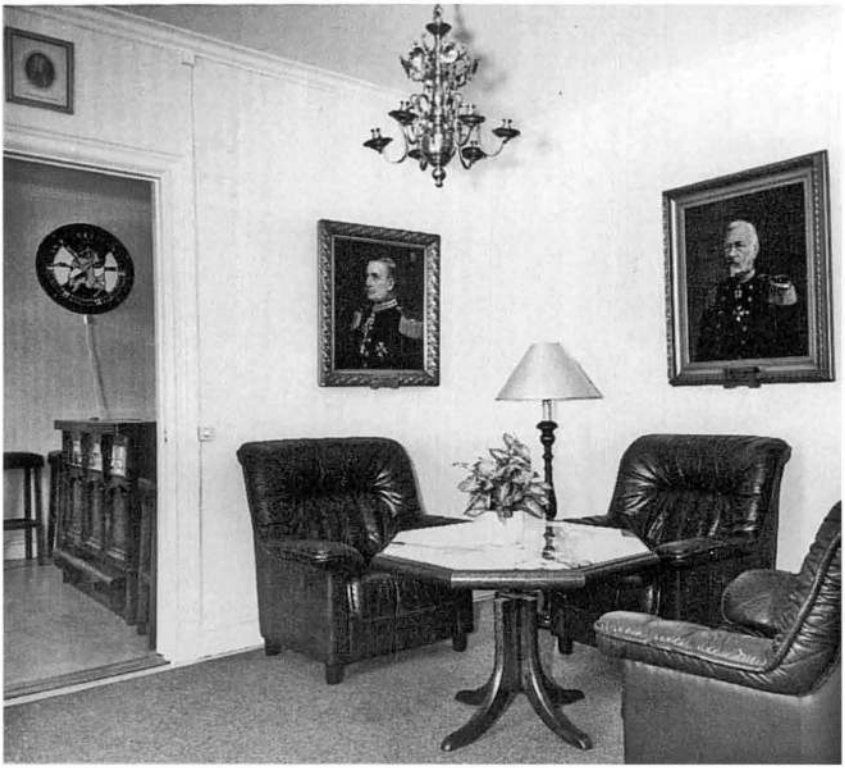
lingen. "Till Nils Frykbergs minne" står graverat på silverdelen av foten.

Silverbesticken återlämnades till donatorer eller arvsberättigade. De bestick vi ej lyckades nå ut med överläts i enlighet med beslutet till Sällskapet som nu har 26 omgångar bestick av "matstorlek", 30 av "dessertstorlek" och 31 av "smörgåsstorlek" samt 72 fiskgafflar, de senare i nysilver tillhörde officerskåren på Mohed även om märkningen HRO är av senare datum (1925).

Rettigska vapensamlingen är deponerad och uppsatt i det nya stabshuset. Karolinervärjorna ligger på kyrkvinden i väntan på att sättas upp i sällskapets lokaler. Fockska värjan som en gång överförts från Segersta kyrka till minnesrummet i gamla mässen förvaras uppsatt i vår nya mäss.

Fotogalleriet förvaras nedpackat och kommer eventuellt i framtiden upp i museet. Vi saknar utrymme för det i sällskapets lokaler.

Officerskårens bibliotek sköttes förr av en bibliotekarie som utsågs av officerskåren men löd direkt under kassadirektionen. Böckerna är av skif-

Mässinteriör. Möblerna övertagna från regementet (officersmässen). Porträtten: överste Fock till vänster och överste von Rehausen till höger tillhörde de porträtt som blev godkända vid en konstnärlig granskning av vår fil dr Thure Karlström som hjälpte oss med utsmyckningen. Över dörren sitter ett kopparstick föreställande en gammal regementschef Fritz Magnus von Buddenbroch. I taket ena malmkronan från mässen, den andra i paret deponerades i regementschefens tjänsterum. I baren i nästa rum skymtar man bardisken och en av barstolarna vilka togs från kompaniofficersmässens bar. Plafonden på väggen är en gåva från hemvärnet i Ljusdal och är tillverkad av en amerikansk hobbyslöjdare som kom över märket vid ett besök hos hemvärnet där. Foto: Evald Wiberg.

Gustavianska byrån, tillverkad 1946 vid verkstadsskolan för möbelsnickare i Gävle. Väggklockan och det ostindiska porslinet pryder som tidigare väggen över byrån. På byrån står rosenthalurnan med tre guldfärgade bockhuvuden och ett gustafsbergsfat på hög fot, nr 83, förvärvat 1925.
Foto: Evald Wiberg.

tande värde, många rariteter och flera från en epok då tysk krigskonst ansågs stor. Arbete pågår med att sortera ut vad som lämpar sig i bokhyllan i nya mässen, vad som skall till Krigsarkivet och vad som skall säljas.

Inventarierna i vår mäss överfördes i huvudsak till regementets ägo vid kårsammanslagningen, men vissa kvarstod i Kassans ägo. Var blev då alla dess tillhörigheter av?

Vid extra allmänt möte 1993-11-01 fattade F. d. Regoffkårens enskilda kassa (EK), som den då hette, beslut om att överlåta inventarier och tillgångar till stiftelsen "Sällskapet Hälsinge Regemente" vars ändamål är att

äga och till framtiden bevara Hälsinge regementes soldathem med kyrka samt att tillvarataga vid regementet anställdas och f. d anställdas intresse av att bevara byggnader och kamratskap.

Bordspendylen och kandelabrarna ur Hjertströmska arvet som en gång stod på spiselhyllan i samlingsrummet är som så många gånger förr något skadade och förvaras t. v. i stora ekkistan från Mohed som vi ställt på nedre våningen i sällskapets lokaler.

Minnestavlan över "Helsingesoldater som burit medalj för tapperhet i fält" med 41 medaljer är uppsatt över öppna spisen i nya mässen.

Bilderna i anslutning till artikeln visar hur några av våra gamla inventarier tillsammans med f. d. "regementsägda" i mässarna och sådana som ägdes av kompaniofficerarnas föreningar hamnat i den nya miljön. Konstsamlingen fick ett annat värde när vi kunde samla tavlor från alla mässar och soldathemmet samt gallra i beståndet.

Sällskapet har i sin tur deponerat vissa av våra f. d. inventarier i regementschefens tjänsterum. Fajansbordet med två stolar från den gustavianska gruppen, bordet från minnesrummet, sju karmstolar från minnesrummet och en av malmkronorna från salongerna samt fem av porträtten från mässen. Porträtt från gamla mässen finns på ytterligare några tjänsterum. Om de är deponerade eller övergått i annans ägo vet författaren i skrivande stund ej.

Leif Larsson

Sällskapet "gamla" Hälsingeunderofficerare

Sällskapet bildades av Helmer Nygren 1969, med hjälp av Rickard Sjöström, Harald Fahlgren och Harry Dahlgren. I dag finns bara Helmer Nygren och Rickard Sjöström kvar av de som bildade sällskapet.

När Gästrikebrigaden och utbildningen lades ned och högskolan tog över kasernområdet uppstod frågan om sällskapet skulle leva vidare. Mässlokalen, den naturliga samlingsplatsen för årsmöten och träffar, försvann och fortsatt verksamhet syntes oklar. Men sällskapet lever vidare.

1994 fyllde sällskapet 25 år och verksamheten fortsätter i något blygsammare skala. Sällskapet träffas några gånger per år och håller ett årsmöte varje år då Gösta Nilsson, Arthur Andersson och Ingemar Stenberg, samtliga f d musiker vid regementet, underhåller med musik till den efterföljande dansen.

Sällskapet har i dag drygt 50 medlemmar av vilka Helmer Nygren och Martin Lundbäck är hedersmedlemmar.

Nuvarande styrelsen utgörs av: ordf Lennart Sohl, sekr Per Enar Hammarstrand, kassör Kenneth Lundström, styrelseledamot Gösta Nilsson, mässdirektris Ulla Gotthold, revisor Anniemo Näslund, medersättare Ove Sundell, valberedning Roland Näslund och Gunnar Kvist.

Lennart Sohl

NCC

NCC bygger allt överallt
genom en rikstäckande organisation

I Gästrikland och Älvkarleby kommun är vi lokalt representerade och har kontor i Gävle

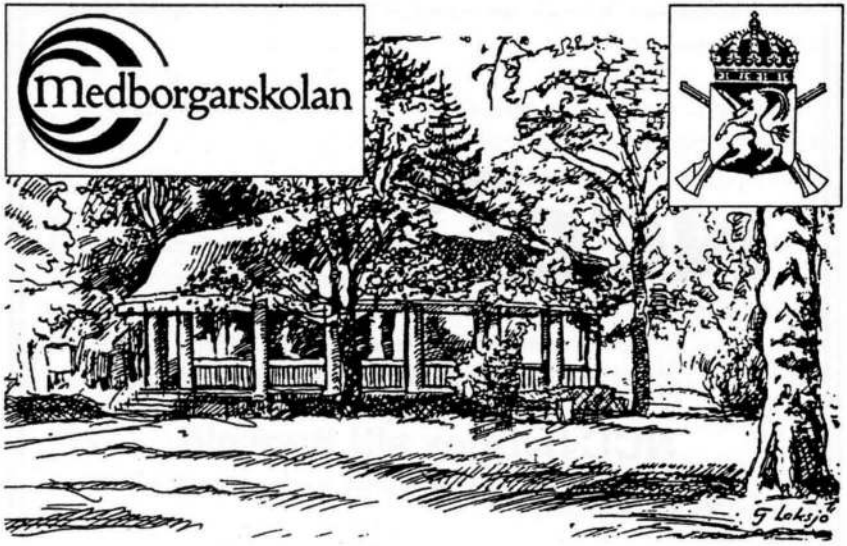
Vi utför alla uppdrag stora som små

Mark och Anläggning
Arbetschef Bertil Leidstedt

Asfaltbeläggningar
Arbetschef Kenneth Storm

Hus
Arbetschef Göran Sahlberg

Vi finns på Marielundsvägen 2,
803 22 Gävle
Tel 026-51 58 70

Musik i Regementsparken

SOMMAREN 1996

SÖNDAG	19 maj	15.30	Gjövik Bykorps, Norge
TORSDAG	23 maj	19.30	Norrsundets musikkår
ONSDAG	29 maj	19.30	Valbo musikkår
SÖNDAG	2 juni	16.00	Arméns musikkår
TORSDAG	6 juni	19.30	SiGHstinska Kapellet, Uppsala
TORSDAG	13 juni	19.30	Flygvapnets Hemvärnsmusikkår, Gävle
TORSDAG	20 juni	19.30	Missionskyrkans musikkår, Sandviken
TORSDAG	27 juni	19.30	Messingsorkestern Kaptenerna, Sandviken
TORSDAG	8 augusti	19.00	Arméns musikkår Norrland
TORSDAG	15 augusti	19.00	Hälsinge regementes musikkår
TORSDAG	22 augusti	19.00	Bomhus-oktetten
TORSDAG	29 augusti	19.00	Bay City Seven (f d Stompers)

Reservlokal vid dåligt väder för premiärkonserten Exercishuset.
För övriga konserter Högskolan.

MUSIK I REGEMENTSPARKEN 1996

Den tolfte årgången av vår konsertserie i den anrika Regementsparken har genomförts. Tolv konserter per år minst har vi nu haft länge. Det är tre gånger så många, som när vi började 1985. Blåsmusikernas stora intresse av att få spela i den för blåsmusik idealiska miljön har gjort att serien så att säga vuxit av sig själv. Men med en konsert i veckan räcker inte sommaren till för flera konserter.

Premiären med den norska musikkåren i den för året renoverade dansbanan var ett återgäldande av Valbo musikkårs besök i Gjövik 1995. Att konserten förlades till eftermiddagen berodde på att kungaparet i samband med Gävle 550-årsjubileum just då besökte staden och dess högskola, som övertagit I 14:s kaserner. Av säkerhetsskäl fick allmänheten då inte komma in på högskoleområdet och då kunde den i stället lyssna på musik i Regementsparken, medan den väntade på att kungligheterna skulle komma ut igen.

Lite speciellt med nästa konsert var att vi som värd denna gång hade lyckats engagera en av den aktuella musikkårens tidigare dirigenter, nämligen Lars Granberg. Denne kunde alltså sakkunnigt presentera det som spelades och fick även överta taktpinnen i extranumret. Han är numera rektor för en folkhögskola i grannskapet.

På grund av att dansbanan nästa torsdag var bokad för ett annat evenemang måste vi då spela på onsdagen. Otur hade den musikkåren också med vädret, grått, fuktigt och kyligt väder gjorde att den valde att flytta in på högskolan, eftersom dess nya, flotta aula tursamt nog var ledig. Konserten kunde avnjutas under mycket behagliga förhållanden. Värd var högskolans informationschef, f d informationschefen och majoren vid I 14 Lars Söderberg.

Ännu en avvikelse från torsdagsregeln blev det, när den stora attraktionen Arméns musikkår från Strängnäs framträdde. Den spelade i Regementsparken en söndagseftermiddag efter att två timmar innan ha gjort en bejublad figurativ uppvisning på Stortorget. Men konserten i Regementsparken blev inte mindre bejublad med bl a trumsalut och dubbla extranummer. Musikkåren avslutade med nationalsången i vilken publiken stämde in med sång. En förtätad stämning spreds bland den månghundrahövdade publiken. Major Staffan Åhs stod för värdskapet och blommor till dirigenten Mats Janhagen överlämnades av en av förra årets musiksoldater i kåren, nämligen Susanna Lindahl från Gävle, ett ömsesidigt glatt återseende.

Torsdagen efter råkade vara Sveriges nationaldag. Då blev det en mycket annorlunda musik. Då kom nämligen 350-årsjubilerande Gästrike-Hälsinge nations studentorkester från Uppsala universitet. Den togs emot av

högskolans prorektor Edward Nordlander, vilken var märkbart road av uppdraget. Han hade flera kontakter i orkestern. Den innehöll bl a fyra docenter och tre doktorer. Eftersom orkestern är ett storband blev det förstås en hel del jazz i programmet.

Efter detta studentikosa inslag blev det åter militära klanger veckan därpå. Då kom vår egen suveräna hemvärnsmusikkår, som just kommit hem från ännu en uppskattad högvaktsspelning i Stockholm. Den hade tur med vädret och fick således en stor och tacksam publik. Regementschefen själv, överste Tomas Bornestaf, hälsade välkommen och avtackade musikkåren.

Sandvikenkåren, som spelade dagen före midsommarafton, medförde två kvinnliga solister, en på flöjt och en musicalsångerska. Dåligt väder tvingade tyvärr till inomhusspelning. Lyckligtvis var högskolans aula ledig. Den ligger ju också alldeles intill dansbanan.

Bland övriga musikkårer, som alltså inte spelat när detta skrivs (den 20 juni 1996), kan nämnas att Arméns musikkår Norrland, som gästar Gävle under den s k cityfestivalen, bl a kommer att göra sitt figurativa program på Stortorget, innan den fortsätter till Regementsparken.

Den historiska händelse, som återsamlingen av Kungl Hälsinge regementes musikkår efter 39 år utgör, behandlas på annat ställe i Bocken. Därför berörs inte den konserten här.

Finalkonserten blir i år med vårt enormt populära tradjazzband. Dess konserter brukar alltid sluta med dans. I år kan den trådas på ett nyslipat och nypolerat parkettgolv. Det bandet spelar där i år för tionde gången. Det har aldrig behövt flytta inomhus på grund av dåligt väder. Deras spelning i parken och det folkliv, som då uppstår, har skildrats i versform i 1993 års Bocken av en av stadens verkliga kulturpersonligheter, Ludvig Maklig, i dikten "Jazz i Regementsparken". Lokalpressen har ibland uppgett publiksiffror på ett tusen personer vid dessa tillfällen.

Ingvar Pira

EN DAG MED
KUNGL. HÄLSINGE REGEMENTES MUSIKKÅR

Konsert i Regementsparken, Gävle, den 15 aug. 1996

En tanke blev verklighet

För något år sedan besöktes Gävle av Odd Fellow-orkestern "Gyllene Skorpan" från Stockholm. I orkestern medverkade några f. d. Gävlemusiker (Hälsinge regementes musikkår). Vi kom bland annat att tala om "tänk vad roligt det skulle vara att träffas efter så många år med alla som finns kvar av musikkåren". Jag kunde inte släppa tanken på detta.

Dag efter dag dök tanken upp "tänk om. . ." Efter några veckor talade jag med några musikvänner som blev lika "tända" på tanken. Gamla fotografier av kåren letades fram. Jag hittade ett från 1940-talet. Hur många lever av dessa och var i Sverige finns de?

Det blev ett drygt arbete att hitta alla telefonnummer och adresser, men det lyckades. Vi fick ihop cirka 30 spelklara musiker (musikkåren bestod av 25 musiker varav 5 var elever) samt några som slutat spela men kunde vara närvarande ändå.

De flesta kom från landets symfoniorkestrar, operan, militärmusikkårer m m.

Anmälningsblanketter skickades ut, konsertdag i Regementsparken bestämdes, uniformsfrågan ordnades, mat och festfrågan fick sin lösning, program med verk av gamla Gävlekompositörer tillhörande musikkåren fastställdes, noter anskaffades och nödvändiga instrument inlånades. Intresset blev hundraprocentigt.

Många har varit till stor hjälp i förberedelserna; företrädare för Hälsinge regemente, Musik Gävleborg, Medborgarskolan, dirigenten Gösta Nilsson, Kulturskolan och hemvärnsmusikkåren, som lånade oss instrument, med flera.

För att förstärka instrumentgrupper anlitade vi tre söner till musikkårens musiker och en fjärde var konsertens konferencier.

Att presentera var och en i musikkåren skulle ta alltför stort utrymme, men vi kan notera att den äldste deltagande musikern vid konserten var musikelev vid Hälsinge regementes musikkår i mitten av 1920-talet.

Om vi ser tillbaka på hur den "stora dagen" fungerade kan vi konstatera att allting klaffade så perfekt vi hade önskat. Kaffe och smörgås klockan 09.30 samt utprovning av uniformer. Därefter visades gamla I 14-kaserner vilka nu är högskola. Lunch i högskolans matsal varefter repetitionen började klockan 13.15. Eftersom det i stort sett bara var "proffs" blev det nästan endast "genomspelning". Klockan 18.00 blev det gruppfotografering och

BESÄTTNINGSLISTA I 14 MUSIKKÅR 15 AUGUSTI 1996

Från vänster: Ingemar Stenberg (klarinett), Bengt Hedbom (trumpet), Thord Hallgren (klarinett), Lars Hesselgren (trumpet), Erik Larsson (horn), Kaj Landqvist (trumpet), Bengt Svensson (trombone/basun), Erik Lind (klarinett), Nils Berger (slagverk), Åke Larsson (klarinett), Birger Askebark (trombone/basun), Gert Skogh (slagverk), Stig Hedbom (flöjt), Sture Källberg (baryton), Erik Åkerlund (trumpet), Åke Hedbom (tuba), Gösta Nilsson (dirigent), Sune Berving (horn), Thord Stenberg (tuba), Sölve Kingstedt (klarinett), Torsten Åström (tuba), Bernt Edel (trumpet), Mats Hjelm (slagverk), Stefan Lundqvist (klarinett), Arthur Andersson (trumpet), Gunnar Wennberg (horn), Roland Odernäs (klarinett), Ingvar Hansson (trombone/basun), Allan Gustavsson (horn), Mikael Nilsson (trombone/basun), Arne Nordfeldt (trombone/basun).

Musikkåren uppställd framför den forna musikkasernen, numera museum. Foto: Evald Wiberg.

visning av vår gamla repetitionslokal, vilken numera är museum.

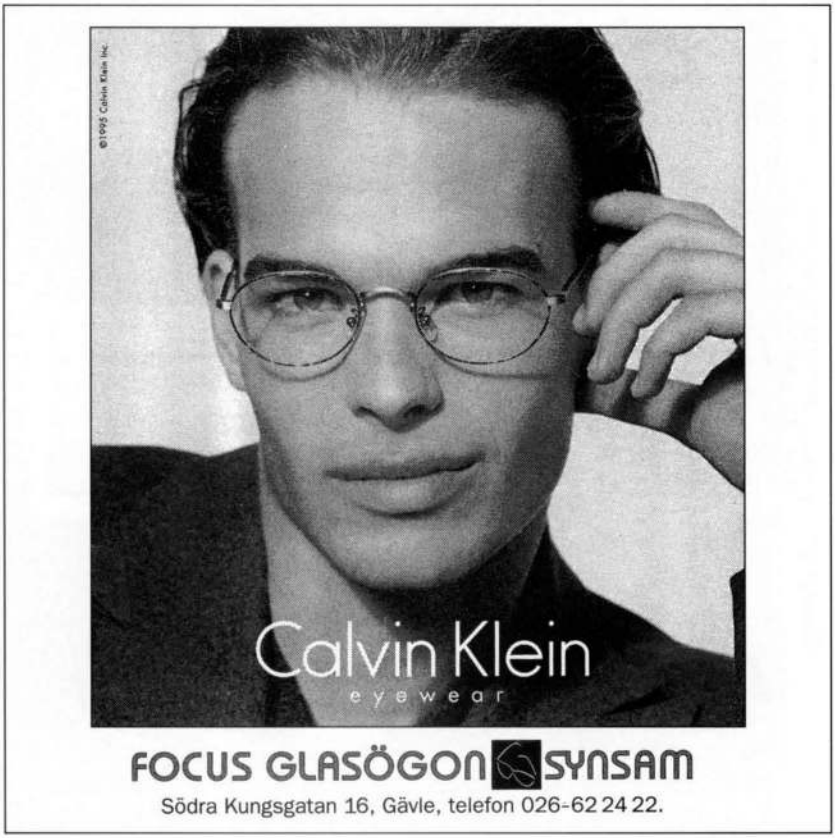
Klockan 19.00 genomfördes konserten till mycken stor belåtenhet. Publiken var den största som någonsin lyssnat på en konsert i Regementsparken.

Det är kanske unikt att idag få höra tapto spelas av en musikkår med appeller samt sex trumslagare. Det blev naturligtvis extranummer och vad ville publiken höra? Jo, repris på taptot.

Efter konserten samlades vi till fest i Soldathemmet där glädjen stod högt i tak. Gamla minnen ventilerades: "Kommer Du ihåg då, och då och. . .".

Slutomdömet blev att en lyckad och oförglömlig dag var till ända.

Arthur Andersson

HEMVÄRNSMUSIKEN INOM GÄVLEBORGS FÖRSVARSOMRÅDE

Gävle hemvärns musikkår under ledning av musikkapten Hilmer Kadesten spelar vid Silvanum den 28 april 1974 i samband med öppnandet av regementets jubileumsutställning. Foto: K Björkenstam.

Musik har alltid spelat en stor roll i militära sammanhang. Redan i antiken använde man musikinstrument i strid. De användes i huvudsak för att, genom olika signalsystem, kalla till samling, reträtt, anfall o s v. När så instrumenten utvecklades bildades militärmusikkårer som då i första hand hade till uppgift att spela vid högtidliga ceremonier. En ansträngande manöver avslutades ofta med att musikkåren stod i närheten av kasernerna och gjorde de sista metrarna lite lättare genom glättiga eller pampiga tongångar från musikkåren.

Senare utvecklade de flesta musikkårerna ett dansband inom sin organisation som spelade på regementets *egen* dansbana. (Jo – de flesta regementen hade en egen dansbana på den tiden). Glenn Millers och Tommy Dorseys musik var då stilbildande över hela världen. Storband alltså!

När så hemvärnet bildades var det naturligt att också hemvärnet skulle ha egna musikkårer. 1940 räknas som hemvärnsmusikkårernas födelseår. Då startade dalaspelmannen Olof Gudmundsson en hemvärnsmusikkår i Lek-

sand. Sedan gick det raskt framåt. Under de närmaste åren bildades hemvärnsmusikkårer i Sandviken, Göteborg, Borlänge, Stockholm och Lund för att bara nämna några. I dag finns cirka 35 hemvärnsmusikkårer i Sverige.

Hemvärnsmusikkåren i Gävle är av betydligt yngre datum. Den bildades 1971. Stommen hämtades från Bomhus musikkår som startade 1916. I den skepnaden uppträder också idag stora delar av hemvärnets musikkår i Gävle. Varje försvarsområde skall ha en egen hemvärnsmusikkår. Vissa försvarsområden har flera musikkårer.

Vår musikkår består av cirka 50 musiker varav en stor del är "tjejer". Rekryteringsbasen är bl a kommunala musikskolan i Gävle och på senare tid även Arméns musikkår (AMK) och Arméns musikkår Norrland (AMN). Från början var det självklart marscher som spelades men idag har kåren en mycket stor och varierande repertoar. Kåren är skyldig att spela "tjänstemusik" som är fastställd av vår försvarsområdesbefälhavare. Kåren skall spela vid minst tio tillfällen och då erhåller musikerna hemvärnsförmåner precis som alla andra hemvärnsmän. Vi får inte glömma bort att medlemmarna i musikkåren är hemvärnsmän/-kvinnor med hemvärnskontrakt som skall fullgöras.

Hur kan då ett musikår se ut för vår musikkår?

Om vi tar det senaste året, 95/96, som exempel, så såg det ut så här (ett axplock):

1. Den stora begivenheten kom direkt efter semestrarna. Spel vid högvaktsavlösningen på Kungliga slottet i Stockholm 23–24/9 -95. Detta är en av höjdpunkterna för musikkåren. Den föregås av intensiv träning både musikaliskt och exercismässigt. Kårens förre flottiljtrumslagare Malin Wahlund var en av flera som bidrog med kunskaper i högvaktsexercisens svåra konst.

   Uppspelning för musikdirektör från Försvarsmusikcentrum i Strängnäs (FöMusC) var redan avklarad. Varje musikkår *måste* spela upp för någon musikdirektör från FöMusC för att få spela vid högvakten. Det skall ju vara klass på musikkåren, när den visar upp sig på slottet.

   Vår musikkår klarade provet galant.

   Vid vaktavlösningen den 23/9 var jag själv på plats och kunde snabbt konstatera att vår musikkår tillhör den allra yppersta eliten av hemvärnsmusikkårer. Vilken stil, vilket tryck då de svängde in på yttre borggården med nya flottiljtrumslagaren Sanna Thornfors i täten. Den synen och det hörselintrycket glömmer jag aldrig!!

   Efter framträdandet fick kåren högsta beröm av Olle Hermansen från FöMusC. Det kändes bra – ja t o m mycket bra.
2. SJ World Cup i Ljusdal, 28/10 -95.

   Där förgyllde musikkåren VIP-gästers och andra gästers ankomst med spel till Ljusdals station. Därefter tågade musikkåren och gäster till kommunens hus där invigningen ägde rum.

Gävle hemvärns musikkår konserterar på Armémusei gård i Stockholm före högvaktens avmarsch en höstdag 1983. Hemvärnstrumslagare: Leif Hållander. Foto: K. Björkenstam.

Rent musikaliskt var det kanske ingen "höjdare" för musikkåren men jag kan garantera att arrangören och gästerna var mycket nöjda med dess insats. Vi fick en stående inbjudan att komma tillbaka hösten -96.

3. Den andra "höjdaren", enligt mitt sätt att se det, var vårkonserten i Polhemsskolans aula 17/3 -96. Där visade musikkåren prov på sin stora och varierande repertoar.
   Ur konserten kan nämnas "Italia", en konsertmarsch av Sam Rydberg. Beatlesmusik spelades liksom en svit av Per Lundqvist som heter "Svenska bilder". Konsert för trumpet av Haydn med vår duktige trumpetare Niklas Skoglund. Sedan konsert nr tre för valthorn av Mozart där nuvarande dirigenten sedan 1992 Tommy Larsson var solist, en "höjdare". Konserten avslutades med Hälsinge flygflottiljs marsch. Den är mera känd som "When the saints go marching in". En klassiker i marschtakt.
   En härlig musikupplevelse som alla musikvänner av denna typ av musik älskade. Får vi be om en upprepning våren -97?

4. Återigen högvaktsspelning 8–9/6 -96. Detta var ett bevis på musikkårens höga klass. Utan minsta tvekan från FöMusC fick vår musikkår uppgiften att spela en *extra* högvakt under 1996. Det blev förhinder för den ordinarie musikkåren och då kallade man in vår musikkår med *mycket* kort varsel. Ansvariga visste att vi skulle klara av detta. Vi gjorde det *igen.* Denna högvaktsspelning blev om möjligt ännu bättre än hösten -95 trots minimala förberedelser. Vi börjar bli rutinerade – även på det exercismässiga området.

Utöver dessa uppräknade pärlor har musikkåren utfört parader i Gävle, uppvaktat kungen då han invigde Gävle 550 år samt spelat vid "havsveckan i Gävle" detta jubileumsår.

Försvarsområdesbefälhavaren är stolt över sin musikkår. Gävle kan vara mycket stolt över denna fina musikkår som för de stolta militärmusiktraditionerna vidare i vår stad.

Från 1/7 -93 framträder musikkåren i flygvapnets uniform och heter numera Flygvapnets hemvärnsmusikkår Gävle. Detta namnbyte förändrar ingenting förutom uniformen. Det är samma skickliga musikkår som förut och den är vår.

Gunnar Åkerlund

REGEMENTSMUSEETS SAMLINGAR

Kungastolen och minnen i samband med denna

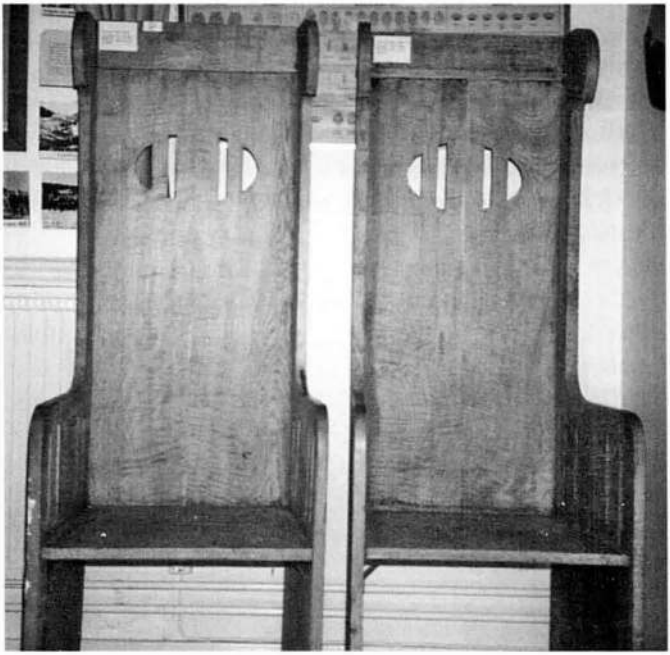

Foto: Evald Wiberg.

Minnen nedtecknade av framlidne underofficeren vid Kungl Hälsinge regemente Knut Strömberg, i aktiv tjänst vid regementets 300-årsjubileum.

"I regementsmuseets samlingar finns två stolar tillverkade av personal vid regementets snickeriverkstad år 1924 avsedda för Hans Majestät Konungen Gustav V och hans gemål vid kungabesöket i samband med Kungl Hälsinge regementes 300-årsjubileum.

Jubiléet firades lördagen den 12 juli 1924.

Till jubiléet kom konungen utan sin gemål varvid bara den ena stolen kom till användning. Konungens stol placerades på regementets dansbana mitt emot den talarstol där ärkebiskop Nathan Söderblom höll sitt tal. Konungen satt i nämnda stol med sin stab placerad på ömse sidor.

Vid jubileumshögtiden var många prominenta gäster inbjudna av vilka kan nämnas förutom ärkebiskopen, landshövdingarna Rydin och Lybeck, arméfördelningschefen Hamilton, pensionerade översten Fock.

Andra förnämligheter var brukspatron Magnusson, disponent Göransson, Sandvikens jernverk, kanslirådet Söderhjelm, Tolvfors, m fl.

Borgmästarinnan Anna Berggren dekorerades med medalj för att hon bringat fyra söner till världen, alla då officerare, som dagen till ära paraderade med regementets fanor på kullen vid minnesstenen i Regementsparken.

Vid jubiléet intogs gemensam middag i regementets matsal varvid konungen trivdes så bra att han lär ha yttrat "vi sitter allt en cigarr till".

Underofficerskåren bjöd på middag på fredag, stor supé på lördag och frukost på söndag för långväga gäster. För att klara detta ekonomiskt hade underofficerskåren sparat i två år, sergeanterna 2 kr i månaden och fanjunkarna 3 kr månaden."

Östen Andersson

Trumpetfana för Hälsinge regemente

Foto: Evald Wiberg.

På regementets museum förvaras de trumpetfanor som 1941 togs i bruk av regementets musikkår. Utseende: på duk fyrstyckad i svart och vitt landskapet Hälsinglands vapenbild, den gyllene bocken. Duk av sidenkypert och sidendamast med intarsia och broderi. Höjd: 50 cm. Bredd: 55,5 cm.

Fyra trumpetfanor utfördes 1941 i Einar J:son Kedjas ateljé i Stockholm. Kedja, född 1907 och som avled för ett par år sedan, var en av vårt lands förnämsta framställare av fanor m m för Försvarsmakten. De flesta av Kedjas fanor tillkom under andra världskrigets beredskapsår. Han drev då tillsammans med sin hustru en egen firma.

Samtidigt med trumpetfanorna tillverkades också ett antal notställsdukar av likartat utseende och format som trumpetfanorna.

K Björkenstam

OFFICERARE I KOMMUNALPOLITIK

I och med den parlamentariska demokratins genombrott i Sverige under 1900-talet engagerades människor ur alla samhällsklasser och yrkesgrupper i politiskt arbete på olika plan. Man brukar i detta sammanhang tala om en struktur bestående av kommunal-, landstingskommunal – (i viss mån även läns-) och riksdagspolitik. Det fanns dock under ganska lång tid vissa yrken som av olika skäl (bl a lagstiftning) var utestängda från politiskt arbete. En av dessa grupper var yrkesmilitärerna. Detta förhållande medförde ett visst främlingsskap mellan yrkesmilitärerna och den kommun/stad där de var verksamma vid sitt förband. Det är möjligt att goda skäl låg bakom den dåtida synen på förhållandet mellan yrkesmilitärer och politik, men det måste också anses som märkligt att man i vissa städer (Boden, Skövde o s v) med ett förhållandevis stort antal yrkesmilitärer helt saknade representanter för dessa i t ex kommunfullmäktige/stadsfullmäktige.

Gävle kommunfullmäktige sammanträder i solennitetssalen i Gävle stadshus.

Foto: Kurt Elfström.

Numera finns det dock inga hinder för yrkesmilitärerna att engagera sig i politiskt arbete. I Gävle kommun har under åren ett antal yrkesmilitärer in-

nehaft och innehar kommunpolitiska förtroendeuppdrag. Jag har här nedan försökt mig på en sammanställning av dessa personer och deras respektive uppdrag.

Namn:	**Uppdrag bl a inom:**
Hans Blomqvist	Skolstyrelsen
Rolf Dahlström	Skolstyrelsen
Knut Eliasson	Polisnämnden, Idrottsnämnden, Lönenämnden, Räddningsnämnden
Claes Gotthold	Skolstyrelsen
Krister Jönsson	KF, KS, Byggnadsnämnden, Räddningsnämnden
Ulf Laurén	KF, Byggnadsnämnden, Hälsovårdsnämnden, Fastighetsnämnden, Tekniska nämnden
Bengt Nilsson	KF, Fritidsnämnden
Ove Sundell	Byggnadsnämnden, Hamnstyrelsen, Gävle Lagerhus AB
Per Söderblom	Byggnadsnämnden (Älvkarleby kommun)
Rune Wiebe	KF, Fastighetsnämnden, Byggnadsnämnden, Plan- och byggnadsberedningen, Gatunämnden, Gästrike Avfallsbolag
Staffan Åhs	Energistyrelsen

Anm: KF = Kommunfullmäktige, KS = Kommunstyrelsen.

Sammanställningen här ovan gör inte anspråk på att vara fullständig. Jag avser att gå igenom Gävle kommuns arkiv och återkomma om något intressant står att finna där om äldre tider. Redaktionen för Bocken mottager även tacksamt upplysningar i ärendet från läsekretsen.

Efter att i cirka 20 år innehaft kommunala förtroendeuppdrag anser jag mig i all ödmjukhet ha gjort en del erfarenheter värda att delge läsarna. För det första kan man konstatera att "vanligt folk" blir rätt förvånade när man i olika politiska sammanhang anger sitt yrke. Uppenbarligen finns alltjämt en viss mystik runt militäryrket, en att vi ingår i ett för många förborgat skikt av det svenska samhället. I de flesta fall har jag även kunnat konstatera att vi yrkesmilitärer åtnjuter respekt samt har rykte om oss att vara duktiga ledare och allmänt hyggliga och renhåriga personer, egenskaper som för övrigt numera är att betrakta som bristvaror inom vissa delar av politikerkåren!

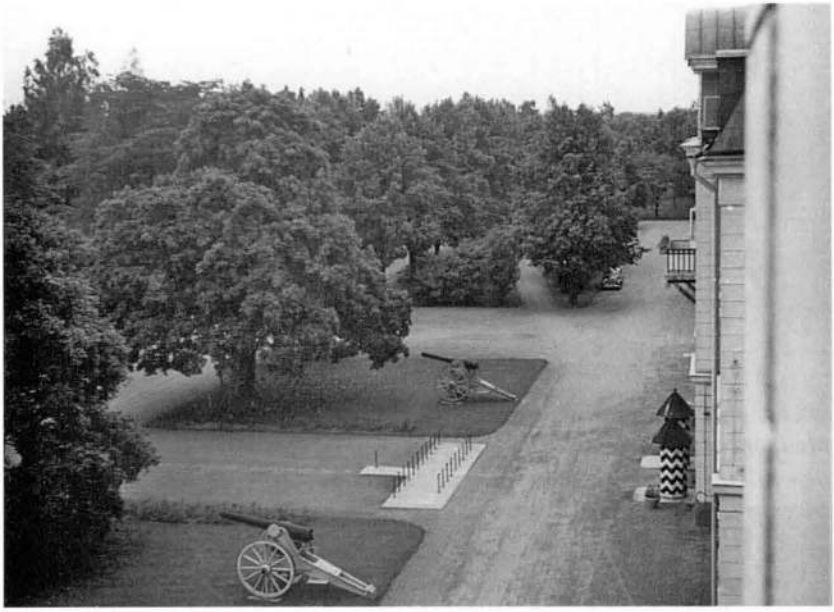
Jag tror vidare att vi yrkesmilitärer har väldigt mycket att ge inom politiken på olika nivåer. Det är därför beklagligt att det fortfarande är relativt få av oss som ägnar sig åt denna mycket viktiga samhällsinsats.

Ulf Laurén

UR ETT GAMMALT FOTOALBUM

Detta är tänkt vara en återkommande rubrik. Där inte annat sägs är fotografierna tagna av redaktören för Bocken, Knut Björkenstam.

Kasernvyer från 1950-talet

Framför kanslihuset mot Regementsparken. Observera de två vaktkurarna. De fanns kvar till början av 1970-talet.

Kaserngården sedd från B-kasernens östra trapphus.

Regementets dag på Mohed den 12/9 1954

Med fanvakten i täten marscherar regementet upp på den gamla exercisheden, allt medan musikkåren spelar. Regementstrumslagaren heter Arne Ask.

Eldsprutan demonstreras.

Överfurir Åke Wiklund i spetsen för kärrkolonnen.

Byte av inskrivningschef i februari 1956

Avgående chefen (t. h.), överstelöjtnant Knut Björkenstam, lämnar över till sin efterträdare, major Arne Dyberg.

Livkompaniet övar i Öregrundstrakten den 13/8–18/8 1956

Kadett Folke Nilsson i samspråk med fr. v. befälseleverna Edvinsson, Modén, Wallberg och Fröberg.

Befälsskola skytte ur Livkompaniet den 16/10 1956

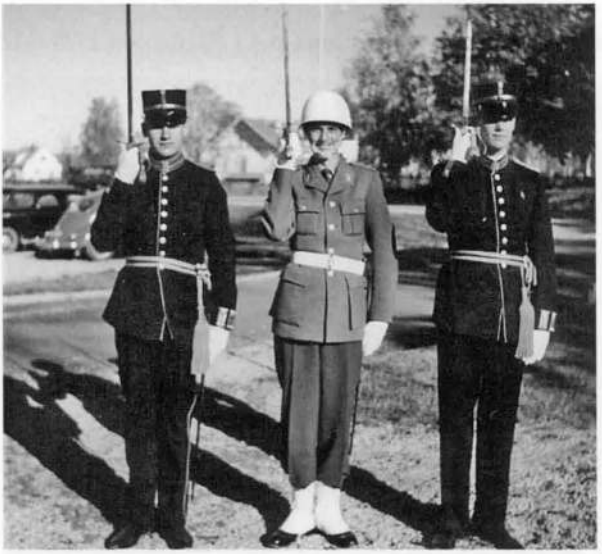
Löjtnant Rune Sundler leder skjutning vid Myrängsdungen.

Med 7. kompaniet i Mohed den 12/9 1958

Kompanichefen, kapten Rune Ericsson, och löjtnant Georg Hellström.

Minnessten vid Alfta kyrka avtäcks den 2/10 1960

Tre kurs- och regementskamrater saluterar. Fr. v. nyutnämnda fänrikarna Evert Danielsson, Knut Björkenstam och Karl-Evert Blom. Vid ceremonien förde de regementets gamla, nya och kamratföreningens fana.

Livkompaniet på skjutbanan den 10/7 1962

Lunchande befäl (maten kördes ut med häst och vagn!). Fr. v. fänrik Knut Björkenstam, löjtnant Sten Wiberg, kadett Broman, furir Östen Andersson, fanjunkarna Hilding Lindström och Tore Sörquist, furir Sune Fors.

Befästningsbygge med 7. kompaniet i Färila den 27/8–31/8 1962

Experten på gjutning, fanjunkare Karl-Gunnar Nässert, i samtal med löjtnant Sven Åkerman. I bakgrunden till vänster ses furir Eric Thimper.

Officerskårens Lille-Jul den 20/12 1963

Vissa övningar genomförs i gymnastiksalen. Fr. v. kaptenerna Urban Gjerulf, Olle Barkander, Jan Måhlén och Hans-Olof Trång, överstelöjtnant Nils Hjelmström.

Regementets dag den 7/6 1964

Förbimarsch för regementschefen, överste Axel Henriksson. T. h. kapten Birger Stålmarck.

Med 3. kompaniet i Bovik den 20/7–24/7 1964

Utspisning i det fria. Fr. v. rustmästare Olle Försäter, vpl sergeanterna Svesse och Hägg, furirerna Leif Lindeberg och Leif Hållander.

Officersfältövning i Sälen den 27/3–2/4 1966

Överstelöjtnant Per-Hugo Winberg (t.v.) och major Jan Wickbom.

Vi utför

Elinstallationer och leveranser inom
Hög och lågspänning
Kraft
Belysning
Värme
Energi

Instrumentmontage och leveranser inom
Process
Energi
Vatten
Avlopp
Styr o Regler

Konstruktion och leveranser inom
Automation
Processreglering
Instrumentering
Elkraftsystem
Elprojektering
Styr o Regler

Teleinstallationer och leveranser inom
Inbrottslarm
Överfallslarm
Driftlarm
Brandlarm
Trygghetslarm
Passagekontrollsystem
Tidredovisningssystem
Ljudanläggningar
Fiberoptik
Datanät
Tv Bevakning

Service och Idrifttagning inom
Högspänningsställverk
Lågspänningsställverk
Revisionskontroll
Kondensatorbatterier
Hjälpkraft
Hissar
Pumpar
HF-utrustning
Styrutrustning
samt allt inom El, Tele
Jour - Beredskap

ANLITA **EM** *ELEKTRO-MONTAGE AB* FÖR SÄKERHETS SKULL

Vi utreder, offererar, projekterar, konstruerar, installerar, idriftsätter samt utför service.
Vill Ni veta mera ring EM på telefon

Sandviken	026-27 71 00	**Hofors**	0290-218 05		
Avesta	0226-591 80	**Ljusdal**	0651-124 00	**Säter**	0225-502 24
Borlänge	0243-810 20	**Ludvika**	0240-139 10	**Söderhamn**	0270-130 40
Gimo	0173-405 35	**Mora**	0250-160 65	**Uppsala**	018-10 33 80
Gävle	026-14 83 40	**Stockholm**	08-644 00 60	**Västerås**	021-10 24 00

eio

EM ELEKTRO-MONTAGE

SLF

Många förstår sig på bilar,
men vem förstår dig?
Vi har bilförsäkring för
människor.

Länsförsäkringar Gävleborg

Huvudkontor:
N. Strandgatan 29
Box 206
801 03 Gävle
tel 026-14 75 00

HÄLSINGE REGEMENTES KAMRATFÖRENINGS VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR 1994/95

Styrelsen för Hälsinge Regementes Kamratförening får härmed avgiva följande berättelse över verksamheten 1994/95.

Hedersledamöter:	General Curt Göransson	
	Generallöjtnant Nils Sköld	
	Överste 1 Allan Månsson	
	Överste 1 Carl-Henrik Gåsste	
	Hemmansägare Einar Berlin	
	Kapten Helmer Nygren	
	Överste 1 Ingmar Arnhall	
	Överste 1 Karl-Evert Englund	
		Mandattid
Ordförande:	Folke Ekstedt t o m 950420	1994/95
- " -	Tomas Bornestaf fr o m 950421	
Vice ordförande:	Erik Persson	1995/96
Sekreterare:	Östen Andersson	1994/95
Kassör:	Peder Knutsson, avliden 950805	1994/95
- " -	Kurt Kvist fr o m 951019	1995/96
Ledamöter:	Knut Björkenstam	1994/95
	Ingvar Pira	1994/95
	Ulf Laurén	1994/95
	Thorsten Åstrand	1995/96
	Martin Lundbäck	1995/96
	Gustaf Åsberg	1995/96
	Ingemar Andénius	1995/96
VU:	Folke Ekstedt t o m 950420	
	Tomas Bornestaf fr o m 950421	
	Erik Persson	
	Östen Andersson	
	Peder Knutsson	
	Ulf Laurén	
	Knut Björkenstam	
Revisorer:	Knut Eliasson	1994/95
	Kurt Kvist	1994/95
Revisorssuppleanter:	Edvard Jonsson	1994/95
	Lars Ljungkvist	1994/95
Kommitté för valberedning:	Björn Ellebo, sammankallande	1995/96
	Eric Åkerlund	1995/95
	Lennart Sohl	1995/96

Redaktionskommitté	Erik Persson	1994/95
för årsskriften Bocken:	Peder Knutsson	1994/95
	Björn Ellebo	1994/95
	Knut Björkenstam	1994/95

Medlemmar den 31 december 1995: 271

Bocken: Boken Bocken utgavs inte under 1994 utan ersattes av boken "Så levde man på Kungsbäck". Boken tillkom under redaktion av Knut Björkenstam. Boken speglar livet på regementet under Gävleåren med tyngdpunkten på decennierna efter andra världskrigets beredskapsår. Boken har blivit mycket uppskattad. Den tilldelades alla medlemmarna i Kamratföreningen och den har sålts i många exemplar genom bokhandlare på orten och andra ute i landet.

Avslutning: Den 20 maj genomfördes en lyckad besöksdag för främst medlemmarna i I 14 S. På programmet stod bland annat visning av Regementets nya lokaler och Högskolan.

Kamratföreningen bidrog till anskaffandet av I 14 S fana och som överlämnades vid en fanceremoni vid I 14 S årsmöte den 30 mars 1995.

Kamratföreningen deltog i I 14 S 25-årsjubileum den 27 oktober 1995 och överlämnade då en "porto"-gåva och hedersgåvor.

Styrelsen framför att varmt tack till enskilda, organisationer och myndigheter, vilka på olika sätt bidragit till vår verksamhet.

Vi tackar även alla som på ett eller annat sätt bidragit till ökad förståelse för föreningen och dess syften att vidmakthålla och stärka samhörigheten mellan nuvarande och förutvarande "Hälsingar".

Gävle i februari 1996

Tomas Bornestaf	*Erik Persson*	*Kurt Kvist*
Ordförande	Vice ordförande	Kassör
	Östen Andersson	
	Sekreterare	

I 14 S 1994–1995

VERKSAMHETSBERÄTTELSE ÅR 1994

Ännu ett år, det tjugofjärde, har "lagts till handlingarna". I mycket är det de föregående likt, i vissa avseenden är det olikt.
Ledningen har under året haft följande sammansättning:

Klubbförare	– Knut Björkenstam
1. avlösare	– Gösta Dahl
2. avlösare	– vakant
Skrivare	– Bo L Grawe
Myntsamlare	– Jan Josephsson
Krögare	– Gunnar Hagstedt
Lösörebevarare	– Lars-Gösta Carlsson
Hemlig	– Svante Karén

Klubbföraren har under det gångna året varit medlem i moderföreningens styrelse (I 14 S har under flera år haft en representant med i denna; under flera år var det Carl Eric Engblom).

Sedan årsavgift om 50:– eller ständigt medlemskap om 500:– införts har antalet medlemmar nedgått med cirka 20 och är vid årets slut 77. Vi har även lyckats få med några yngre kamrater i vår krets, något som särskilt glädjer oss.

På våra träffar har deltagit utöver våra egna, andra intressenter, mycket tack vare skrivarens förnämliga insatser att sprida kännedom om I 14 S och vad vi står för.

I 14 S har under det gångna året stött Föreningen för den Beridna Högvakten.

I 14 S var representerat vid SMKR representantskapsmöte i mars 1994. Det var nu myntsamlarens tur att företräda oss.

Under vintern togs initiativ till samarbete med övriga "lokala" kamratföreningar i Stockholm. För detta har vi fått stort erkännande från såväl föreningarna som SMKR. Vi har informerat varandra om våra respektive aktiviteter och också besökt varandras möten. Sålunda har I 14 S varit representerat vid sammankomster med Kamratföreningen Fältjägare i Stockholm, Klubb 19 och Södra Skåningar i Stockholm.

I oktober bjöd vi in de lokala föreningarna och SMKR till ett möte i november på Militärhögskolan (MHS) för att diskutera frågor av gemensamt intresse och vad SMKR skulle kunna göra "för oss". Elva (11) föreningar hörsammade kallelsen, tyvärr ej SMKR.

Ledningen har under året hållit fyra (4) ledningssammanträden, samtliga på MHS. Sedvanligt har de börjat med härliga smörgåsar (tack lösörebeva-

raren!) nedsköljda med öl och lämpligt destillat (på ett föredömligt sätt av krögaren varierat från gång till annan). Efter förtäringen har punkter enligt utdelad dagordning bearbetats, regelmässigt med gott resultat.

Vår- och tillika årsmöte genomfördes den 14 april på MHS med 35 närvarande kamrater. Högtidstalare var SJ generaldirektör, Stig Larsson, som även är medlem i I 14 S. Regementschefen, öv 1 Hans Berndtson, hedrade oss med sin närvaro och informerade om "livet på roten".

Klubbföraren tackar Stig Larsson, GD SJ, efter dennes föredrag vid vårmötet 1994. Foto: Bo L Grawe.

Höstmöte genomfördes den 27 oktober på MHS. Talare för kvällen var öv 1 Ulf Henricsson tänkt vara. Han fick förhinder och skickade kn Hans Ekstrand, som delgav oss sina erfarenheter från den första svenska Bosnienbataljonen. Denna kväll mönstrade vi in 46 åhörare, nytt rekord! Därtill kom cirka 30 kamrater från Gotlands regementes kamratförening, Stockholmskretsen. I stället för den traditionsenliga ärtsoppan bestod kvällens förtäring av landgång med tillbehör. Det var inga, som var ledsna för det (utom möjligen myntsamlaren).

Den 14. i månaden har I 14-lunch avätits på Militärsällskapet. Deltagarantalet har något nedgått under året. Frånsett ett "mässfall" har antalet lunchgäster varierat mellan 2–6 stycken.

Drygt 20 kamrater varav några med fruar deltog i av regementet bekostad bussresa till Kungsbäck lördagen den 18 juni för att övervara den minnesceremoni, som då gick av stapeln inför regementets "omstrukturering" från och med den 1 juli. Det blev en minnesvärd dag för vilket I 14 S varmt tackar regementet och dess chef.

Vid årsmötet valdes också penninggranskare:

– Anders Bager
– Lennart Littorin

Valberedningen fick vid årsmötet följande sammansättning:

Sammankallande	– Gösta Dahl
Ledamöter	– Carl Eric Engblom
	– Lennart Kindström

Lokalavdelningen har under året varit representerad i moderföreningens styrelse genom klubbföraren. Denne har deltagit i ett av sammanträdena på regementet.

Systemet med årsavgift om 50:– eller ständigt medlemskap om 500:– fungerar sedan årsmötet 1993 tog beslut härom. Under året har en ständig medlem tillkommit. Medlemsantalet var vid årets slut 87. Det innebär i förhållande till 1994 en ökning med nio (9) medlemmar.

En medlem har under året avlidit, nämligen Olle Brogard den 19 oktober. Vid hans begravning representerades I 14 S av kapten Carl-Jonas Persson, ej vår medlem men ändå flitig deltagare vid våra träffar. Denne är styrelsemedlem i Södra Skåningarna i Stockholm, som var Olle Brogards "huvudförening". I 14 S har uppvaktat därtill berättigade kamrater under 1995: med telegram Bertil Strindberg (80) som var med och startade I 14 S; Lennart Littorin (60), Lennart Kindström (75), Stig de Berg (85), Hans Berndtson (50), Allan Månsson (80), Carl Olof Rosenius (80) som även han var med och startade I 14 S; Lars Ulfving (50), Svante Almér (50), Birger Brolin (80) samt personligen genom representanter ur ledningen Jan Josephsson (60) med bok och blommor i samband med uppvaktning i hemmet.

I 14 S har under det gångna året stött Föreningen för den Beridna Högvakten genom medlemskap i densamma.

I 14 S har stött Tempelherreordens barnverksamhet i Estland genom att ge en mindre penningsumma.

Samverkan med andra "lokala" kamratföreningar i Stockholm har fortsatt under det gångna året och stundtals varit mycket livlig.

Vi har främst haft utbyte med Fältjägarkamrater i Stockholm, Klubb 19, Södra Skåningarna i Stockholm, Kungl Hallands regementes kamratförenings Stockholmsavdelning samt Kungl Gotlands regementes kamratförening, Stockholmskretsen. Vid besök hos den senare föreningen i februari deltog elva (11) kamrater från I 14 S! Rekord i detta sammanhang totalt sett!

Den 14 i månaden har I 14-lunch avätits på Militärsällskapet. Som regel har det alltid varit några kamrater som kunnat ställa upp för en stunds trevlig samvaro. Som mest var vi nio (9) stycken.

Ledningen har under året hållit fyra (4) ledningssammanträden, samtliga utom ett på MHS. Vid ett tillfälle hade klubbföraren dristat sig till att se

"Parad för fanan!" Regementets marsch spelas. Fr v: Sven Söderhjelm, Carl Eric Engblom, Gösta Dahl, Jan Josephsson, Svante Karén, Knut Björkenstam, Tomas Bornestaf, Östen Andersson. Foto: Bo L Grawe.

kamraterna hemma hos sig, vilket icke påverkade sammanträdets behöriga gång. Tågordningen har varit den gängse: förtäring av lämplig föda, nedsköljd med likaledes lämpliga drycker, dock i sådan mängd att de inte kunnat ha en menlig inverkan på de förhandlingar som sedan följt enligt den av skrivaren upprättade dagordningen.

Vår- tillika årsmöte ägde rum torsdagen den 30 mars på MHS med 38 kamrater närvarande, däribland några från andra lokalavdelningar. Talare var Estlands ambassadör Margus Laidre, vilken talade över ämnet "Sverige – Estland, förr, nu och i framtiden". Talaren, som avtackades med långvariga applåder, erhöll en bok ("Kungsbäcksboken") samt en flaska vin av klubbföraren, vilken utan att inhämta auditoriets uppfattning i frågan på stående fot även utnämnde ambassadören till hedersledamot i I 14 S och därefter fäste föreningsnålen på dennes kavajslag. Av applåderna att döma upptogs detta positivt av den liksom på sängen tagna församlingen.

Lördagen den 20 maj åkte 17 förhoppningsfulla kamrater till regementet och Kungsbäck för att på inbjudan av regementschefen avlägga ett "nostalgibesök" därstädes samt få information om läget för dagen både "på roten" och på högskolan. Det blev en i allo mycket lyckad dag där från såväl rege-

I 14 S fana, tilldelad vid vårmötet 1995 som gåva från regementet och kamratföreningen. Foto: K Björkenstam.

mentet, kamratföreningen som högskolan stor gästfrihet visades oss från Kungl Huvudstaden. Det är bara att beklaga att inte fler kamrater hade tagit tillfället i akt att följa med.

Höstmöte genomfördes fredagen den 27 oktober på MHS och fick formen av en jubileumsmiddag. Närvarande var 45 kamrater med "respektive". Hedersgäst var ordföranden i SMKR Leif Törnquist med maka. Tal hölls och gåvor och belöningar utdelades. Dessa var följande.

Kamratföreningens hederstecken (guldbocken): Sten Wiberg, Knut Björkenstam; kamratföreningens "träbock" m/mindre: Jan Josephsson, Bo L Grawe, Lars-Gösta Carlsson, Gunnar Hagstedt, Svante Karén; kamratföreningens "träbock" m/större till I 14 S samt dessutom en penningsumma;

SMKR förtjänstplakett till Knut Björkenstam (silver), Gösta Dahl (brons), Bo L Grawe (brons); SMKR bordsstandar till I 14 S; Södra Skåningarnas bordsstandar till I 14 S.

I likhet med tidigare jubileer förekom inget föredrag utan vi ägnade oss

Ledningen för I 14 S sammanträder hemma hos klubbföraren den 25 april 1995. Ovan fr v: Bo L Grawe, Lars-Gösta Carlsson, Svante Karén. Nedan fr v: Gösta Dahl, Jan Josephsson, Gunnar Hagstedt, Jonas Neikter.

Foto: K Björkenstam.

Från I 14 S 25-årsjubileum den 27 oktober 1995 på MHS. Fr v: Jonas Neikter, klubbföraren, Lars-Gösta Carlsson. Foto: Bo L Grawe.

åt kamratligt umgänge. För de dansanta gavs också möjlighet till en svängom på dansgolvet. En särskild jubileumsskrift hade tagits fram och delades ut till de närvarande. Efter jubileet har flera bevis på uppskattning av arrangemangen kommit ledningen till del, något som självfallet ledningen varmt uppskattade.

I november deltog klubbföraren och skrivaren i ett möte till vilket "lokala" kamratföreningarna varit inviterade. I föreberedelserna inför mötet hade I 14 S ställt såväl personal som tid till förfogande. Mötet ägde rum på Militärsällskapet. Det var på många sätt givande och kommer att följas av ett nytt hösten 1996, som SMKR skall ansvara för. Det var dessutom tacksamt att kunna notera uppskattningen från SMKR och föreningarnas sida av I 14 S initiativ från 1994 att börja med "den kontaktskapande verksamheten". Inga torde i dag vara okunniga om att I 14 S finns och vad den lokalavdelningen står för och vill.

Till sist det största som hänt I 14 S sedan dess tillblivelse. I samband med årsmötet tilldelades lokalavdelningen en egen föreningsfana. Det var en gåva från regementet och moderföreningen. Fanan överlämnades av rege-

Publikbild. Fr v i främre raden: Gösta och Margareta Dahl, Käthe och Jan Josephsson, Agneta Björkenstam. Fr v i bakre raden: Tomas Bornestaf, Östen Andersson, Tage Lundberg. Längst bak: Lars-Gösta Carlsson.
Foto: Bo L Grawe.

Ledningen för I 14 S beredda motta var sin "träbock" som erkänsla för väl förrättat värv. Fr v: Bo L Grawe, Lars-Gösta Carlsson, Gunnar Hagstedt, Svante Karén, Jan Josephsson. Foto: tillhör Bo L Grawe.

SMKR med sin ordförande, Leif Törnquist, uppvaktar med riksförbundets bordsstandar. Foto: Bo L Grawe.

mentschefen tillika nyblivne ordföranden i moderföreningen Tomas Bornestaf. Det var högtidligt och stämningsfullt. Än en gång ett varmt tack från oss alla inom I 14 S!

In summa: ett intressant och mycket givande år på många sätt. Det är roligt och stimulerande att vi märkt en viss ökning av medlemskadern. Det är en sporre inför framtiden. Vår ekonomi är i balans även om jubileumsåret krävt en extra insats. Vi hoppas på ett gott 1996 och att vi skall kunna utveckla vår verksamhet, i alla fall inte dra ner på densamma.

Stockholm den 13 februari 1996

K Björkenstam C G Dahl Jan Josephsson
Bo L Grawe Svante Karén Gunnar Hagstedt
Lars-Gösta Carlsson Jonas Neikter

Kopiering

- A4 & A3 -kopior
- Färgkopior
- Färgförstoringar
- Originalservice
- Skrivbyrå
- Budservice
- Ljuskopiering
- OVERHEAD
- Inplastning
- Fackhandel
- Foto
- Ljuslådebilder

NYHET! CAD-Plottservice

AB ÖBERGHS
Ljuskopia

S Kungsg. 9 GÄVLE
Tel. 026-62 47 70
Fax. 026-62 45 51

SJÄLVMÅÅL!!!

I Mälarskog samspelar skogsägare i förhandlingsmatchen mot industrin.

Leveranser utanför föreningen innebär självmål.

MÄLARSKOG
skogsägarna

Box 127, 751 04 Uppsala **Tel. 018-17 09 00**

RESERAPPORT FRÅN SMKR REPRESENTANTSKAPSMÖTE 1996

Undertecknad, Knut Björkenstam, utsedd av ledningen att representera I 14 S vid SMKR representantskapsmöte 1996, avger härmed följande rapport.

Representantskapsmötet *äger rum* söndagen den 17 mars – tisdagen den 19 mars. *Plats:* Vikinglinjens fartyg Mariella Stockholm–Helsingfors, Nylands Brigad i Dragsvik, Ekenäs, Vikinglinjens fartyg Amorella Åbo–Stockholm. Antal *deltagare:* 51 personer inkluderande SMKR styrelseledamöter, revisorer samt tvenne hedersordföranden. Antal *föreningar* som är representerade: 31 varav sex (6) lokalavdelningar i Stockholm.

Söndagen den 17 mars samlas vi, som skall deltaga i resan och mötet, i Vikinglinjens terminal i Stockholm. Där tilldelas vi hyttplatser samt uppgift om tid och plats för representantskapsmötets öppnande. Jag tilldelas hytt på däck fem tillsammans med representanten för Norra Smålänningarnas Stockholmsavdelning, Magnus Bäckstrand, en ny och trevlig bekantskap. Efter att ha "boat" finns tid över för att något bekanta sig med fartyget. Bland annat gäller det att klara ut var tax free-shopen är belägen.

Klockan 16.00 inleds mötet i fartygets stora konferensanläggning. Som ordförande och sekreterare fungerar efter stadgeenliga val ordinarie befattningshavare, nämligen Leif Törnquist respektive Stefan Bergkvist. Inledningsvis förklarar ordföranden att mötet är tänkt uppdelas på två omgångar för att därmed utnyttja tiden bättre. Mötet enades om det riktiga i detta förslag. Den enda punkt, som blev föremål för en mer omfattande diskussion, var den om ekonomi och förvaltningsansvar. Jag drar den slutsatsen av detta att styrelsen fick sig en och annan tankeställare inför framtiden. Jag vill dock med skärpa påtala att något oegentligt icke ligger till grund för diskussionen! Framåt 18-tiden kan vi så skiljas åt för att via baren förbereda oss inför den stundande middagen.

Middagen avätes klockan 21.00 i särskilt avdelat utrymme i en av de många matsalarna. Vi erbjuds en trerätters middag à la carte med därtill anpassade drycker av olika styrka och smak. Min hyttkamrat och jag sitter vid ett bord för fyra tillsammans med Björn Gerhardsson (Livregementets grenadjärer) och Bertil Karlsson (Östgöta luftvärnsregemente). I glada kamraters lag går tiden fort och snart var det dags att inta horisontalläget. Det är skönt att ligga, men så mycket sömn blir det inte. Det susar och brusar av ventilationssystemet och ibland rister fartyget till, då det törnar emot kraftiga isflak, som det denna vinter finns gott om ute i Östersjön.

Måndag morgon den 18 mars. Det är ljust ute men mycket disigt. Sedvanlig sjöfrukost intas. Den skiljer sig dock inte nämnvärt från den så att sä-

ga landbaserade. Vi skymtar Sveaborgs fästning under resans slut in mot Helsingfors. Naturligtvis diskuterar vi fästningens roll i vår historia och undrar om inte om hade varit, hur hade vår historia sett ut då. Det lönar sig dock inte att spekulera. Dessutom är det nu, klockan 09.00, dags att gå i land. Där väntar oss en buss från Lindholms Lines i Ekenäs. Vi skall ju till Nylands Brigad! Som värd ombord fungerar en representant för brigadens gille. Det är en motsvarighet till vår kamratförening. Innan vi lämnar den finska huvudstaden hinner vi med en och en halv timmes rundtur. För mig är återseendets glädje stor, då jag inte varit i Österled sedan våren 1990 och även då i samband med SMKR representantskapsmöte.

Strax före klockan 12.00 rullar vi in genom vakten vid Nylands Brigad i Dragsvik. Vårt mål är manskapsmatsalen där en god och efterlängtad lunch väntar. Här möter också våra militära värdar upp: översten och brigadkommendören Bjarne Ahlqvist, överstelöjtnanten och chefen för Raseborgs artilleriregemente Karl Gustav Storgårds samt majoren och chefen för Vasa kustjägarbataljon Ingmar Asplund. Efter lunchen förflyttar vi oss till officersmässen, där vi får en orientering om brigaden av i går, i dag och något om morgondagen. Först lite historik. Den är tagen direkt ur officersklubbens sångbok årgång 1992.

"**Nylands brigad** är ett av landets äldsta truppförband. Efter freden med Ryssland i Stolbova 1617 hade kung Gustav II Adolf klara orsaker att omorganisera hären. "Ty utländska soldater äro otrogne, farlige, kostsamme så att vi på ingen annan än svenske oss förlita kan". 1626 grundades åtta landskapsregementen, ett av dem var Nylands Regemente. Trots detta tvingades kungen även senare lita på utländska värvade soldater eftersom endast 14% av krigarna vid Lützen 1632 var svenskar (och finnar).

Under Finska kriget 1808-1809 stod regementet för en avgörande insats i slaget vid Siikajoki den 18 april 1808, då man med ett överraskande motanfall under ledning av överste (sedermera general) Adlercreutz gjorde slut på den svensk-finska reträtten. Denna dag firas som Nylands Brigads årsdag och truppförbandskorset heter Siikajokikorset. - - - -

Nylands Brigad är i dag landets enda svenskspråkiga truppförband. Här specialutbildas soldater för strid i kust- och skärgårdsförhållanden, speciellt de "gröna baretterna". Brigaden omfattar Vasa Kustjägarbataljon, Raseborgs sektion och Underofficersskolan. - - - -

Vid brigaden utbildas årligen ca 1.600 beväringar och ungefär lika många reservister. Personalen består i runda tal av 45 officerare, 100 institutsofficerare och 100 civilpersoner. Själva brigadområdet är 375 hektar inkluderande även Baggby skjutbana. Skjutlägerområdet i Syndalen har en yta på 1.500 ha. Dessutom nyttjas ofta Jussarö, Hästö-Busö och Obbnäs skjutområden. Vid utbildningen används ca 300 motorfordon varav ett sjuttiotal bepansrade och över 60 olika båtar. - - - -

Nylands brigads Gille är en kamratförening med regionala avdelningar i Östra Nyland, Helsingforsnejden, Caris Compagnie, Ekenäs, Åboland och Sverige. Ordförande 1992 är riksdagsman Henrik Lax". Så långt sångboken.

Efter denna genomgång bär det av ut i terrängen men dock inom kasernområdets hank och stör. Vi får se eldledningsgrupp i verksamhet, gruppering av artilleri och granatkastare, en artilleriets väderstation. Vidare livräddningsövningar efter det att kustjägarna gått genom isen, hur de tar sig upp, klär av sig och byter om till torra kläder samt rusar in i skogen för att av det naturen har att ge (tallbarr) laga till varm dryck för att "klara livhanken". Vi besökare kan i stället återgå till officersmässen där vi förplägas med kaffe och infanteribulle, det senare en munk med gul "smet", är smeten röd är det en artilleribulle.

Från klubbförarens resa i österled. Här under förevisningsövningar i Dragsvik med brigadkommendören och artillerichefen.

Foto: tillhör K Björkenstam.

Agerande befäl och soldater gör ett gott intryck. En trevlig anda och positiv atmosfär verkar råda. Alltjämt tilltalas befäl med grad föregånget av "herr"! Språket är svenska men alla kommandon avges på finska för att möjliggöra samverkan med övriga enheter inom Försvarsmakten. En mar-

kant skillnad till förhållanden i vår egen brigadorganisation är den stora mängd artilleripjäser, som finns i en finsk brigad. Tre gånger så många! Men finnarna har ju krigserfarenhet och .....

Så gör vi uppsittning i vår buss för en rundtur inom kasernområdet. Kasernerna är från tsartiden, närmare bestämt 1912. De byggdes för ett kosackförband. När Finland blev självständigt blev området först fångläger för de så kallade rödarmisterna, därefter straffånganstalt för "vanliga" fångar. Först i slutet av 1930-talet kommer militären tillbaka till området. Flera byggnader hyser tjänstebostäder för den anställda personalen. Det civila inslaget av kvinnor och barn är därför stort. Det finska systemet bygger på att en officer vid transport alltid kan räkna med att få en tjänstebostad. Det är dock inget tvång att bo i en sådan. Manskapskasernerna är i två våningar med en korridor i mitten och logement (stugor) åt vardera hållet. Varje stuga har 15 sängplatser varav en enkelsäng för logementschefen. Alla moderniteter finns. Det som slår mig är de krigstida dagordrar, som fältmarskalk Mannerheim gav ut i mars 1940 samt i november 1944, och som sitter inom glas och ram på väggarna. Dessa allvarsord manar verkligen dagens unga beväringar till eftertanke och att inse betydelsen av ett starkt försvar. Som den finske generalen Ehrnrooth sade efter fortsättningskriget 1941-1944: "Vi förlorade inte kriget. Vi förde en framgångsrik avvärjningsstrid". Den kärva krigsmannaeden är ett annat aktstycke, som är uppsatt och även det manar till eftertanke och djupa funderingar. (Något som vår svenska motsvarighet knappast inbjuder till!) Och så finns naturligtvis landets president och överbefälhavare avporträtterade!

Därefter bär det iväg till Ekenäs för en halvtimmes rundtur i staden. En vad jag och andra förstår idyllisk sommarstad vid en vik av Finska viken. I staden finns också ett minnesmärke över striderna på Hangöfronten 1941. Hangö arrenderades ju av ryssarna efter vinterkriget. Den svenska frivilligbataljonen under ledning av Hans Berggren, sedermera chef för Hälsingarna, sattes in i striderna och befriade under senhösten området från ryssarna. Så åter till brigaden bara ett par minuters färd från staden.

Vi tar våra logement i besittning i artilleriregementets kasern. Tänk att än en gång få bo på "luckan" och känna av kamratandan! Ja, det senare gör vi faktiskt på morgonen! Klockan 19.00 är det samling på officermässen för middag. Till denna har anslutit sig flera medlemmar av brigadens gille (kamratförening) med dess ordförande Göran Nyman. Innan vi går till bords serveras vi en välkomstdrink, kringburen av soldater i fältgrått. Vid drinken informeras vi om mässens historia samt om gillet och dess verksamhet. Denna påminner i mångt och mycket om verksamheten vid våra svenska kamratföreningar men med den stora skillnaden att de finska gillena även svarar för frivillig försvarsutbildning, det som hos oss ombesörjes av FBU med flera organisationer. Sedan början av 1990-talet är det tillåtet

med frivillig försvarsutbildning i Finland. Så länge som VSB-pakten ägde sin giltighet var detta förbjudet.

Och så var det dags att bänka sig vid ett av de flottast dukade middagsbord jag har skådat. Det är en fröjd att njuta av färgglädjen, bland annat servetter i blått-vitt-gult, samt den perfekta inrättningen av porslin, bestick och glas. Ett långbord med cirka 50 personer på varje långsida. Magnifikt! Officersklubbens sånghäfte är utdelat. Bland alla svenska (i dubbel bemärkelse) visor finner jag även "Måsen", I 14 S snapsvisa nummer två! Om inte annat så har Nylänningar och Hälsingar åtminstone denna visa gemensamt. Förrätt, varmrätt, goda drycker, sång och tal får stämningen att bli den rätta. All servering sköts av mässföreståndaren och ett antal beväringar. Snyggt och prydligt och servering i "rätt ordning" och med en servett på underarmen. Framför mig på väggen har jag Gustav II Adolfs porträtt. Mitt i rummet hänger ett stort porträtt av "Fältmarskalken" och mitt emot honom en minnestavla med namn på de officerare ur brigaden, som stupade under de båda senaste krigen. Tavlan döljs av en sammetsgardin. På ett bord under står två silverljusstakar samt Finlands och brigadens bordsfanor.

Efter middagen samling i mässlokalerna för kamratligt umgänge inpå småtimmarna. Det känns skönt med en promenad över kasernområdet upp till kasernen och logementet. Några ligger redan, en snarkar så jag och andra har aldrig hört på maken.

Revelj 06.00 och frukost en halvtimme senare. Det är nu tisdag den 19 mars. Klockan 07.15 startar vi bussresan till Åbo för vidare transport med hjälp av Vikinglinjen till Stockholm. Av Åbo hinner vi inte se så mycket. Vi går ombord och färjan lägger ut klockan 10.00. Dimman ligger tät och ingenting av det vackra åländska ölandskapet kan skönjas. Efter lunch och shopping återupptas mötet. Denna gång i en något enklare lokal. Mötet diskuterar bland annat traditionsfrågor i Försvarsmakten med tanke på kommande så kallade omstruktureringar. En annan diskussionspunkt är hur tiden under representantskapsmötena skall användas. Det är inte många, som deltar i debatten. Vi är några få, däribland klubbföraren, som kommer med en del kloka (som vanligt) synpunkter. Ett och annat instämmande förmärks. När så många är samlade och representerar flera föreningar skall en del av tiden användas till att diskutera gemensamma spörsmål och utbyta erfarenheter, allt för att underlätta kommande verksamhet. Diskussionspunkter skickas ut av styrelsen samtidigt med kallelse. I samband med att föreningarna anmäler deltagare kan deras önskemål om diskussionspunkter skickas in till styrelsen. Båda "parter" kan härigenom väl förbereda sig!

Efter en dryg timmes möte avslutar ordföranden årets representantskapsmöte. Tiden fram till klockan 16.30 får användas efter eget skön. Att åka färja på dagtid blir en aning långdraget. Det blir därför härligt att vid angiven tid samlas i förskeppets restaurang för att smaka på det stora smörgås-

bordet. Nu har även dimman lättat så vi kan alla njuta av det vackra (även så här års) svenska skärgårdslandskapet. Några grund känner vi ej av utan på utsatt tid klockan 20.10 lägger färjan till vid terminalen. Efter att så ha tagit adjö av kamraterna och tackat för denna gång är det bara att gå i land förbi den sniffande narkotikahunden, fånga in en taxi och vara åter i hemmets lugna vrå. En på många sätt givande, trevlig och underbar resa var över och ett minne blott.

Jag tackar I 14 S för att jag fick förtroendet att deltaga. Jag tror mitt agerande har varit till gagn för såväl oss som andra. Tack kamrater!

K Björkenstam

Julstämning.
Foto: Evald Wiberg.

Bocken 1994 (1994/96)
Dokumentet är skannat med upplösningen 300 punkter/tum (120 punkter/cm) och är direkt överfört till filformatet PDF (ver. 6.0 eller senare). Arbetet har utförts av **Ulf Holmberg 2008-11-05**.